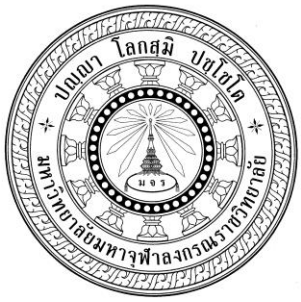

รายงานการวิจัย

แผนงานวิจัย เรื่อง

การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์
Development of Using English for Spreading Buddhism in the Age of Globalization

โดย

พระมหาบุญสุข ชนะชัย, ผศ.

ผศ.ดร. บุญมี พรรษา

ดร.วีระพงษ์ แพงคำฮัก

พระมหาสันทัศน์ พงษ์สวัสดิ์, ดร.

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๔

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800764013

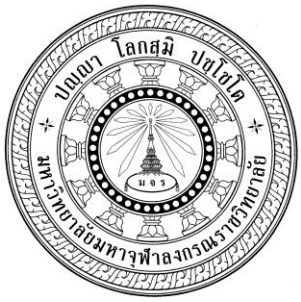

รายงานการวิจัย

แผนงานวิจัย เรื่อง

การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์
Development of Using English for Spreading Buddhism in the Age of Globalization

โดย

พระมหาบุญสุข ชนะชัย, ผศ.
ผศ.ดร. บุญมี พรรษา
ดร.วีระพงษ์ แพงคำฮัก
พระมหาสันทัศน์ พงษ์สวัสดิ์, ดร.
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๔

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
MCU RS 800764013

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

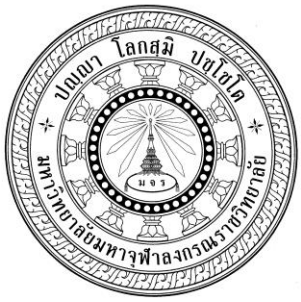

Research Report

Research Program

Development of Using English for Spreading Buddhism in the Age of Globalization

By

Phramaha Bunsuk Chanacha, Asst. Prof.
Asst. Prof. Dr. Boonmee Pansa
Dr. Weerapong Paengkamhag
Phramaha Santhat Phongsawat, Dr.
Faculty of Education Mahachulalongkornjavidyalaya University

B.E. 2564

Research Project Funded
by Science Research and Innovation Promotion Fund
MCU RS 800764013

(Copyright by Mahachulalongkornjavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย: การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์
ผู้วิจัย: พระมหาบุญสุข ชนะชัย, ผศ., ผศ.ดร. บุญมี พรรษา,
ดร.วีระพงษ์ แพงคำฮัก, พระมหาสันทัศน์ พงษ์สวัสดิ์, ดร.
ส่วนงาน: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ปีงบประมาณ: ๒๕๖๔
ทุนอุดหนุนการวิจัย: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

แผนการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์” เกิดจากในปัจจุบันพระภิกษุสามเณรมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องด้วยวัด อาราม ต่าง ๆ เป็นที่สนใจของชาวต่างชาติและทางรัฐบาลไทยในปัจจุบันมีนโยบายให้วัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนั้นมัคคุเทศก์ที่เข้าใจในด้านพระพุทธศาสนาหรือเป็นเจ้าของสถานที่ดีที่สุดก็คือพระภิกษุสามเณรผู้อาศัยอยู่ในวัดหรืออารามนั้น วัตถุประสงค์หลักของแผนการวิจัย คือ ๑) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร และ ๔) วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิง และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด รวมประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า

๑) ผลการศึกษาการพัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก, ความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก, การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การทดสอบก่อนใช้คู่มือ

สื่อการจัดการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๒) ผลการศึกษาการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร มีความต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน ๑๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๖ และไม่ต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔ ตามลำดับ, การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนและหลังการอบรมถวายความรู้ให้กับพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พบว่า พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการถวายการอบรมและหลังการถวายการอบรมภาษาอังกฤษ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕, กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

๓) ผลการศึกษาการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก, ผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๔) ผลการศึกษาการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พบว่า ปัญหาและอุปสรรค คือ (๑) การไม่มีเวลาฝึกฝนในการพูดภาษาอังกฤษ ขี้เกียจฝึกฝน ไม่ซ้อมพูด ไม่ตั้งใจ ไม่มุมานะอดทนเพียรพยายามในการพูดภาษาอังกฤษ (๒) การยึดติดกับความเคยชินตั้งแต่ดั้งเดิม เกิดจากการเขินอาย ไม่กล้าที่จะทำ ไม่กล้าพูด ไม่กล้าออกเสียงสำเนียงให้เหมือนฝรั่งกลัวออกเสียงผิด (๓) การไม่รู้ (๔) การไม่รู้ไวยากรณ์ (๕)

การไม่ได้พูดมานานแล้วลืม, ความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๐ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนา, ยุคโลกาภิวัตน์, ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงวัฒนธรรม

Research Title: Development of Using English for Spreading Buddhism in the Age of Globalization

Researchers: Phramaha Bunsuk Chanacha, Asst. Prof. Asst. Prof. Dr. Boonmee Pansa Dr. Weerapong Paengkamhag, Phramaha Santhat Phongsawat, Dr.

Department: Curriculum and Teaching Department, Faculty of Education, Mahachulalongkornjavidyalaya University

Fiscal Year: 2021 (2564 B.E.)

Abstract

The research examines the development of using English for spreading Buddhism in the age of globalization. Now the monks and the novices must develop the skill of English communication because there are the foreigners interesting Thai temples and the Thai government gives the policy for all temples organizing to be the cultural tourist places. The guides who understand the Buddhism best are the monks and the novices living in the temples. The objectives of the research are 1) to develop instructional manual of English for the monks and novices 2) to develop cultural English communication skill for the monks and novices 3) to develop English media model for monks and novices and 4) to analyze problems and obstacles and satisfaction of using English communicational skill for spreading Buddhism. This study is the Mixed Methods Research such as documentary research, quantitative research, qualitative research and action research using data collecting and analyzing by the monks living in 25 temples. The population in the study are 320 people.

The results of the research were found that

1) the result of developing of instructional manual of English for the monks and novices is found that the agreement of monks and novices is average at 4.39 which is at high level, participating of developing instructional manual of English for the

monks and novices is average at 4.39 which is at high level, comparing effectiveness of learning, pre-testing of instructional manual of English for the monks and novices and after using of instructional manual of English for the monks and novices is found that monks and novices in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools have the result of per-testing and post-test of using instructional manual of English for the monks and novices in statistically significant at the 0.05 level.

2) The result of developing cultural English communication skill for the monks and novices is found that there are 179 (71.6%) monks and the novices wanting to use English communication for cultural tourism and there are 71 (28.4%) monks and novices no need to use English communication for cultural tourism. The comparation pre-test and post-test of training the monks and the novices who are studying at the high school in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools are found that the monks and the novices who study at the high school in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools getting the result of pre-test and post-test of training are different statistically significant at the 0.05 level. The process of developing English communication using skill of cultural tourism of the monks and the novices who live in the tourist places in Chiang Mai is found that the agreement of all monks and novices in the average at 4.29 which is at the high level.

3) The result of developing English media model for monks and novices is found that the agreement of monks and novices in the average at 4.29 which is at the high level. The achievement of English learning and teaching media for the monks and the novices and the comparation of pre-test and post-test of using English learning and teaching media of the monks and the novices in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools are different statistically significant at the 0.05 level.

4) The result of analyzing of the problems and obstacles and satisfaction of using English communicational skill for spreading Buddhism is found that the problems and the obstacles are (1) no time for practicing speaking English (2) felling shy and no

dare to pronounce like foreigner (3) no how to speak (4) no understand grammar and (5) no speak continuously and forget of speaking. The satisfaction of using English communicational skill for spreading Buddhism is found that the monks and the novice are satisfied in the average at 4.40 which is at the high level and satisfaction of using English learning and teaching for monks and novices is found that satisfaction of monks and novices is in the average at 4.44 which is at the high level.

Keyword: Development, Age of Globalization, Cultural English Communication Skill

กิตติกรรมประกาศ

แผนการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มุ่งหวังการเสริมสร้างการเรียนรู้และการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศไทยและต่างประเทศ คณะผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ พระสุธีรัตนบัณฑิต,รศ.ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพร้อมทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ที่ได้ให้ความเมตตานุเคราะห์ในการสนับสนุนศึกษาวิจัยรวมทั้งให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยและอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานการวิจัยในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่ทุกโรงเรียนและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้เมตตาอนุเคราะห์ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

คุณงามความดีที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจและความมีอุตสาหะวิริยะในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ขอน้อมบูชาถวายแด่พระเถระครูบาอาจารย์ และคณะบุคคลที่ได้ร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามเพื่อการเรียนรู้ในชีวิตและพระพุทธศาสนาของคนในสังคม

คณะผู้วิจัย

๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย		ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		ง
กิตติกรรมประกาศ		ช
สารบัญ		ซ
บทที่ ๑ บทนำ		**๑**
๑.๑	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๖
๑.๓	ปัญหาการวิจัย	๖
๑.๔	ประเด็นการศึกษาวิจัย/เนื้อหาการศึกษาวิจัย	๖
๑.๕	ขอบเขตการวิจัย	๘
๑.๖	นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๑๐
๑.๗	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๑
๑.๘	ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ (Outputs)	๑๑
๑.๙	ผลกระทบ (Outcomes)	๑๒
๑.๑๐	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๒
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		๑๓
๒.๑	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา	๑๔
๒.๒	แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๒๒
๒.๓	แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	๓๗
๒.๔	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๗
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย		**๖๒**
๓.๑	รูปแบบการวิจัย	๖๒
๓.๒	พื้นที่ในการศึกษาวิจัย	๖๔
๓.๓	ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)	๖๕
๓.๔	เครื่องมือการวิจัย	๖๖
๓.๕	การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการศึกษาวิจัย	๖๙
๓.๖	การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๒

๓.๗	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๔
๓.๘	การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย	๗๕
บทที่ ๔ สรุปและข้อเสนอแนะ		***๗๗***
๔.๑	พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๘๑
๔.๒	พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร	๘๔
๔.๓	พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร	๘๘
๔.๔	ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๙๑
๔.๕	ข้อเสนอแนะ	๙๖
บทที่ ๕ ผลการวิจัย		๙๘
๕.๑	การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร	๙๘
๕.๒	การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๑๐๘
๕.๓	การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๑๑๕
บรรณานุกรม		๑๒๒
ภาคผนวก		๑๒๙
ภาคผนวก ก บทความวิจัย		๑๓๐
ภาคผนวก ข บทสรุปสำหรับผู้บริหาร		๑๕๐
ภาคผนวก ค รูปภาพกิจกรรม		๑๖๔
ภาคผนวก ง ประวัติผู้วิจัย		๑๖๖

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิสัยทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้นและมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีทั้งหมด ๔ ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ซึ่งในแต่ละทักษะมีความแตกต่างกันออกไปและทุกทักษะจะครอบคลุมทุกด้านของการสื่อสาร ดังนั้นการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความรู้ทั้งปวง ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร ช่วยเสริมสร้างความคิดและประสบการณ์และช่วยให้เกิดความเพลิดพลินต่าง ๆ การเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้และฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษให้เกิดความชำนาญ นักเรียนจำนวนไม่น้อยเริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่เรียนชั้นมัธยมศึกษา แต่ไม่สามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ ทำให้ขาดความเชื่อมั่น ท้อแท้ และส่งผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพการงานหรือการเรียนรู้ระดับสูง[๑]

การเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรในปัจจุบันนี้จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระภิกษุสามเณรนับได้ว่าเป็นทูตทางวัฒนธรรมและศาสนา ถ้าพระภิกษุสามเณรสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ก็จะทำให้การเผยแพร่พระธรรมหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสู่

---

[๑]ดวงเดือน แสงชัย, **การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๓), หน้า ๑๔.

ชาวโลกได้กว้างขึ้น นอกจากนั้นยังได้สื่อสารหรือเผยแผ่วัฒนธรรมไทยออกไปได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องทางพระพุทธศาสนา บางคนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้แต่ไม่เข้าใจหรือไม่มีองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาหรือทางวัฒนธรรมก็นับได้ว่าเป็นด้อยของประเทศไทย หรือพระบางรูปเณรบางรูปเข้าใจมีความเชี่ยวชาญทางระพุทธศาสนาหรือวัฒนธรรมแต่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ก็ทำให้ศาสนาพุทธหรือวัฒนธรรมไทยไม่สามารถออกไปสู่ชาวโลกได้ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อพระภิกษุสามเณรในยุคปัจจุบันนี้[๒]

งานวิจัยนี้เน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณรในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยออกแบบชุดความรู้เรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยคาดการณ์ว่าพระภิกษุสามเณรเหล่านี้จะสามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการพูด อ่าน เขียน และฟังเพื่อนำไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาต่อไป

พระภิกษุสามเณรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องด้วยวัด อาราม ต่าง ๆ เป็นที่สนใจของชาวต่างชาติและทางรัฐบาลไทยในปัจจุบันมีนโยบายให้วัดต่างจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนั้นมัคคุเทศก์ที่เข้าใจในด้านพระพุทธศาสนาหรือเป็นเจ้าของสถานที่ดีที่สุดก็คือพระภิกษุสามเณรผู้อาศัยอยู่ในวัดหรืออารามนั้น วัดในพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ถือว่าเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน[๓] นอกจากนั้นแล้ว วัดยังเป็นแหล่งรวมผลงานทางด้านศิลปะขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมไทยมาช้านาน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า บทบาทของวัดมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวของไทยเป็นอย่างมาก สืบเนื่องมาจากการที่วัดได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนักท่องเที่ยวบางรายเดินทางมาเพื่อการท่องเที่ยววัดโดยเฉพาะ เพราะต้องการชมความสวยงามทางพุทธศิลป์ภายในวัด อีกทั้งยังเป็นการศึกษาพระพุทธศาสนา จากองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในวัด ดังนั้น วัดจึงเป็นสถานที่ที่น่าสนใจสำหรับการเที่ยวชมศิลปะวัฒนธรรมต่าง ๆ รวมทั้งงานศิลปะซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นและส่งอิทธิพลทางด้านรูปแบบที่น่าสนใจ[๔] อีกทั้งเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยในด้านอุตสาหกรรม

---

[๒]วีรยุทธ พงษ์ศิริ, รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนากับชาวต่างชาติของพระสงฆ์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่, **วารสารวารสารพุทธศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, ๒๕๖๐, ๘(๒), หน้า ๓๔-๔๓.

[๓]สุรศักดิ์ ศิลาวรรณา, การท่องเที่ยวและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา บทบาทของวัดในเขตกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาวัดบวรนิเวศวิหารและวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม, **สารนิพนธ์วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล**, ๒๕๕๐, หน้า ข.

[๔]สันติ เล็กสุขุม, **ศิลปะภาคเหนือ: หริภุญชัย-ล้านนา**, (กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ, ๒๕๓๘), หน้า ๖.

การท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีและนอกจากนี้ วัดไทยหลาย ๆ วัด ยังมีศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานที่ให้แรงบันดาลใจและการพัฒนาจิตใจให้กับชาวต่างประเทศจำนวนมากที่เดินทางมาประเทศไทยเพื่อศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานโดยเฉพาะ ด้วยเหตุผลดังกล่าวพระสงฆ์ถือได้ว่าเป็นเจ้าของสถานที่และเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเรื่องที่กล่าวมาตั้งแต่ต้น จึงมีบทบาทสำคัญในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัดและการเผยแผ่พุทธธรรม ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๒) ที่ว่าด้วยเรื่องบทบาทของวัดและพระสงฆ์กับการพัฒนาสังคม ในสองภารกิจของหกภารกิจหลักคือ งานเผยแผ่ศาสนธรรมและงานสาธารณูปการ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าวัดจะเป็นแหล่งศึกษาและท่องเที่ยวที่สำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้มาเที่ยวประเทศไทย แต่วัดต่าง ๆ ก็มีจุดอ่อนของพระสงฆ์ในเรื่องการใช้และการบริหารจัดการภาษาอังกฤษ จึงทำให้สอนได้แต่คนไทยเท่านั้น ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข

จากการที่บทบาทใหม่ของวัดในปัจจุบันที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน และศาสนานั้น[๕] พระสงฆ์ที่อยู่ในวัดที่เป็นแหล่งการท่องเที่ยวเหล่านี้จึงต้องมีการปรับตัวโดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาอังกฤษที่จะใช้เป็นสื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือมากกว่ามัคคุเทศก์ทั่ว ๆ ไป และยังสร้างภาพที่ดีให้กับวัด ตลอดถึงประเทศชาติและพระพุทธศาสนา ดั่งเช่น พระสุธีธรรมานุวัตร (เทียบ สิริญาโณ) ได้ทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายแนะนำสถานที่และเรื่องราวในวัดพระเชตุพนให้กับนายบารัค โอบาม่าร์ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาและคณะที่เข้าเยี่ยมชมภายในบริเวณวัด ซึ่งภาพนี้ได้มีการเผยแพร่ไปทั่วโลก และจากการที่ท่านได้ให้สัมภาษณ์นักข่าวที่ถามว่ารู้สึกอย่างไรบ้างกับการที่ได้ทำหน้าที่นี้ ซึ่งท่านได้ให้คำตอบว่า “อาตมาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของวัดนี้ เมื่อสิ่งไหนที่สามารถทำให้วัดได้ เราเป็นผู้อาศัยเราต้องทำ เมื่อคนระดับโลกมาและคนของวัดนำชมได้โดยไม่ต้องยืมจมูกคนอื่นหายใจ บางท่านยังมีอคติกับพระสงฆ์ว่าพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ ไม่สามารถสื่อสารอะไรได้ ในภาพรวมพระสงฆ์ของเราสามารถนำแขกบ้านแขกเมืองได้ ก็ถือว่าวัด “ได้” เมื่อวัดได้ อาตมากับพระสงฆ์ในวัดก็ได้ด้วย ในทางตรงกันข้าม ถ้าวัดต้อนรับไม่ได้ พระในวัดก็เสียชื่อเสียงด้วย ถือว่าเป็นความภูมิใจที่มีคนระดับโลกมาชม” นอกจากนี้ ยังมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในเรื่องบทบาทการนำชมวัดของพระสงฆ์เป็นบทบาทที่เหมาะสมกับสังคม

---

[๕]สุจิณณา พานิชกุล, บทบาทของพระสงฆ์ต่อการท่องเที่ยว : กรณีศึกษากิจกรรมการสนทนาระหว่างพระสงฆ์กับนักท่องเที่ยว, (**วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙), หน้า ๒.

ปัจจุบัน สรุปได้ว่า เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป วัดและพระสงฆ์จึงควรมีการปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดรับกับสภาพสังคมในปัจจุบัน การทำหน้าที่ของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พุทธศาสนา โดยวิธีการแบบเดิมอย่างเดียวนั้นอาจไม่เพียงพอและไม่น่าสนใจสำหรับผู้ที่มาศึกษาหาความรู้และมาเที่ยวชมวัด ดังนั้น วัดและพระสงฆ์ควรที่จะปรับกลวิธีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาใหม่ โดยการเผยแผ่พระพุทธศาสนาควบคู่ไปกับการนำชมศิลปะวัฒนธรรมในวัด เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางส่วนที่มาชมวัดในพระพุทธศาสนาต้องการข้อมูลแนะนำหรือความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัด เช่น ประวัติความเป็นมาของวัด โบราณสถาน โบราณวัตถุตลอดถึงลวดลายจิตรกรรมฝาผนัง และสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ของวัด และอาจจะรวมถึงกิริยามารยาทอันควรปฏิบัติเมื่อท่องเที่ยววัด ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ บุคคลที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดได้ดีที่สุดคือ พระภิกษุสงฆ์ที่ประจำอยู่วัดนั้น ๆ อีกทั้งในฐานะที่พระสงฆ์เป็นผู้สืบทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระสงฆ์จึงสามารถใช้บทบาทดังกล่าวในการถ่ายทอดประวัติหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นรูปธรรมให้มากขึ้นและเด่นชัดยิ่งขึ้น ให้แก่ผู้ที่มาท่องเที่ยววัดให้ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและวัดอย่างแท้จริง เพราะศิลปกรรมต่าง ๆ ในวัดส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา[๖] ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปพระสงฆ์มีความรู้เรื่องเหล่านี้อยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระภิกษุสามเณรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องด้วยวัด อาราม ต่าง ๆ เป็นที่สนใจของชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก จากสถิติของกรมการท่องเที่ยวและทางรัฐบาลไทยในปัจจุบันมีนโยบายให้วัดต่างจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนั้นบุคคลที่เข้าใจในด้านพระพุทธศาสนาหรือเป็นเจ้าของสถานที่ดีที่สุดก็คือพระภิกษุสามเณรผู้อาศัยอยู่ในวัดหรืออารามนั้น

แผนงานวิจัยนี้มีโครงการวิจัยภายใต้แผนงานวิจัย จำนวน ๓ โครงการ คือ ๑) โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และ ๓) โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร งานวิจัยทั้ง ๓ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์หลัก ๑) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิง

---

[๖]รสิกา อังกูร และคณะ, **ความพร้อมของวัดในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาโดยผ่านการนำชศิลปวัฒนธรรมในวัด**, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔), หน้า ๑-๔.

วัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร และ ๔) วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แผนงานนี้จะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) คู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) รูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร

วิจัยครั้งนี้เป็นการออกแบบชุดความรู้ โดยคัดเลือกพระภิกษุสามเณรจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เข้าอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้หลายรูปแบบ จุดประสงค์เพื่อให้พระภิกษุสามเณรมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้ผ่านการอบรมจะได้ชุดความรู้ซึ่งสามารถนำไปฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้ง ๔ ทักษะ และได้รับใบประกาศการผ่านการอบรมจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พร้อมสร้างเครือข่ายเพื่อร่วมการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษกับกลุ่มต่าง ๆ ในอนาคต

คณะผู้วิจัยมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี พร้อมประยุกต์ใช้กับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีประสบการณ์ทำงานวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพมาหลายปี นอกจากนั้น ยังมีเครือข่ายผู้เป็นนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษซึ่งมากพร้อมด้วยองค์ด้านนวัตกรรม สามารถออกแบบและสร้างชุดความรู้เพื่อให้เยาวชนเกิดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ซึ่งโดยใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ของนักวิชาการเหล่านั้นเป็นเครื่องมือออกแบบ พระภิกษุสามเณรผู้เข้าร่วมสามารถปฏิบัติเกิดผลจริงและนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาได้จริง ผลเกิดจากการพัฒนาชุดความรู้ดังกล่าวสามารถแปรรูปเป็นผลแก่สถาบันการศึกษา โรงเรียน และพัฒนาเป็นคู่มือการเรียนรู้ได้

ดังนั้นคณะผู้วิจัยได้มองเห็นสภาพปัญหาของพื้นที่ในการวิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษทั้ง ๔ ทักษะ คือ การพูด การเขียน การอ่าน และการฟัง ในรูปแบบการพัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร เพื่อให้เป็นแบบอย่างการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและให้เกิดเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ได้จริง

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒. พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓. พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๑.๓ ปัญหาการวิจัย

๑. คู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีลักษณะอย่างไร

๒. ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีลักษณะอย่างไร

๓. รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณรมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน

๔. ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนามีลักษณะอย่างไร

๑.๔ ประเด็นการศึกษาวิจัย/เนื้อหาการศึกษาวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ได้ทราบแนวคิด ความหมาย หลักการในเรื่องการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การพัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร และพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยได้ศึกษาทบทวนเอกสาร ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและ

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีกรอบแนวคิดด้านเนื้อหาที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษา ดังนี้

๑. การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นที่สำคัญดังนี้

- ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร
- สร้างชุดการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร
- พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ประเมินความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒. การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นที่สำคัญดังนี้

- การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- การประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
-การประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓. การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นที่สำคัญดังนี้

- การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- การหาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- การหาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑.๕ ขอบเขตการวิจัย

๑.๕.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาทางการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ส่วน คือ

๑) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒) พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔) ศึกษาความความพึงพอใจที่มีต่อชุดการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๑.๕.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

สำหรับการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม เวทีแสดงความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พื้นที่การศึกษาได้แก่วัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๒๕ วัด ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ประกอบด้วย

๑. วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร	๒. วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร
๓. วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	๔. วัดพันเตา
๕. วัดโลกโมฬี	๖. วัดศรีสุพรรณ
๗. วัดพันอ้น	๘. วัดเชียงมั่น
๙. วัดเชียงยืน	๑๐. วัดเกตการาม
๑๑. วัดเจ็ดลิน	๑๒. วัดอินทขีลสะดือเมือง
๑๓. วัดโพธารามมหาวิหาร (วัดเจ็ดยอด)	๑๔. วัดสวนดอก (วัดบุปผาราม)
๑๕. วัดอุโมงค์ สวนพุทธธรรม	๑๖. วัดหมื่นเงินกอง
๑๗. วัดชัยมงคล	๑๘. วัดผาลาด (สกทาคามี)
๑๙. วัดลอยเคราะห์	๒๐. วัดดวงดี

๒๑. วัดพระธาตุดอยคำ ๒๒. วัดอินทราวาส (วัดต้นเกว๋น)

๒๓. วัดป่าดาราภิรมย์ ๒๔. วัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร

๒๕. วัดเด่นสะหลีศรีเมืองแกน (วัดบ้านเด่น)

๑.๕.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือพระภิกษุสามเณรมีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอาศัยอยู่ที่วัดซึ่งเป็นสถานที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูล โดยกำหนดเกณฑ์ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในประเด็นที่ศึกษา และเป็นผู้ที่ยินดีจะให้ข้อมูลเชิงลึกถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

๑. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงนโยบาย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน

๒. ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน

๓. พระภิกษุสามเณรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ ๒๕ วัด โดยเป็นการสำรวจความคิดเห็นในเชิงปริมาณเพื่อให้ทราบถึงการรับรู้ กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป

๔. พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด จำนวน ๕๐ รูป เพื่อเป็นผู้พัฒนาชุดความรู้และกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

รวมประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน

๑.๕.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการของโครงการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย จำนวน ๑๐ เดือน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ทักษะ หมายถึง ความสามารถของคนขับแท็กซี่ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับผู้โดยสาร

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิสัมพันธ์ทางด้านสังคม โดยเฉพาะการฟังและการพูดซึ่งถือว่าเป็นความสามารถด้านภาษาที่สำคัญ ผู้พูดควรเข้าใจในสิ่งที่ฟังและสร้างความสัมพันธ์กับการพูด แม้การพูดนั้นจะไม่ถูกหลักไวยากรณ์แต่สามารถสื่อความหมายได้และเหมาะสมกับสถานการณ์

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่งที่แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี วิถีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย ผู้ท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมอง ความคิด ความศรัทธา ความนิยมของบุคคลในอดีตที่ถ่ายทอดมาถึงคนรุ่นปัจจุบันผ่านสิ่งเหล่านี้

พระภิกษุสามเณร หมายถึง พระภิกษุสามเณรที่พำนักอยู่ในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐานได้

ชาวต่างประเทศ หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้และเข้ามาเยี่ยมชมวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๒๕ วัด

กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร หมายถึง กิจกรรมการฝึกฟัง-พูดภาษาอังกฤษ โดยทำการจำลองสถานการณ์ที่วัดต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือน ด้วยการใช้กิจกรรม ดังต่อไปนี้คือ แผนผังภาพบทสนทนา (Mapped Dialog) ช่องว่างของข้อมูล (Information Gaps) ความแตกต่างของข้อมูล (Spot the Differences) บทบาทสมมติ (Role Play) สถานการณ์จำลอง (Simulation) และการแก้ปัญหา (Problem Solving) เพื่อให้พระภิกษุสามเณรเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้ในสถานการณ์จริง

ยุคโลกาภิวัตน์ หมายถึง โลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นยุคของสังคมที่เต็มไปด้วยข้อมูลและข่าวสาร(Information Society) และเป็นยุคที่ เป็นโลกของการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารจะมีความทันสมัย ก้าวหน้า สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว มีความคล่องตัวสูง

๑.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

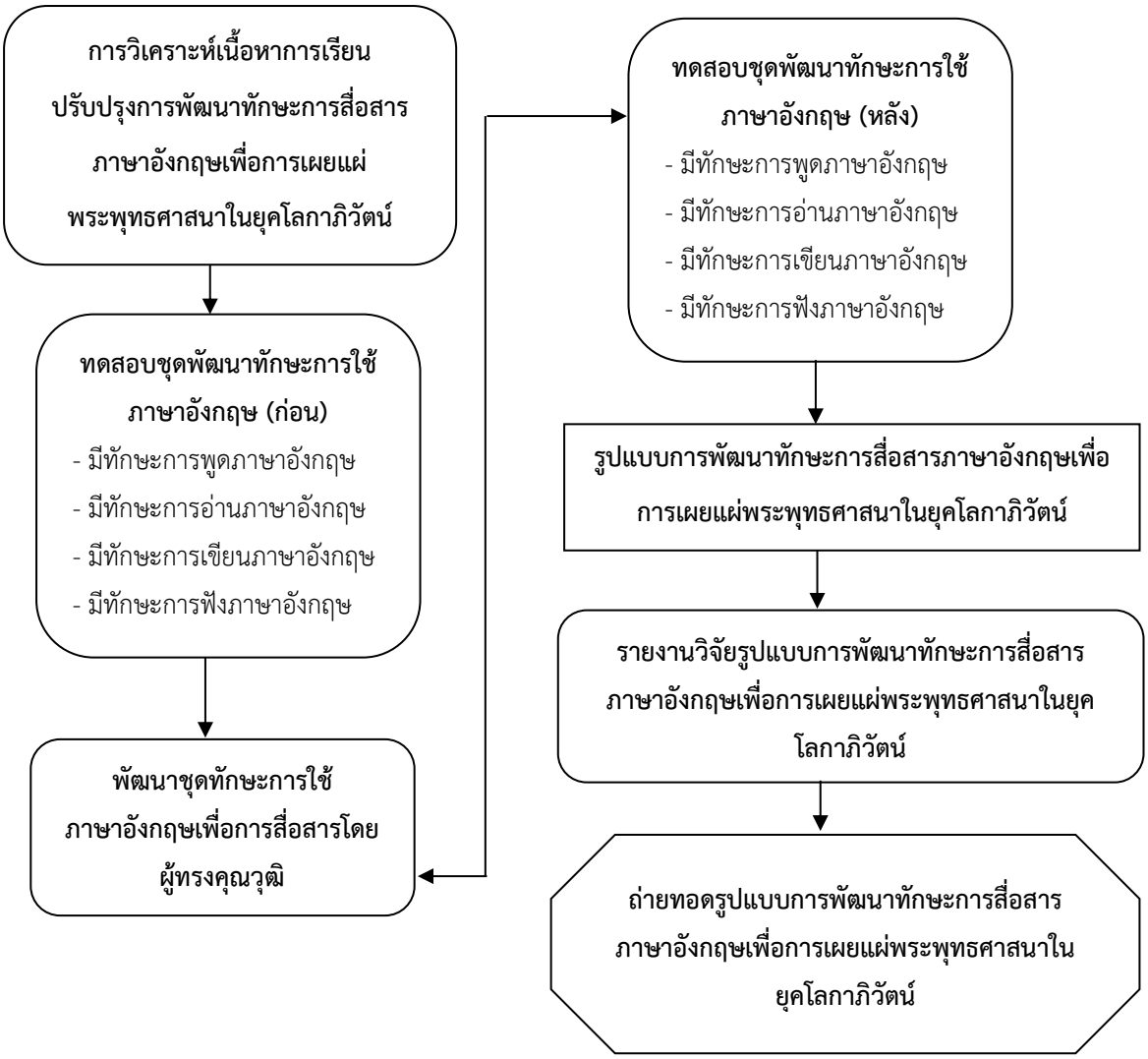

๑.๘ ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ (Outputs)

๑. ได้มีการพัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒. ได้มีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓. ได้มีการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔. ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๑.๙ ผลกระทบ (Outcomes)

๑. ได้คู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒. ได้เครือข่ายรจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓. ได้ชุดความรู้การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔. ได้เครือข่ายการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕. รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร

๖. ได้เครือข่ายรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑.๑๐ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. สามารถพัฒนาชุดการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. สามารถนำผลการวิจัยไปปรับเป็นนโยบายของภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาพระภิกษุสามเณรที่อาศัยอยู่ในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

๓. การถ่ายทอดประวัติหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นรูปธรรมให้มากขึ้นและเด่นชัดยิ่งขึ้น ให้แก่ผู้ที่มาท่องเที่ยววัดให้ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและวัดอย่างแท้จริง กับนักท่องเที่ยวหรือชาวต่างชาติที่เดินทางมายังประเทศไทย มีความชัดเจน ย่อมเป็นเหตุให้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวหรือภาพลักษณ์ของประเทศดีขึ้น ส่งผลต่อด้านเศรษฐกิจของประเทศ

๔. พระภิกษุสามเณรสามารถสนทนาภาษาอังกฤษได้ ย่อมนำมาซึ่งความสะดวกสบายในการชมโบราณสถานตามวัดต่าง ๆ ย่อมส่งผลต่อภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อวิจัย “การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์” การเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรในปัจจุบันนี้จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระภิกษุสามเณรนับได้ว่าเป็นทูตทางวัฒนธรรมและศาสนา ถ้าพระภิกษุสามเณรสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ก็จะทำให้การเผยแพร่พระธรรมหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสู่ชาวโลกได้กว้างขึ้น นอกจากนั้นยังได้สื่อสารหรือเผยแผ่วัฒนธรรมไทยออกไปได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องทางพระพุทธศาสนา บางคนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้แต่ไม่เข้าใจหรือไม่มีองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาหรือทางวัฒนธรรมก็นับได้ว่าเป็นด้อยของประเทศไทย หรือพระบางรูปเณรบางรูปเข้าใจมีความเชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนาหรือวัฒนธรรมแต่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ก็ทำให้ศาสนาพุทธหรือวัฒนธรรมไทยไม่สามารถออกไปสู่ชาวโลกได้ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อพระภิกษุสามเณรในยุคปัจจุบันนี้ คณะผู้วิจัยจึงแบ่งการนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับดำเนินการวิจัย โดยแบ่งตามหัวข้อดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

๒.๒.๑ ลักษณะของการพัฒนา

๒.๒.๒ แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

๒.๒.๑ ความหมายของการสื่อสาร

๒.๒.๒ วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

๒.๒.๓ องค์ประกอบของการสื่อสาร

๒.๒.๔ กลวิธีในการสื่อสาร

๒.๒.๕ ประเภทของกลวิธีการสื่อสาร

๒.๒.๖ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

๒.๓.๑ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
๒.๓.๒ ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
๒.๓.๓ วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
๒.๓.๓.๑ ขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
๒.๓.๓.๒ กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
๒.๓.๔ การสอนทักษะการฟังเพื่อการสื่อสาร
๒.๓.๔.๑ ความหมายและประสิทธิภาพของการฟัง
๒.๓.๔.๒ ความสำคัญของทักษะการฟัง
๒.๓.๔.๓ ขั้นตอนการสอนทักษะการฟังตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
๒.๓.๕ การสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร
๒.๓.๕.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพูดเพื่อการสื่อสาร
๒.๓.๕.๒ ขั้นตอนการสอนทักษะการพูดตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

คำว่า การพัฒนา ใช้ในภาษาอังกฤษว่า Development นำมาใช้เป็นคำเฉพาะและใช้ประกอบคำอื่นก็ได้ เช่น การพัฒนาประเทศ การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง และการพัฒนาข้าราชการ เป็นต้น การพัฒนาจึงถูกนำไปใช้กันโดยทั่วไปและมีความหมายแตกต่างกันออกไปดังกล่าวแล้ว เกี่ยวกับความหมายของการพัฒนานั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายทั้งความหมายที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน ซึ่งอาจจำแนกได้ดังนี้

ทิตยา สุวรรณชฎ กล่าวว่า การพัฒนา คือกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการจัดสรรทรัพยากรของสังคม เพื่อการเปลี่ยนแปลงในการที่จะบรรลุเป้าหมายที่สังคมนั้นได้เลือกสรรแล้ว ด้วยการควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ[๑]

---

[๑]ทิตยา สุวรรณชฎ, พัฒนาสังคม: ขอบเขตและแนวความคิด, **วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ ๑๙,๓** (กรกฎาคม ๒๕๒๒) หน้า ๓๔๑.

วิทยากร เชียงกูล อธิบายว่า การพัฒนาที่แท้จริงควรหมายถึงการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจและความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับการได้รับปัจจัยทางวัตถุเพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องการได้รับการพัฒนาด้านการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่ดี พักผ่อนหย่อนใจและการพัฒนาวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่าง ๆ ด้วย ความต้องการทั้งหมดนี้บางครั้งเราเรียกกันว่า “การพัฒนาคุณภาพ” เพื่อที่ให้เห็นว่าการพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับการเพิ่มปริมาณสินค้าหรือรายได้เท่านั้น หากอยู่ที่การเพิ่มความพอใจความสุขของประชาชนมากกว่า[๒]

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี อธิบายว่า การพัฒนาเป็นเสมือนกลวิธีหรือมรรควิธี (Means) ที่ทำให้เกิดผล (Ends) ที่ต้องการ คือคุณภาพชีวิต ชุมชนและสังคมดีขึ้นและนอกจากจะเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแล้วยังมีการก าหนดอัตราการเปลี่ยนแปลง (Rate of Change) เอาไว้ด้วย[๓]

ดิเรก ฤกษ์หร่าย ให้ความหมายว่า การพัฒนานั้นเป็นกระบวนการ (Process) ที่จะต้องมีองค์ประกอบของเครื่องชี้วัดที่สำคัญและต้องผสมผสานระหว่าง

๑. มีการเปลี่ยนแปลง (Change) ในทางบวก ได้แก่ การปรับปรุงเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตเสมอ ถ้าเปลี่ยนแปลงในทางลบไม่ถือว่าเป็นการพัฒนา คือการเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องดีขึ้น เจริญขึ้น งอกงานขึ้น และต้องเกี่ยวข้องกับ ๔ แกนหลัก คือคน โครงสร้าง เทคโนโลยีและระบบหรืองาน (รวมทั้งสิ่งแวดล้อมด้วย)

๒. การเปลี่ยนแปลงนั้นต้องมีการควบคุม (Control) ทิศทางของการเปลี่ยนแปลงได้โดยการกำหนดเป็นแผนที่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติที่ดำเนินตามเปาหมายอย่างเด่นชัดและปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์และเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีจุดเน้นของการพัฒนาโดยประชาชน เพื่อประชาชนและเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน

๓. ผลของการพัฒนานั้นต้องเกิดความเสมอภาค (Equity) และการกระจายใหม่ (Redistribution) ในการกระจายความเป็นธรรมในเรื่องรายได้ และการกระจายความเป็นธรรมใน

---

[๒]วิทยากร เชียงกูล, **การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย**, (กรุงเทพมหานคร : ฉับแกระ, ๒๕๒๗), หน้า ๑๗-๑๘.

[๓]ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, **การพัฒนาชุมชน : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**, (กรุงเทพมหานคร :บางกอกบล็อก, ๒๕๓๔), หน้า ๑๒.

เรื่องคุณภาพชีวิต (Quality of Life) แก่กลุ่มคนในสังคมอย่างยุติธรรมและจะต้องทำให้เกิดความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริงในเรื่องโอกาส (การศึกษา การทำงาน ความก้าวหน้า ฯลฯ)[๔]

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ กล่าวว่าการพัฒนา คือการเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการก าหนดทิศทาง (Planned or Directed Change) นั่นคือการพัฒนามิได้เป็นเรื่องธรรมชาติ หากเป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ช้าเร็วอย่างไร ใครจะเป็นผู้พัฒนาและเป็นผู้ถูกพัฒนา เป็นต้น[๕]

นันทนีย์ กมลศิริพิชัยพร ได้อธิบายว่า การพัฒนาเป็นกระบวนการในการที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ของประชาชนส่วนใหญ่ให้ดีขึ้น ซึ่งรวมถึงเรื่องที่ตัดสินคุณค่าของคนในแต่ละสังคมด้วย ความหมายของการการพัฒนาจึงแตกต่างกันออกไปตามกาลเวลา สถานที่และลักษณะของปัญหาหรือความต้องการของแต่ละสังคม โดยมีปัจจัยที่สนับสนุนส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปทิศทางที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. เป็นการเปลี่ยนแปลงที่นำมาซึ่งการปรับปรุงให้ดีขึ้นสำหรับคนส่วนใหญ่

๒. ควรจะเป็นอันตรายน้อยที่สุดและเป็นประโยชน์ต่อทุก ๆ คน

๓. อย่างน้อยที่สุดควรจะตอบสนองความต้องการพื้นฐานหรือความต้องการที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต

๔. มีความสอดคล้องกับความต้องการของคนส่วนใหญ่

๕. ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

ในความหมายพื้นฐานการพัฒนา ก็คือการทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนในทุก ๆ ด้านของสังคมทั้งมวล การพัฒนามิได้เป็นเพียงการพัฒนาด้านรายได้หรือด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียวและไม่ใช่เรื่องของเทคนิค แต่การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงในแนวความคิดและเปลี่ยนแปลงการกระทำที่เป็นไป

---

[๔] ดิเรก ฤกษ์หร่าย, **ทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาสังคม, ในเอกสารการสอนชุดวิชา คหกรรมศาสตร์กับการพัฒนาชุมชน**, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๖๔๓), หน้า ๒๘๒.

[๕] สัญญา สัญญาวิวัฒน์, **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์), หน้า ๓.

ในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการและก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกหมู่เหล่าให้ดีขึ้น[๖]

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ กล่าวสรุปเกี่ยวกับการพัฒนาไว้ว่า การพัฒนาหมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีกว่าเดิม เพื่อให้ประชาชนหรือชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความเจริญก้าวหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นได้มีการกำหนดไว้ก่อนและครอบคลุมทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ หรืออาจแบ่งเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง นอกจากนี้แล้วการพัฒนาในแง่ที่เป็นกระบวนการ (Process) จะประกอบด้วยหลายขั้นตอน (Stages) ที่มีความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยง (Relation or Linkage) และสอดคล้องกัน การพัฒนายังเป็นกระบวนการต่อเนื่อง (Continuing Process) คือ หลังจากดำเนินกิจกรรมพัฒนากิจกรรมหนึ่งผ่านไปแล้วก็จะนำสู่การดำเนินกิจกรรมพัฒนากิจกรรมอื่น ๆ ต่อไปอีก[๗]

จากทั้งหมดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า “การพัฒนา” คือกระบวนการเปลี่ยนแปลงตามแผนด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง นั่นคือการพัฒนาเป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น มีการกำหนดทิศทางหรือกำหนดรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าใคร ทำอะไร อย่างไร เมื่อใด เป็นต้น โดยเป้าหมายสุดยอดของการพัฒนาอยู่ที่คนและคุณภาพชีวิตของคน การพัฒนาคนจึงรวมถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมวัฒนธรรมและเทคโนโลยี นอกจากนี้ความหมายของการพัฒนายังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินคุณค่าของคนในแต่ละสังคมอีกด้วย

๒.๑.๑ ลักษณะของการพัฒนา

จากความหมายของการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ลักษณะของการพัฒนามีหลายประการ ซึ่งลักษณะสำคัญของการพัฒนานั้น สนธยา พลศรี อธิบายไว้ ดังนี้[๘]

---

[๖]นันทนีย์ กมลศิริพิชัยพร, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, เอกสารประกอบการสอน วิชา ๒๖๘๑๖๐๒ ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี. (เอกสารอัดสำเนา). ม.ป.ป. ๕.

[๗] วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, **ความหมายของการพัฒนาคำที่มีความหมายใกล้เคียงและแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา**, เอกสารอัดสำเนา, ม.ป.ท. หน้า ๔๒-๔๓.

[๘] สนธยา พลศรี, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, พิมพ์ครั้งที่ ๕**,** (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๕-๖.

๑. เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น ด้านคุณภาพ ปริมาณและสิ่งแวดล้อมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้นหรือให้มีความเหมาะสม อันเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงในด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวเท่านั้น หรืออาจจะเรียกได้ว่าต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ ซึ่งเป็นลักษณะตามความหมายทางด้านพัฒนบริหารศาสตร

๒. มีลักษณะเป็นกระบวนการ คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอนและอย่างต่อเนื่องกัน โดยแต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นลำดับ ไม่สามารถข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งได้

๓. มีลักษณะเป็นพลวัต คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะเป็นแบบรวดเร็วหรือช้า ๆ ปริมาณมากหรือน้อยก็ได้

๔. เป็นแผนโครงการ คือเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่าจะเปลี่ยนแปลงใคร ด้านใด ด้วยวิธีการใด เมื่อไร ใช้งบประมาณเท่าใด ใครรับผิดชอบ เป็นต้น ไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยไม่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า

๕. เป็นวิธีการ การพัฒนาเป็นมรรควิธีหรือกลวิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น การพัฒนาสังคม การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน ต่างก็เป็นวิธีการพัฒนาแบบหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง

๖. เป็นปฏิบัติการ คือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ไม่เป็นเพียงแนวความคิดหรือเป็นเพียงรายละเอียดของแผนและโครงการเท่านั้น เพราะการพัฒนาเป็นวิธีการที่ต้องน ามาใช้ปฏิบัติจริงจึงจะเกิดผลตามที่ต้องการ

๗. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์โลกประเภทเดียวที่สามารถจัดทำแผนโครงการและคิดค้นวิธีการในการที่จะพัฒนาตนเองและสิ่งต่าง ๆ ได้ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตาม ถ้าไม่ได้เกิดจากการกระทำของมนุษย์แล้วจะไม่ใช่การพัฒนาแม้ว่าจะมีลักษณะอื่น ๆ เหมือนกับการพัฒนาก็ตาม

๘. ผลที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมหรือพึงพอใจ ทำให้มนุษย์และสังคมมีความสุข เพราะการพัฒนาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์นั่นเอง

๙. มีเกณฑ์หรือเครื่องชี้วัด คือสามารถบอกได้ว่าลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการพัฒนาหรือไม่ ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น เปรียบเทียบกับสภาพเดิมก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการชี้วัดในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านคุณภาพ ปริมาณ

สิ่งแวดล้อม ความคงทนถาวร การประเมินผลจากผู้ที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมหรือพึงพอใจหรือไม่ และระดับใด เป็นต้น

๑๐. สามารถเปลี่ยนแปลงได้การพัฒนานอกจากจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อมนุษย์สังคมและสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์แล้ว รูปแบบ กระบวนการและวิธีการพัฒนาก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากมนุษย์และสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลของการพัฒนา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยการพัฒนาใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นอยู่เสมอ

กล่าวได้ว่าลักษณะโดยรวมของการพัฒนา เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ถ้าการพัฒนาขาดลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังกล่าวจะเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบหนึ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกับการพัฒนาเท่านั้น ลักษณะของการพัฒนาอาจสรุปได้ ดังภาพที่ ๒.๑

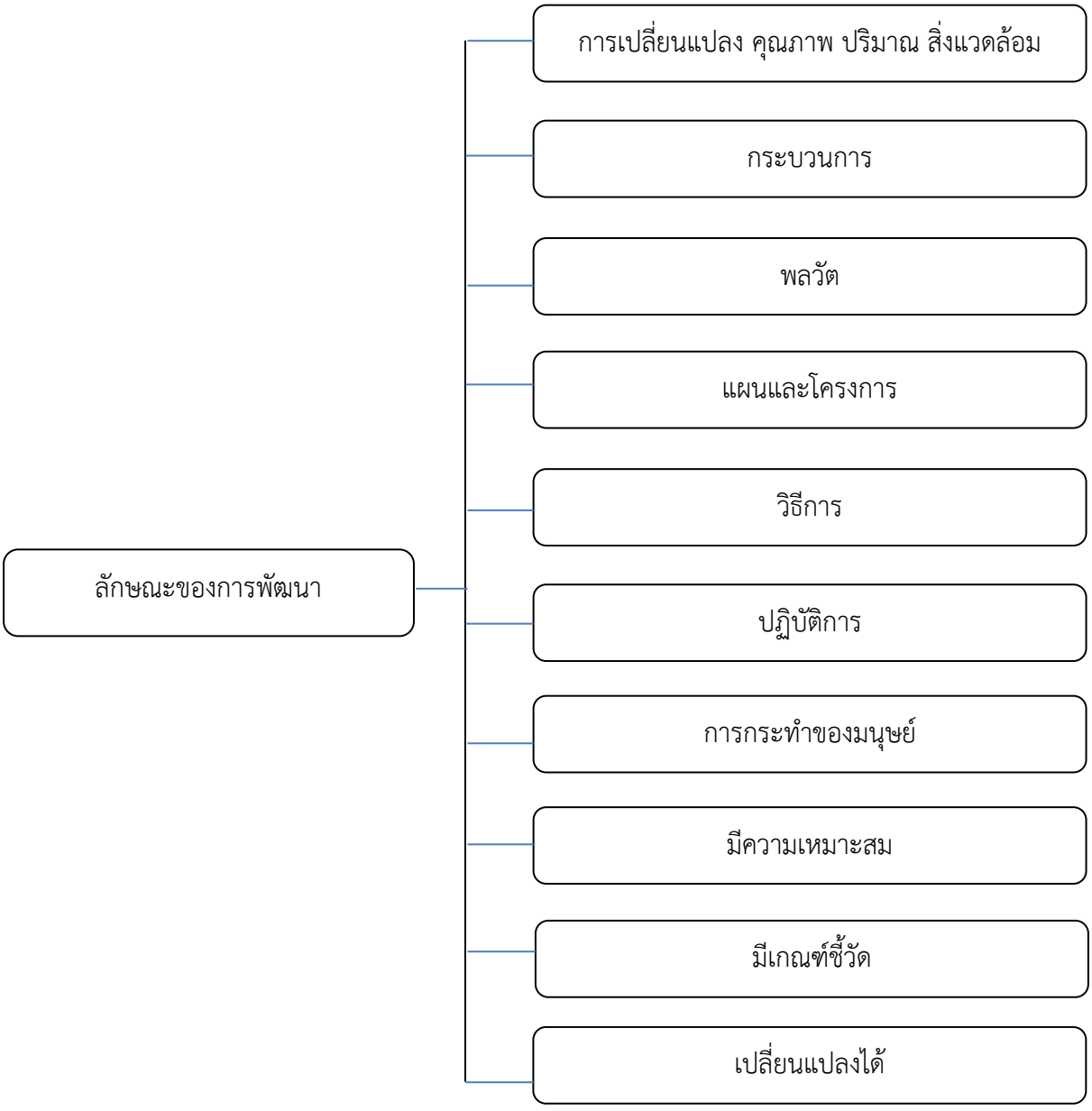

ภาพที่ ๒.๑ แสดงลักษณะของการพัฒนา ที่มา : สนธยา พลศรี (๒๕๔๗ : ๘)

๒.๑.๒ แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

จากการนำคำว่า การพัฒนามาใช้ด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันจึงให้เกิดแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาต่างกันออกไปหลายแนวความคิด ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ดังต่อไปนี้

๑. แนวคิดด้านมนุษย์นิยม เป็นการอธิบายแนวคิดพื้นฐานการพัฒนาของมนุษย์ที่เน้นเรื่องค่านิยมกับจริยธรรม โดยมองว่าเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาอยู่ที่มนุษย์และค่านิยมด้านจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญในสังคมมนุษย์ ตามแนวคิดนี้ถือว่าคนเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา คนเป็นผู้บันดาลให้

สิ่งต่าง ๆ ในเกิดขึ้นหรือดับสลายได้ จุดหมายปลายทางสูงสุดของการพัฒนาคือการพัฒนาคน ซึ่งหมายถึงการทำให้คนมีทั้งคุณภาพและคุณธรรม[๙]

๒. แนวคิดทางด้านเศรษฐกิจ เป็นการอธิบายถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งจะเน้นไปในเรื่องของการออมและการลงทุน มองว่าการพัฒนาเปรียบเสมือนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยถือว่าเมื่อมีกระบวนการพัฒนาเกิดขึ้นแล้ว ผลแห่งการพัฒนาจะแพร่กระจายไปยังประชาชนทีละน้อย และประชาชนจะพัฒนาตามไปด้วย ซึ่งผลประโยชน์ของการเจริญเติบโตจะกระจายไปสู่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในรูปของงานและโอกาสทางเศรษฐกิจ โดยผลของการกระจายนี้จะเพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่กลุ่มที่ยากจนกว่า

๓. แนวความคิดด้านความจำเป็นขั้นพื้นฐาน เป็นผลมาจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของหลาย ๆ ประเทศและประเทศต่าง ๆ เริ่มตระหนักว่าการดำเนินการพัฒนาที่ผ่านมาไม่ได้ส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการพัฒนาควรจะถูกกำหนดให้ไปสู่แนวคิดความจำเป็นขั้นพื้นฐาน เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การศึกษาและสุขภาพอนามัย รวมไปถึงความต้องการด้านต่าง ๆ ของประชาชนเป็นอันดับแรก แทนการมุ่งลงทุนในด้านอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาและแนวทางในการปฏิบัติแล้วการพัฒนาจะมุ่งไปที่สวัสดิการของประชาชนเพื่อลดความยากจน ลดการว่างงาน และลดความไม่เท่าเทียมกันด้วย

๔. แนวความคิดแบบการปฏิบัติการทางสังคม เป็นแนวคิดที่เกิดจากรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ พยายามที่จะปรับปรุง แก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมในรูปของการวางแผนและปฏิบัติการ เช่น การปฏิรูปที่ดิน การสหกรณ์ การพัฒนาชนบท เป็นต้น และเรียกวิธีการนี้ว่าการพัฒนา[๑๐]

---

[๙]วิรัช เตียงหงษากุล, **หลักการพัฒนาชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๙), หน้า ๔-๖.

[๑๐]สนธยา พลศรี, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, พิมพ์ครั้งที่ ๕**,** (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๙.

๕. แนวคิดแบบความขัดแย้งทางสังคม เป็นแนวคิดของการพัฒนาประเทศด้วยระบอบสังคมนิยมที่นำทฤษฎีความขัดแย้งมาใช้เป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและระบบสังคมโดยถือว่าการนำระบอบสังคมนิยมเข้ามาใช้แทนระบบที่ใช้อยู่เดิม ถือเป็นการพัฒนาในแนวความคิดนี้[๑๑]

๖. แนวคิดแบบการพัฒนาชุมชน เป็นแนวคิดที่องค์การสหประชาชาตินำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาที่กล่าวมาแล้วในเรื่องความเป็นมาของการพัฒนา กล่าวคือการให้คนและกลุ่มคนในชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและเป็นผู้ได้รับผลของการพัฒนาตามหลักการและวิธีการพัฒนาชุมชน

๗. แนวคิดแบบการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นแนวคิดที่องค์การสหประชาชาติเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยจนเกินขีดจำกัดของทรัพยากรโลก เป็นแนวคิดการพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นองค์รวมของทุกด้านอย่างสมดุลใน ๕ ด้าน คือด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคมและด้านการเมือง

จากแนวคิดหลักในการพัฒนาทั้ง ๗ ประการดังกล่าว การพัฒนาชุมชนถือเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะ คือมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงในตัวมนุษย์รวมถึงศักยภาพของมนุษย์เป็นหลักกล่าวได้ว่าการที่จะทำความเข้าใจความหมาย ลักษณะและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานั้น จำเป็นจะต้องตระหนักในความจริงที่ว่า การพัฒนาเป็นแนวคิดเชิงปทัสถาน การกำหนดความหมายทิศทางและแนวทางของการพัฒนานั้น ย่อมจะแตกต่างกันไปตามค่านิยมและความเชื่อพื้นฐานหรืออุดมการณ์ของสังคมและกาลเวลา ดังนั้นแนวทางการพัฒนาของประเทศที่มีความยึดมั่นในอุดมการณ์ทุนนิยมจึงอาจจะแตกต่างจากประเทศอุดมการณ์สังคมนิยมและเนื่องจากปทัสถานที่มองเห็นว่าเป็นสิ่งที่ปรารถนาเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา ความหมาย แนวคิดและแนวทางการพัฒนาอาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลาด้วยเช่นกัน

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน ทั้งนี้ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษากลางระหว่างบุคคลต่างชาติต่างภาษา ภาษาอังกฤษถูกนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารกับประชาคมโลก ในการรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ สื่อรอบตัว

---

[๑๑]นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, **ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาชนบท หน่วยที่ ๑-๗**, พิมพ์ครั้งที่ ๘**,** (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๔), หน้า ๙๓-๙๔.

ทุกวันนี้มักจะมีข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษสอดแทรกอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ป้ายโฆษณา ภาพยนตร์ หนังสือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ภาษาอังกฤษยังถูกใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ และเพื่อประกอบอาชีพ ดังนั้นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ดีจึงได้เปรียบกว่าผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีแห่งการส่งเสริมการท่องเที่ยว สถานประกอบการ พ่อค้า แม่ค้า ที่ค้าขายเกี่ยวกับอาหารที่ให้บริหารแก่นักท่องเที่ยวนอกจากจะคำนึงถึงเรื่องความสะอาด รสชาติของอาหาร และความสดใหม่ของวัตถุดิบ ควรคำนึงถึงการพัฒนาและเพิ่มความรู้ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อบริการให้นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ถูกต้องตรงตามความต้องการ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในประเทศเพิ่มมากขึ้น เป็นการจูงใจและสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น[๑๒]

นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังมีความสำคัญและเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจ ผู้ที่มีความรู้และมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษจึงมีโอกาสในการประกอบธุรกิจและเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ ส่งผลให้ผู้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการพูด มีโอกาสที่จะได้งานและก้าวหน้าในหน้าที่การงานเพิ่มมากขึ้น[๑๓]

ความสามารถในการสื่อสารโดยการพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจโดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจ ผู้พูดที่ดีจะต้องแสดงออกอย่างถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ต่าง ๆ มีความคล่องแคล่วในการพูดและการเลือกใช้คำพูดได้อย่างถูกต้อง

๒.๒.๑ ความหมายของการสื่อสาร

การสื่อสารภาษาอังกฤษนั้น การพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจโดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมา

---

[๑๒] นฤมล จิตรเอื้อ และเขมมารี รักษ์ชูชีพ, (มปป), **กลยุทธ์การจูงใจการท่องเที่ยวระยะยาวแบบเปี่ยมสุขของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างประเทศ**, RMUTT Global Business and Economics Review Vol. 7 No, (November 2012), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.bus.rmutt.ac.th/journal/pdf/vol7-no2-06.pdf [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

[๑๓] สุริน ร่วมคำ และคณะ, **การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้บทบาทสมมติ**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www/lannapoly.ac.th/mis/download.php?ResearchID=91 [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

เป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังอย่างเข้าใจ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการสื่อสารไว้ ดังนี้

สุมิตรา อังวัฒนกุล ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการพูดเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด โดยใช้กลวิธีในการพูดที่ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ[๑๔]

อวยชัย ผกามาศ กล่าวว่า เป็นการสื่อสารทางความคิด ประสบการณ์ และความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ โดยใช้น้ำเสียงภาษา และกิริยาท่าทาง อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามจรรยามารยาทและประเพณีนิยมของสังคมให้ผู้ฟังรับรู้และเกิดการตอบสนอง[๑๕]

สกอตต์ (Scott) ได้กล่าวว่า เป็นพฤติกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ได้แก่ผู้พูดและผู้ฟัง มีปฏิกิริยาโต้ตอบกับสิ่งที่ได้ยิน ซึ่งผู้ร่วมสนทนาต้องเข้าใจในสิ่งที่ตนได้ฟัง แต่ก็ไม่สามารถทำนายล่วงหน้าได้ว่ารูปแบบภาษาจะเป็นแบบใด และมีความหมายอย่างไร[๑๖]

สรุปได้ว่า การสื่อสาร หมายถึง การใช้ความสามารถด้านภาษาในการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป การสื่อสารให้มีประสิทธิภาพนั้นผู้พูดจะต้องเลือกใช้ถ้อยคำน้ำเสียง รวมถึงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมถูกต้องกับโอกาสและมารยาทในการพูดที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมและประเพณีของสังคม

๒.๒.๒ วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกเพศ ทุกวัย ไม่มีใครที่จะดำรงชีวิตได้โดยปราศจาการสื่อสาร ทุกสาขาอาชีพก็ต้องใช้การสื่อสารในการปฏิบัติงาน การทำธุรกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะสังคมมนุษย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลา การพัฒนาทางสังคมจะดำเนินไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทางการสื่อสาร นอกจากนี้การสื่อสารยังก่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลและสังคม ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคนในสังคม ช่วยสืบทอดวัฒนธรรม

---

[๑๔] สุมิตรา อังวัฒนกุล, **วิธีสอนภาษาอังกฤษ**, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๑๖๗.

[๑๕] อวยชัย ผกามาศ, **วาทการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๓. (ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต, ๒๕๔๒), หน้า ๑-๒.

[๑๖] Scott, Roger. **“Speaking in Keith’ Johnson and Keith Morrow.” In communication in the classroom**, (London, Longman Group Ltd, 1981) pp.70-71.

ประเพณี สะท้อนให้เห็นภาพความเจริญรุ่งเรือง วิถีชีวิตของผู้คนช่วยธำรงสังคมให้อยู่ร่วมกันเป็นปกติสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การสื่อสารยังเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทั้งตัวบุคคลและสังคม คุณธรรม จริยธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ จะเห็นได้ว่าการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ดังนั้นการพัฒนาและการส่งเสริมด้านการสื่อสารจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในโลกแห่งการสื่อสารแบบไร้พรมแดน[๑๗]

๑. วัตถุประสงค์ของการส่งสาร

ในการสื่อสารนั้นผู้ส่งสารอาจส่งสารด้วยวัจนภาษาคือการพูดและการเขียน หรืออวัจนภาษา เช่น อากัปกิริยาต่าง ๆ เครื่องแต่งกาย การจัดระยะห่าง ฯลฯ หรืออาจใช้ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาประกอบกันก็ได้ โดยการส่งสารมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑) เพื่อแจ้งให้ทราบหรือบอกให้รู้ (To inform or to tell) เป็นการส่งสารที่ผู้ส่งสารต้องเล่าเรื่องหรือแจ้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือในสังคมให้ผู้รับสารได้ทราบ

๒) เพื่อการสอนหรือให้การศึกษา (To teach or to education) เป็นการส่งสารเพื่อให้ผู้รับสารมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งต่าง ๆ ได้

๓) เพื่อชักจูงหรือโน้มน้าวใจ (To propose or to persuade) เป็นการส่งสารที่มุ่งเน้นให้ผู้รับสารเปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติหรือพฤติกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมักส่งผลดีกับผู้ส่งสาร

๔) เพื่อสร้างความพอใจหรือให้ความบันเทิง (To please or to entertain) เป็นการส่งสารที่มุ่งเน้น ให้ผู้รับสารเกิดความพึงพอใจ เกิดความสนุกสนาน เพื่อเป็นการพักผ่อนและผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียนหรือการทำงาน

---

[๑๗] จุฑาภรณ์ ภารพบ และฐิตินาร์ถ คำยอด, การศึกษารูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ให้บริการคุณภาพการท่องเที่ยวจังหวัดสตูล, **รายงานวิจัย**, (คณะศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา, ๒๕๕๘), หน้า ๑๐.

๕) เพื่อสอบถามหรือขอความช่วยเหลือ (To inquire or to ask help) เป็นการสื่อสารที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนว่าต้องการข้อมูลข่าวสารความช่วยเหลือ ตลอดจนสอบถามความคิดเห็นจากผู้รับสาร

๒. วัตถุประสงค์ของการรับสาร

ส่วนในการรับสารนั้นผู้รับสารอาจได้รับสารผ่านสื่อหรือประสาทสัมผัสทางร่างกาย โดยสามารถจำแนกวัตถุประสงค์ของการรับสารได้ดังนี้

๑) เพื่อรับทราบ (To know) เกิดจากการที่ผู้รับสารต้องการจะทราบเรื่องราวเหตุการณ์ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อความอยากรู้อยากเห็นของตนเอง

๒) เพื่อศึกษาเรียนรู้หรือทำความเข้าใจ (To learn or to understand) เกิดจากการที่ผู้รับสารต้องการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวิชาการต่าง ๆ เพิ่มพูนความสามารถของตนเองให้มีความเชี่ยวชาญ และสามารถนำความรู้นั้นไปวิเคราะห์สังเคราะห์หรือประเมินค่า เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

๓) เพื่อกระทำหรือตัดสินใจ (To dispose or decide) เกิดจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับนั้นต้องมีมากพอที่จะทำให้เปลี่ยนแปลงความคิดทัศนคติพฤติกรรม เพื่อการตัดสินใจ

๔) เพื่อความพอใจหรือความรื่นเริง เกิดจากผู้รับสารต้องการผ่อนคลายความเครียดจากการดำเนินชีวิตประจำวัน[๑๘]

เมื่อทราบวัตถุประสงค์ของการส่งสารและรับสารแล้ว ในฐานะผู้ส่งสารจำเป็นต้องทราบวัตถุประสงค์ของการสื่อสารให้ชัดเจนเพื่อเตรียมตนเองให้ดีและในฐานะของผู้รับสารหากมีความตั้งใจในการรับสารอย่างจริงจังและพยายามทำความเข้าใจ ก็จะสามารถตีความสารนั้นได้ใกล้เคียงและตรงกับสิ่งที่ผู้ส่งสารได้ดีซึ่งทำให้การสื่อสารในครั้งนั้นมีโอกาสสัมฤทธิ์ผลได้มากยิ่งขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสื่อสารมีประโยชน์อย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นในแง่ของบุคคลหรือสังคม ซึ่งประโยชน์ในแง่ของบุคคลคือ ทำให้เรารู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น ทำให้เราได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิต ส่วนประโยชน์ในแง่สังคมก็คือ การ

---

[๑๘] จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, **ภาษากับการสื่อสาร**, (กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๘), หน้า ๗๓.

สื่อสารทำให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าเพราะทำให้มนุษย์นั้นสามารถสืบทอดและพัฒนาวัฒนธรรมของตนเองไปจนถึงรับรู้วัฒนธรรมสังคมอื่น อีกทั้งยังสามารถนำมาปรับใช้และถ่ายทอดวัฒนธรรมของตนไปสู่คนรุ่นต่อ ๆไปอย่างไม่จบสิ้น ซึ่งหากสังคมมนุษย์ปราศจากการสื่อสารแล้วมนุษย์ก็ไม่อาจดำรงอยู่ได้มาจนถึงปัจจุบันและอาจสูญสิ้นเผ่าพันธุ์และอารยธรรมไปแล้วก็เป็นได้

๒.๒.๓ องค์ประกอบของการสื่อสาร

ในกระบวนการสื่อสารนั้นจะประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ ๔ ส่วนเป็นอย่างน้อย ได้แก่ ผู้ส่งสาร (Sender) สาร (Message) สื่อ (Channel) และผู้รับสาร (Receiver) ซึ่งในบางกรณีอาจมีเรื่องของปฏิกิริยาตอบสนองหรือปฏิกิริยาโต้ตอบ (Feedback) จากผู้รับสารด้วย ดังรูปภาพ ๒.๒

รูปภาพ ๒.๒ กระบวนการสื่อสาร[๑๙]

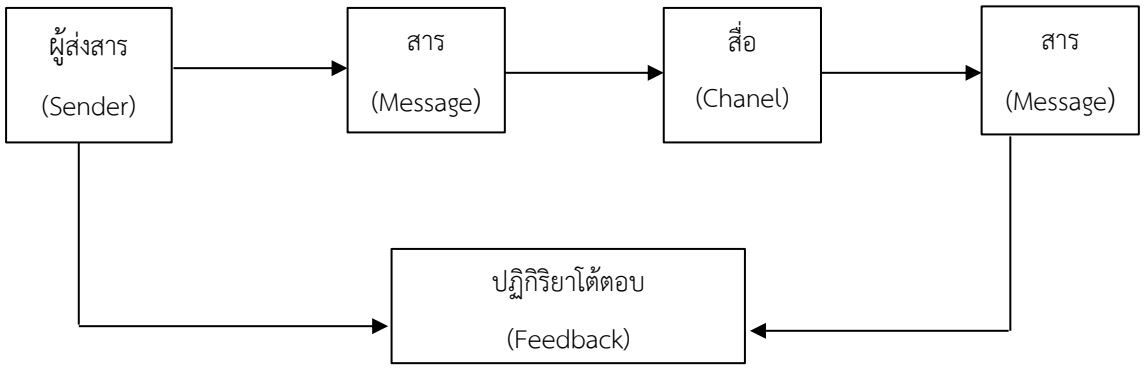

๑. ผู้ส่งสาร คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูล แสดงความคิด ความรู้สึก ฯลฯ ไปยังผู้รับสารเพื่อก่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้รับสาร ซึ่งผู้ส่งสารนี้มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารเพราะเป็นผู้กำหนดจุดประสงค์ในการสื่อสาร นอกจากนี้ผู้ส่งสารยังสามารถเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้รับสารได้ในกรณีที่ผู้รับสารมีปฏิกิริยาตอบสนองกลับมา

---

[๑๙] กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธ์, **ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร**, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตน, ๒๕๕๑), หน้า ๔-๕.

๒. สาร คือ ถ้อยคำหรือข้อความที่เป็นเรื่องราวอันมีความหมาย โดยแสดงออกมาในรูปของภาษาหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถรับรู้ร่วมกันได้

๓. สื่อ คือ สิ่งที่ทำหน้าที่นำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร อาจจะเป็นวัจนภาษาหรืออวัจนภาษาก็ได้ซึ่งสื่อนี้มีบทบาทในการเป็นตัวกลางให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารติดต่อกันได้โดยสื่อที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารมีหลายประเภท ดังนี้

(๑) สื่อสามัญหรือสื่อธรรมชาติ หมายถึง สื่อที่มีอยู่เองตามธรรมชาติ เช่น บรรยากาศรอบ ๆ ตัวเรา

(๒) สื่อบุคคลหรือสื่อมนุษย์ หมายถึง มนุษย์ที่เป็นตัวกลางในการสื่อสาร เช่น ผู้สื่อข่าว นักเล่านิทาน พิธีกร ครูอาจารย์ เป็นต้น

(๓) สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง เอกสารทุกชนิดที่ผ่านกระบวนการพิมพ์ เช่น วารสาร นิตยสารหนังสือพิมพ์ หนังสือ แผ่นพับ เป็นต้น

(๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อที่ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ โทรศัพท์โทรสาร คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

(๕) สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ทำหน้าที่เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น ป้ายโฆษณา ป้ายชื่อถนน ชื่อสิ่งของ เป็นต้น

(๖) สื่อระคนหรือสื่อผสม หมายถึง สื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่นำมาผสมผสานกันจนเป็นรูปแบบใหม่โดยมีเอกลักษณ์ของสื่อแต่ละแบบรวมกันอยู่ เช่น สื่อพื้นบ้านต่าง ๆ วัตถุจารึก เป็นต้น

๔. ผู้รับสาร หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้รับข้อมูล ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ ที่ผู้ส่งสารส่งมา โดยสามารถกำหนดรู้และเข้าใจความหมาย เนื้อหาของสารไม่ว่าจะเป็นวัจนภาษาหรือ อวัจนภาษา นอกจากนี้ผู้รับสารยังสามารถเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ส่งสารได้ในกรณีที่ผู้รับสารมีปฏิกิริยาตอบสนองกลับไปสู่ผู้ส่งสาร

๕. ปฏิกิริยาโต้ตอบ คือ กระบวนการสื่อสารย้อนกลับ ในการสื่อสารครั้งหนึ่ง ๆ นั้นอาจมีปฏิกิริยาตอบสนองหรือไม่ก็ได้ขึ้นอยู่กับว่าผู้รับสารต้องการตอบสนองสารและเจตนาของผู้ส่งสารหรือไม่ ปฏิกิริยาโต้ตอบนี้ถือว่ามีส่วนสำคัญในการสื่อสาร เพราะจะทำให้ผู้ส่งสารทราบว่าการสื่อสารของตนนั้นสัมฤทธิ์ผลหรือไม่

เพราะฉะนั้น ในการสื่อสารแต่ละครั้งจะบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง ๔ ประการ ซึ่งได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร และรวมไปถึงการมีปฏิกิริยาโต้ตอบดังกล่าวมาแล้ว

ข้างต้นด้วย โดยทิศทางของการสื่อสารดังกล่าวนั้นมี ๒ ลักษณะ คือ การสื่อสารทางเดียว (One Way Communication) และการสื่อสารสองทิศทาง (Two Way Communication) ซึ่งทิศทางของการสื่อสารดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับว่าการสื่อสารในครั้งนั้นมีปฏิกิริยาตอบสนองจากผู้รับสารหรือไม่

การวิเคราะห์กระบวนการสื่อสารมีวิธีง่ายที่สุดคือการตอบคำถามที่ว่า ใคร (Who) พูดอะไร (says what) ผ่านสื่อใด (in which charnel) กับใคร (to whom) เกิดผลอย่างไร (with what effect?) ซึ่งหากนำเอาความคิดของสาสเวลล์มาเขียนเป็นกระบวนการสื่อสาร ได้ดังนี้ ๑) ผู้ส่งสาร ๒) สาร ๓) สื่อ ๔) ผู้รับสาร ๕) ผลของการสื่อสาร[๒๐]

๒.๒.๔ กลวิธีในการสื่อสาร

คำว่า กลวิธีในการสื่อสาร (Communication strategies) นั้น เซลิงเคอร์ (Selinker)[๒๑] เป็นผู้ที่นำมาใช้เป็นคนแรก ในปี ค.ศ. ๑๙๗๒ ในขณะที่ศึกษาในเรื่องของข้อผิดพลาดการใช้ภาษาของผู้เรียนภาษาที่สอง เซลิงเคอร์ (Selinker) พบว่า มีข้อผิดพลาดบางอย่างที่ไม่ได้เป็นผลมาจากอายุของผู้เรียน หรือปริมาณของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนได้รับแต่เป็นผลจากความพยายามในการพูดสื่อความหมายในขณะที่ผู้เรียนมีความรู้ในภาษา เป้าหมายที่จำกัด ความพยายามดังกล่าวก็คือ การใช้กลวิธีในการสื่อสารนั่นเอง แต่ผู้ที่เริ่มต้นศึกษากลวิธีในการสื่อสารอย่างจิงจังคือ วาราดิ (Varadi)[๒๒] และหลังจากนั้น ทาโรน (Tarone)[๒๓] ได้นำกลวิธีการพูดเพื่อการสื่อสารมาใช้ในการศึกษากลวิธีการสื่อสารในแง่ของการปฏิสัมพันธ์ และได้ให้นิยามของคำ “กลวิธีการสื่อสาร” ว่าเป็นความพยายามที่คู่สนทนาที่ต้องการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ซึ่งต่อมามีการทำการศึกษากลวิธีการพูดเพื่อการสื่อสารอย่างแพร่หลายโดยเน้นพฤติกรรมของผู้เรียนมากกว่าพฤติกรรมของครูผู้สอน และเน้นความสำคัญในเรื่องของกระบวนการเรียนการสอนมากกว่าผลของการเรียน

---

[๒๐] Lasswell, H.D., **“The Structure and Function of Communication in Society”, In Public Opinion and Communication**, (New York: Free Press, 1966), p. 12.

[๒๑] Selinker, L., **Interlingua**, IRAL 10 (1972): 209-230.

[๒๒] Varadi, Tamas, **Strategies of Target Language Learner Communication: Message Adjustment**, IRAL (1980). 59-57.

[๒๓] Tarone, Elanine, “Communicative Strategies, Foreigner Talk, and Repair in Interlingua”, **Language Learning 30**, No.2 (1980): 417-431.

ในปัจจุบันการสื่อสารเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะการสื่อสารที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศ เราจึงต้องหากลวิธีในการสื่อสารเพื่อให้การสื่อสารนั้นบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และทำให้เกิดความเข้าใจกันทั้งสองฝ่าย โดยมีผู้ให้ความหมายของกลวิธีการสื่อสารไว้ดังนี้

คอร์เดอร์ (Corder) ได้ให้ความหมายของกลวิธีในการสื่อสารไว้ว่าหมายถึงการที่ผู้พูดใช้เทคนิคอย่างมีระบบในการสื่อความหมายในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับความยากลำบากในการสื่อสาร[๒๔]

คาเนล (Canale) ได้ขยายความหมายของกลวิธีในการสื่อสารในมุมมองที่กว้างขึ้นกล่าวคือ กลวิธีในการสื่อสารหมายถึงความพยายามของผู้พูดเพื่อที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร[๒๕]

โพลิสเซ (Poulisse) ได้ให้ความหมายของกลวิธีในการสื่อสารว่า หมายถึง กลวิธีที่ผู้ใช้ภาษาใช้เพื่อที่จะประสบความสำเร็จในการสื่อความหมายตามที่ต้องการ ด้วยความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการขาดความรู้ทางภาษาในระหว่างการวางแผนการพูด[๒๖]

ดอร์นเย (Dornyei) ได้ขยายขอบเขตของความหมายของกลวิธีในการสื่อสารโดยพิจารณาว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการสื่อสารนั้น นอกจากจะเป็นเพราะการขาดความรู้ในตัวภาษาของผู้พูดหรือคู่สนทนา แต่อาจเป็นเพราะผู้พูดต้องการเวลามากขึ้นในการคิดหาคำพูด ดังนั้น ผู้พูดจึงต้องใช้ความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาโดยการใช้กลวิธีขอเพิ่มเวลาเพื่อช่วยให้ผู้พูดได้มีเวลาในการคิดและทำให้การสื่อสารสามารถดำเนินต่อไปได้ จึงสรุปได้ว่า กลวิธีในการสื่อสารจึงควรรวมความถึงความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้พูดต้องการเวลามากขึ้นในการคิด[๒๗]

---

[๒๔] Corder, S. Pit., **Error Analysis and Inter-language**, (New York: Oxford University Press, 1982), p. 103.

[๒๕] Canale, M., and Swain, M., “Theoretical Bases of communicative Approach to Second Language Teaching and Testing.” **Applied Linguistics 17**, 6 (November 1980): 11.

[๒๖] Poulisse, Nanda, and Schils, Erik., “The Influence of Task – and Proficiency –Related Factors on the Use of Compensatory Strategies : A Quantitative Analysis.” **Language Learning 39**, (January 1989): 15 – 48.

[๒๗] Dornyei, Zoltan, “On the Teachabillity of Communication Strategies.” **TESOL Quarterly 29,** (Spring 1995): 55 – 58.

จากความหมายของกลวิธีการสื่อสารที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าหมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ใช้หรือแก้ปัญหาในการติดต่อสื่อสารปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสื่อความหมายที่ถูกต้องอย่างมีระบบของผู้พูด โดยผ่านกระบวนการคิดอย่างมีสติ

๒.๒.๕ ประเภทของกลวิธีการสื่อสาร

ในการจำแนกประเภทของกลวิธีการสื่อสารที่ใช้ในการพูดนั้น นักภาษาศาสตร์ได้มีการแบ่งตามข้อมูลในการใช้กลวิธีการสื่อสารของผู้เรียนภาษาที่สอง โดยแบ่งตามกลวิธีการสื่อสารตามแนวคิดต่าง ๆ ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้ใช้แนวทางการศึกษากลวิธีการสื่อสาร ดังนี้ ทาโรน และยูล์ล (Tarone & Yule, ๑๙๘๙) แคสเปอร์ และแฟร์ช (Kasper & Faerch, ๑๙๘๐) และ รีเบคก้า (Rebecca,๑๙๙๐) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทาโรนและยูล์ล (Tarone & Yule) ได้แบ่งกลวิธีการสื่อสารออกเป็น ๕ กลวิธี ดังนี้

๑. การพูดโดยอ้อม (Circumlocution) เป็นการพูดเพื่ออธิบายถึงสิ่งที่ต้องการพูดถึงโดยการใช้รูปประโยคง่าย เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจตรงกัน เช่น สี, รูปร่าง ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น The color is, uh, dark, and uh... the size is just uh, uh, as a hand...

๒. การใช้คำพูดใกล้เคียง (Approximation) เป็นการใช้คำพูดสิ่งหนึ่ง โดยมีความหมายใกล้เคียงกันกับคำศัพท์ที่ผู้พูดต้องการจะสื่อความหมาย

ตัวอย่างเช่น May be is something like a rope (Describing an electrical cord)

๓. การยืมคำ (Language transfer) เป็นกลวิธีการยืมคำจากภาษาแม่มาใช้ในการสื่อสารหรือการใช้โครงสร้างของภาษาแม่ โดยการเรียงประโยคโดยใช้โครงสร้างประโยคแบบภาษาแม่แบ่งได้ ๒ ประเภทดังนี้

๓.๑ การพูดภาษาแม่ปะปนภาษาที่สอง (Language switch) เป็นการพูดในลักษณะที่ผู้พูดไม่ทราบคำศัพท์ที่ต้องการพูด จึงนำภาษาแม่มาใช้ในการสื่อสาร ยกตัวอย่างเช่น Where is my รองเท้า? เป็นต้น

๓.๒ การพูดแปลคำต่อคำ (Literal translation) เป็นการพูดโดยการเรียนโครงสร้างประโยคแบบภาษาแม่ ยกตัวอย่างเช่น Sock black เป็นต้น

๔. กลวิธีการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด (Mime) เป็นกลวิธีการสื่อสารโดยการใช้อวัจนภาษาเข้ามาช่วยในการสื่อสาร เช่น การใช้ท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า การเคลื่อนไหวมือหรือร่างกาย เป็นต้น ตัวอย่างเช่น Who can, uh, uh...(gesture), like this. (ทำท่าตัดต้นไม้)

๕. กลวิธีการหลีกเลี่ยง (Avoidance) ซึ่งแบ่งได้เป็น ๒ กลวิธีคือ

๕.๑ การหลีกเลี่ยงหัวข้อสนทนา (Topic avoidance) เป็นการที่ผู้พูดพยายามเลี่ยงการพูดเกี่ยวกับหัวข้อที่ตนเองไม่มีความรู้ด้านคำศัพท์หรือโครงสร้างประโยค

๕.๒ การยกเลิกข้อมูลการสนทนา (Message avoidance) เป็นการที่ผู้พูดเริ่มการสนทนาแต่เมื่อไม่สามารถดำเนินบทสนทนาต่อไปได้ จึงหยุดการสนทนากลางคัน[๒๘]

แคสเปอร์และแฟร์ช (Kasper & Faerch) ได้นิยามถึงกลวิธีการสื่อสารไว้ว่า เป็นกลวิธีที่ผู้พูดวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาในการสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยทั้ง ๒ ได้แบ่งประเภทของกลวิธีการสื่อสารไว้ ๗ ประเภทดังนี้

๑. กลวิธีการพูดแบบปนภาษา (Code switching) เป็นการใช้ภาษาแม่เข้ามาช่วยในการสื่อสารภาษาที่สอง ยกตัวอย่างเช่น Where is my รองเท้า?

๒. กลวิธีการใช้คำแทน (Substitution) เป็นการใช้คำศัพท์คำอื่นแทนในการสื่อสารเนื่องด้วยผู้พูดนั้นไม่สามารถนึกคำพูดที่ต้องการสื่อสารได้

๓. กลวิธีการยกตัวอย่าง (Exemplification) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นยกตัวอย่างเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ฟัง

๔. กลวิธีการสรุปคำ (Generalization) เป็นคำที่ใช้บอกประเภท หรือหมวดหมู่ เพื่อช่วยผู้พูดในการสื่อสาร

๕. กลวิธีการสร้างคำใหม่ (Word-coining) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นสร้างคำใหม่ขึ้นมาในประโยค เพื่อช่วยในการสื่อสารภาษาที่สอง

๖. กลวิธีการใช้โครงสร้างใหม่ (Restructuring) เป็นกลวิธีการสร้างประโยคขึ้นมาใหม่ในขณะการสื่อสาร และเป็นประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์

๗. กลวิธีการบรรยายลักษณะ (Description) เป็นกลวิธีการอธิบาย บรรยายถึงลักษณะต่าง ๆ ในกรณีที่ผู้พูดไม่สามารถนึกถึงคำศัพท์ที่ตนต้องการจะสื่อสารได้[๒๙]

---

[๒๘] Tarone, E., & Yule, G., **Eliciting the performance of strategic competence**, (Washington, DC: Newbury House, 1989), pp. 103-113.

[๒๙] Kasper, G. & Faerch, C., Plan and strategies in foreign language communication. **In Strategies in intern language communication**, (pp. 20-60), (London: Longman, 1983), pp. 99-110.

รีเบคก้า (Rebecca) กลวิธีการสื่อสารที่รีเบคก้าได้พูดถึงนั้น สามารถใช้ได้กับทั้งการพูดและการเขียน แยกเป็น ๘ ประเภทดังนี้

๑. กลวิธีการใช้ภาษาแม่ในการสื่อสาร (Switching to the mother tongue) เป็นการสื่อสารที่ผู้พูดนั้นใช้ภาษาแม่เข้ามาช่วยในการสื่อสาร เมื่อผู้พูดนั้นไม่ทราบถึงคำศัพท์ของภาษาที่สองที่ตนต้องการจะสื่อสาร

๒. กลวิธีการขอความช่วยเหลือ (Getting help) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดของความช่วยเหลือจากคู่สนทนาเมื่อผู้พูดนั้นไม่สามารถพูดต่อในประโยคนั้นได้

๓. กลวิธีการใช้ท่าทางในการสื่อสาร (Using mime or gesture) ผู้พูดนั้นใช้อวัจนภาษาเข้ามาช่วยในการสื่อสาร เช่น การผงกศีรษะ การใช้มือ หรือการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นต้น

๔. กลวิธีการหลีกเลี่ยง (Avoiding communication partially or totally) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นพยายามหลีกเลี่ยงในหัวข้อสนทนาที่ตนเองไม่มีข้อมูล

๕. กลวิธีการเลือกเรื่องสนทนา (Selecting the topic) เป็นกลวิธีการที่ผู้พูดนั้นเลือกในเรื่องที่ตนเองมีความรู้ในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี เช่น มีความรู้ด้านคำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ เป็นต้น

๖. กลวิธีการใช้คำ ใกล้เคียง (Adjusting or approximating the message) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นหาคำ ที่ใกล้เคียงกับคำศัพท์ที่ตนเองพยายามจะสื่อสารมาใช้ในการสนทนา เช่น ใช้คำ ว่า Pen instate of pencil เป็นต้น

๗. กลวิธีการสร้างคำใหม่ (Coining words) เป็นวิธีการสร้างคำขึ้นมาใหม่ในการสื่อสารแต่เป็นคำที่มีคำศัพท์ หรือมีความหมายตรงกับศัพท์ที่ต้องการจะสื่อสาร

๘. กลวิธีการพูดโดยอ้อม หรือการใช้คำเหมือน (Using a circumlocution or synonym) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดนั้นอธิบายถึงความหมายของคำศัพท์คำนั้น หรือการให้คำเหมือน หรือ คำในกลุ่มเดียวกับคำ ศัพท์ที่ต้องการจะสื่อสาร[๓๐]

ในการจัดประเภทของกลวิธีการสื่อสารของนักวิจัย จะเห็นได้ว่าประเภทของกลวิธีการสื่อสารนั้นมีลักษณะการแบ่งที่คล้ายคลึงกัน และมีชื่อของกลวิธีการสื่อสารที่คล้ายคลึงกัน

---

[๓๐] Rebecca L., **Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know**, (New York: Newbury House, 1990), pp. 51-52.

๒.๒.๖ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น เป็นแนวคิดในการเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเพื่อให้บุคคลสามารถสื่อความหมายได้จริงอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยแนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนี้มีรากฐานที่พัฒนามาจากทฤษฎี ทางภาษาศาสตร์แนวใหม่ของ ชอมสกี (Chomsky) ซึ่งกล่าวว่าความหมายทางภาษาของมนุษย์แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

๑. ความสามารถทางภาษา (Linguistic competence) หมายถึง ความสามารถทางภาษาที่เกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติของทุกคนในฐานะที่เป็นเจ้าของภาษาเป็นความรู้ที่จะทำให้ผู้พูดใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายได้

๒. ความสามารถในการใช้ภาษา (Linguistic performance) หมายถึง ความสามารถที่จะนำความรู้ ความเข้าใจในภาษาไปใช้ในการแสดงออกเป็นการใช้ภาษาจริง ๆ[๓๑]

อย่างไรก็ตามยังมีนักภาษาศาสตร์หลายคนเห็นว่า ระดับความสามารถในการใช้ภาษาดังกล่าวไม่ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญที่จะต้องคำนึงถึงในการนำความรู้ทางภาษามาใช้จริงเพราะมิได้กล่าวถึงองค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมของสังคม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากในการสื่อสาร ดังนั้น แนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจึงเกิดความเชื่อที่ว่าภาษาคือการสื่อความหมาย ส่วนความรู้ทางภาษาอังกฤษหรือความสามารถทางภาษาอังกฤษนั้น (Linguistic competence) ได้แก่ความรู้ในเรื่องรูปแบบและความหมายของภาษาอังกฤษนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของความสามารถในการสื่อความหมายเท่านั้น เพราะจุดประสงค์ปลายทางของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมิได้อยู่ที่ความรอบรู้ในเรื่องรูปแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์เท่านั้น แต่เป็นการรอบรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายตามหน้าที่ของภาษาอังกฤษในการสื่อสารด้วยความรอบรู้ในเรื่องศัพท์และไวยากรณ์จะไม่เกิดผลอะไรถ้าบุคคลไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ตามความต้องการที่จะสื่อสาร ดังนั้นแนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจึงถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในวงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และทำให้วิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้ คือ

๑. เป็นการเน้นความสามารถในการสื่อความหมาย (Communicative competence) มากกว่าความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ

---

[๓๑] Chomsky, N., Language and mind, **Retrieved May 10, 2007**, [online], available from: http://www.marxists.org/reference/subject/philosophy/works/us/chomsky.htm, [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

๒. เป็นการรวมทักษะการฟัง-พูดเข้ากับทักษะการอ่านและเขียน โดยเน้นภาษา อังกฤษที่จะนำไปใช้ได้จริง

๓. เป็นการช่วยให้บุคคลระลึกอยู่เสมอว่ามีภาษาอังกฤษหลายรูปแบบที่ใช้ในการสื่อความหมายและฝึกให้บุคคลรู้จักนำรูปแบบต่าง ๆ ของภาษาอังกฤษไปใช้ในการสื่อความหมาย โดยการฝึกในบางขั้นตอนจะให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว (Fluency) บางขั้นตอนจะให้ความสำคัญกับความถูกต้องของตัวภาษา (Accuracy) และในระดับที่สูงขึ้นจะให้ความสำคัญกับความเหมาะสมในการใช้ภาษา (Appropriate) ในสถานการณ์ต่าง ๆ เท่า ๆ กับความถูกต้องของตัวภาษา

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมิได้ยึดหลักความถูกต้องตามไวยากรณ์ หรือยึดที่การสื่อสารเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หากแต่ให้ความสำคัญกับทั้งสองประการไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งลิตเติลวูด (Littlewood) กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญ ๒ ประการ ตามแนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

๑. ทักษะที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้นั้นมิได้จำกัดอยู่แต่ในวงของโครงสร้างทางภาษาเท่านั้น หากยังต้องรวมถึงทักษะอื่นที่เกี่ยวเนื่องกับโครงสร้างและหน้าที่ของการสื่อสารในสถานการณ์ที่เป็นจริง

๒. ต้องมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่จำเป็นอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย กล่าวคือ การเรียนรู้นั้นไม่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นโดยที่ผู้เรียนรู้ตัว (Conscious learning) และอยู่ภายใต้กระบวนการที่ถูกควบคุมเสมอไป แต่อาจเกิดขึ้นโดยการเรียนรู้แบบไม่รู้ตัว (Unconscious acquisition) ในลักษณะของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อความหมายและได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ในทำนองเดียวกันว่า ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษมากที่สุด และมีความสามารถในการสื่อสารได้ด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้บุคคลได้ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และมีการจัดกิจกรรมที่เป็นตัวส่งเสริมและจูงใจผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง[๓๒]

จากความคิดเห็นดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้นเน้นการใช้ภาษามากกว่าหลักการใช้ภาษาเน้นความสำคัญของความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) มากกว่า

---

[๓๒] Littlewood, W.T., **Foreign and second language learning**, (London: Cambridge University press, 1998), p. 1.

ความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างหรือทำความเข้าใจถ้อยคำหรือ ข้อความที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ประกอบกัน ซึ่งจะทำให้การนำภาษาอังกฤษไปใช้นั้นมีความสมบูรณ์ในตัวเอง

สำหรับภาษาอังกฤษของคนไทยที่มีอาชีพขายสินค้าให้ชาวต่างชาติใช้เพื่อการสื่อสารค้าขายกับลูกค้าชาวต่างชาตินั้น บุญเรือง ชื่นสุวิมล[๓๓] ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะภาษาอังกฤษของคนขายของชาวไทยที่แผงลอยริมถนน สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาษาอังกฤษของผู้ขายของลักษณะต่างไปจาก ภาษาอังกฤษมาตรฐาน กล่าวคือการไม่แสดงกาลของคำกริยา การซ้ำคำ การเรียงคำที่เหมือนกันของประโยคคำถามกับประโยคบอกเล่า การใช้ประโยคซับซ้อน การใช้คำที่ต่างไปจากภาษามาตรฐาน การใช้คำในหลายหน้าที่และการที่ภาษาแม่ก็คือภาษาไทยมีอิทธิพลแทรกอยู่ในภาษาพูด ซึ่งลักษณะของภาษาดังกล่าวเป็น “ภาษาค้าขาย” (Trade language) หรืออาจเรียกว่า “ภาษาพิดจิ้น” (Pidgin language) ตามที่ วอร์โด (Wardhaugh (๑๙๘๖) ได้กล่าวถึงลักษณะภาษาพิดจิ้นไว้ดังนี้

๑. มีระบบเสียงที่ซับซ้อนน้อยกว่ามาตรฐาน

๒. ไม่มีระบบคำในคำนาม สรรพนาม กริยาและคุณศัพท์ เช่น คำนาม ไม่มีพจน์ หรือเพศและคำกริยาไม่มีกาล เป็นต้น

๓. ประโยคไม่ซับซ้อน การปฏิเสธอาจจะใช้คำปฏิเสธง่าย ๆ เพียงใช้คำว่า “No”

๔. คำศัพท์มีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษามาตรฐานและในบางครั้งใช้รูปการซ้ำคำ (Reduplicative)[๓๔]

ส่วนท็อดด์ (Todd) ได้กล่าวถึงลักษณะของภาษาพิดจิ้นว่า ในแง่โครงสร้างพิดจิ้นมีรูปแบบการเรียงคำที่ตายตัวและมีรูปประโยคแบบง่ายกว่าภาษามาตรฐานตามปกติประโยคจะสั้นและเป็นประโยคแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน การทำให้เป็นประโยคปฏิเสธอาจใช้คำที่แสดงปฏิเสธเพียงหนึ่งคำ “No” และคำปฏิเสธอาจนำหน้าคำกริยา ประโยคคำถามมีการเรียงคำเหมือนประโยคบอกเล่าและ

---

[๓๓] บุญเรือง ชื่นสุวิมล, ลักษณะภาษาอังกฤษของคนขายของชาวไทยที่แผงลอยริมถนนสุขุมวิท, **ศาสตร์แห่งภาษา**, ๑๒(๗), ๘๑-๙๕, (๒๕๓๕): ๘๓.

[๓๔] Wardhaugh, R. **An introduction to sociolinguistics**, (New York: Basil Blackwell, 1986), pp. 64-66.

สามารถจำแนกออก จากประโยคบอกเล่าด้วยทำนองเสียง และถ้าประโยคคำถามมีคำที่แสดงคำถาม เช่น When? Where? Why? คำที่แสดงคำถามจะปรากฏอยู่ต้นประโยคบอกเล่าโดยตรง

ท็อดด์ (Todd) ได้กล่าวต่อไปอีกว่าคำกริยาในภาษาพิดจิ้น ไม่มีการเติมปัจจัยเพื่อแสดงพจน์ หรือกาลคำกริยากับคำคุณศัพท์มีลักษณะการใช้คล้ายคลึงกัน ในเรื่องของคำศัพท์ ทอดด์ได้กล่าวว่า แม้ว่าคำศัพท์ในภาษาพิดจิ้นจะมีจำนวนน้อยแต่ผู้พูดก็ได้เรียนรู้ที่จะใช้คำมาเรียงกันเพื่อสื่อความหมายต่าง ๆ สำหรับภาษาพิดจิ้นคำ ๆ หนึ่งอาจจะทำหน้าที่ได้หลายอย่าง เช่น Swit “หวาน” ในภาษาพิดจิ้นแคเมอรูนอาจทำหน้าที่เป็นคุณศัพท์ นาม กริยาหรือวิเศษณ์ นอกจากนี้ทอดด์ยังได้กล่าวด้วยว่า ในภาษาพิดจิ้นอาจมีการใช้รูปการซ้ำคำ[๓๕]

สำหรับ ฮัดสัน (Hudson)[๓๖] ได้บรรยายภาษาพิดจิ้นไว้ว่ามีลักษณะเด่นชัด ประการหนึ่ง คือ ไม่มีระบบคำ เช่น ไม่มีกาล พจน์ ฯลฯ ทำให้พิดจิ้นเป็นภาษาที่เรียนได้ง่าย คำศัพท์ส่วนใหญ่มาจากภาษาหลัก (Base language) ส่วนระบบเสียงและการเรียงคำเป็นของภาษาพื้นเมือง (Native language) ฮัดสัน (Hudson) ยังได้กล่าวถึงมูลเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เกิดพิดจิ้น คือการซื้อขายด้วยเหตุนี้พิดจิ้นจึงมีชื่อว่า “ภาษาค้าขาย”[๓๗]

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

สภาพโลกาภิวัตน์ได้เชื่อมทุกประเทศให้กลายเป็นสมาคมโลก ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้วัฒนธรรมสังคม และเศรษฐกิจที่เปิดเสรีมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการตื่นตัวในการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศหลากหลายภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น แต่ภาษาอังกฤษยังคงเป็นที่ยอมรับและใช้เป็นภาษากลางของโลกสำหรับการติดต่อสื่อสารกับนานาประเทศเพื่อดำเนินกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ทั้งในด้านการศึกษาการทำธุรกิจการลงทุน การท่องเที่ยวและการใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งยังเป็นภาษาที่ใช้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอีกด้วย แต่จากผลการทดสอบทักษะการใช้ภาษาอังกฤษระดับชาติพบว่า ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยยังอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศอื่น การหาวิธีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของ

---

[๓๕] Todd, L., **Modern English: Pidgins and creoles**, (Oxford, England: Basil Blackwell, 1984), pp. 4-11.

[๓๖] Hudson, R.A., **Sociolinguistics**, (London: Cambridge University press, 1980), pp. 62-63.

[๓๗] บุญเรือง ชื่นสุวิมล, ลักษณะภาษาอังกฤษของคนขายของชาวไทยที่แผงลอยริมถนนสุขุมวิท, **ศาสตร์แห่งภาษา**, ๑๒(๗), ๘๑-๙๕, (๒๕๓๕): ๙๓.

นักศึกษาไทยเพื่อให้มีคุณภาพทัดเทียมชาติอื่นๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน เพื่อรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต[๓๘]

การพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษ หมายถึงการสื่อสารภาษาอังกฤษนั้น การพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังได้อย่างเข้าใจ

๒.๓.๑ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

การที่จะพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อบัณฑิตสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ในยุคปัจจุบันก็ต้องอาศัยหลักการในการช่วยเสริมแรง สร้างแรงกระตุ้น และผลักดันให้บัณฑิตเกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเกิดการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ดังนี้

๑. การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) เป็นแรงที่กระตุ้นให้บัณฑิตแสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายแรงจูงใจเป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จในการเรียนรู้ และครูอาจารย์ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ก็เท่ากับประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ไปแล้วครึ่งหนึ่ง การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงควรเริ่มด้วยการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน ซึ่งทำได้โดยการแสดงให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นผู้มีทักษะภาษาอังกฤษ และการช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถตั้งเป้าหมายในการเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง ดังนั้นแรงจูงใจมีอยู่ด้วย ๒ ประเภท คือ ๑) แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสิ่งกระตุ้นหรือผลักดันมาจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติหรือทัศนคติความคิด ความสนใจ การเห็นคุณค่าหรือความต้องการอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการแสดงการกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อให้ตนเองมีความรู้สึกว่า ตนมีความสามารถมีศักยภาพ โดยไม่ได้เกิดจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ต้องการเรียนรู้เพราะต้องการรู้และเข้าใจในสิ่งนั้น หรือต้องการทำงานที่ยาก เพราะรู้สึกว่าเป็นสิ่งท้าทาย หรือความต้องการไปท่องเที่ยวต่างแดน เพราะต้องการสนุกสนาน และทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลขึ้น และ ๒) แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก จนเกิดพฤติกรรมที่นำไปสู่เป้าหมาย เช่น เงิน ปริญญาบัตร รางวัลเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า คำชมเชย การได้รับการยอมรับนับถือ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เมื่อบุคคล

---

[๓๘] ณภัทร วุฒิวงศา, กลยุทธ์สร้างแรงจูงใจ: การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ, **วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัย กรุงเทพ**, ปีที่ ๓๔, ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๗): ๘๙ – ๙๗.

เห็นเป้าหมายที่ต้องการ บุคคลนั้นก็จะถูกกระตุ้นหรือเร้าให้แสดงพฤติกรรมเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายนั้น มีผลการศึกษาจำนวนมากที่สนับสนุนว่า การสร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกสามารถใช้เป็นตัวกำหนดความสำเร็จการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้[๓๙]

๒. การสร้างเจตคติเชิงบวก (Positive Attitude) มีผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวนมากที่แสดงว่า "เจตคติ (Attitude)" มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ทุกวิชาของผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา ผู้ที่มีเจตคติเชิงบวก (Positive Attitude) ต่อวิชาที่ศึกษาและต่อครูอาจารย์ที่สอน เช่น ชื่นชอบวิชา ชื่นชอบการเรียน ชื่นชอบครูอาจารย์ผู้สอน จะมีโอกาสเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ที่มีเจตคติเชิงลบ (Negative Attitude) เช่น ไม่ชื่นชอบวิชา ไม่ชื่นชอบเรียน และไม่ชื่นชอบครูอาจารย์ผู้สอน ผู้เรียนส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ที่ทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยเหตุผลเรียนแล้วไม่เข้าใจ เรียนแล้วไม่สนุก ทำข้อสอบไม่ได้ ผลการเรียนไม่ดี วิธีการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนทำได้โดยการทำให้การเรียนสนุกน่าสนใจ บทเรียนมีความหมายคือสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมแบบตื่นตัว (Active Learning) ดังนั้นได้มีนักวิชาการ R.M. Gagne ได้กล่าวถึงเจตคติว่า เจตคติ เป็นสภาวะทางจิตใจซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกแนวทางการแสดงออกเป็นพฤติกรรมของแต่ละบุคคล มีองค์ประกอบ ๓ ส่วนดังนี้ ๑) องค์ประกอบด้านจิตใจ (Affective Component) ซึ่งเป็นความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ๒) องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) ซึ่งเป็นลักษณะอาการที่บุคคลแสดงออกอันเป็นผลเนื่องมาจากความรู้และความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ๓) องค์ประกอบทางด้านปัญญา (Cognitive Component) ซึ่งเป็นความรู้ที่ครอบคลุมทักษะทางสติปัญญา สารสนเทศจากถ้อยคำรวมทั้งความรู้เกี่ยวกับการคาดหวังทางสังคมผลตอบแทนที่จะได้รับและผลที่ตามมาจากการกระทำที่แสดงออก[๔๐]

๓. การเพิ่มความรู้และพัฒนาทักษะ (More Knowledge and More Skills) เป็นการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษให้ครอบคลุม ให้ผู้เรียนสามารถใช้ได้ ใช้ถูกใช้เป็น และใช้อย่างคล่องแคล่ว กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย

---

[๓๙] เรื่องเดียวกัน, หน้า ๙๘.

[๔๐] พรพิมล ริยาย และธนางกูร ขำศร, “การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย”, **รายงานวิจัย**, (กองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, ๒๕๕๒), หน้า ๑๓.

รอบตัว ในการวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นและเกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้รอบตัว เช่น เจ้าของภาษา ป้ายต่าง ๆ กล่องผลิตภัณฑ์ รายการโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารแบบฟอร์ม และ เอกสารของหน่วยงาน สถานประกอบการต่าง ๆ จัดทำขึ้น และการสืบค้นใน Internet ที่เป็นภาษาอังกฤษ[๔๑]

๔. การสร้างความมั่นใจ (Confidence) ถือว่าเป็นอีกข้อหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้บัณฑิตกล้าพูดกล้าแสดงออกทางด้านภาษาอังกฤษ โดยให้บัณฑิตได้มีโอกาสฝึกภาษาอังกฤษใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง(Real Life Situations) คือ สร้างกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยการออกไปสัมภาษณ์พูดคุยกับชาวต่างประเทศ (Foreigners) ตามสถานที่สำคัญต่าง ๆ ที่มีชาวต่างชาติมาท่องเที่ยว และฝึกพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนบ่อย ๆ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจและความเคยชินเมื่อมีโอกาสได้ได้แสดงหรือสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยฝึกสร้างความมั่นใจหรือความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษ ดังนี้ ๑) มองรอบตัวเราเองเพื่อหาไอดอลหรือคนต้นแบบสักคนที่ตัวเราเองอยากจะเป็นเหมือนเขา เรียนรู้ลักษณะของเขา แล้วมองตัวเราเองแล้วให้สมมติว่าเราเป็นเหมือนไอดอลหรือต้นแบบคนนั้น ตัวเรารู้สึกอย่างไร มองตัวเราเองแบบใดถ้าเราเป็นไอดอลหรือต้นแบบคนนั้น ตัวเราเองไม่มีวันทำตัวเปลี่ยนไปจากภาพลักษณ์ที่ตัวเราเองคิดว่าตัวเราเองเป็น ถ้าเราคิดว่าตัวเราเองไม่สำคัญ เราก็จะทำตัวเราเองไม่สำคัญ แต่ถ้าตัวเราเองมองตัวเราเองเป็นดังเช่น สิงโต แม้ว่าตัวเราเองจะเป็นดังเช่นหนู ไม่ว่าเราจะไปไหนแห่งหนใด ใคร ๆ ก็จะมองว่าตัวเราเป็นดังเช่นสิงโต ๒) พิจารณาจุดบกพร่องของตัวเราเอง ยอมรับข้อบกพร่อง แล้วหาวิธีพัฒนาตัวเอง ความมั่นใจคือการยอมรับข้อบกพร่องของตัวเราเอง ถ้าเป็นเรื่องการพูดหรือสื่อสารภาษาอังกฤษให้แสวงหาแหล่งเรียนรู้หรือแหล่งพัฒนาการเรียนภาษาที่ทำให้ตัวเราเองพัฒนาหรือเก่งขึ้น ๓) ไม่เปรียบเทียบกับคนที่เก่งกว่าตัวเราเอง คิดเสมอว่า ไม่มีใครเก่งกว่าใคร และไม่มีใครเก่งมาตั้งแต่เกิด แต่ละคนมีประสบการณ์ต่าง ๆ กัน พิจารณาองค์ประกอบว่าคนเหล่านี้หรือคนเหล่านั้นเก่งภาษาอังกฤษเพราะอะไร พวกเขาต้องฝึกฝนและเรียนรู้มากเท่าไรถึงได้เก่งแบบนี้ เราจะเห็นแต่ความสำเร็จของเขา แต่ไม่เคยเห็นตอนที่พวกเขาทรมานต่อการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ คือ ให้คิดบวกเข้าไว้ ๔) ไม่สนใจคนที่หัวเราะเยาะเย้ย หรือ ดูถูกเรา ให้คิดเสมอว่ายิ่งมีคนหัวเราะและดูถูกเราจะเป็นการเพิ่มความมั่นใจ

---

[๔๑] British Council, **วิธีที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษให้มีสำเนียงคล้ายเจ้าของภาษามากที่สุด**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://www.britishcouncil.or.th/english/tips/how-to-improveyour-english-pronunciation-to-talk-like-a-native [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

ให้กับตัวเราเองเก็บคำหัวเราะ และคำดูถูกเป็นแรงบันดาลใจแล้วพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เมื่อถึงเวลาจากคำดูถูกจะกลับกลายมาเป็นคำชม ๕) ตั้งเป้าหมายไว้ในใจ ด้วยเหตุผลไม่ว่าอะไรหรือใครจะหยุดเราไม่ได้ จะมุ่งมั่นและพัฒนาทักษะด้านภาษาให้ได้ เมื่อไหร่ที่ตัวเราเองทำสำเร็จ พวกเขาเหล่านั้นจะแปลกใจและจะสอบถามเราว่าทำอย่างไรถึงพัฒนาภาษาอังกฤษและมีความมั่นใจในตัวเองได้[๔๒]

๕. แบบการเรียนรู้ (Learning Style) อาจจะเหมือน หรือ ต่างจากคนอื่น แบบการเรียนรู้เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบใช้และจะเรียนรู้ได้ดีด้วยวิธีการเรียนรู้ในแบบนั้น ๆ ครูอาจารย์ควรศึกษาแบบการเรียนรู้ของบัณฑิตและหาวิธีการให้แต่บัณฑิตได้เรียนรู้ในแบบของตนเพื่อให้การเรียนรู้เป็นเรื่องง่ายและได้ผลมากขึ้น ทฤษฎีที่กล่าวถึงแบบการเรียนรู้มีอยู่หลายทฤษฎี แต่ทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันว่าเป็นทฤษฎีพื้นฐานและนิยมใช้ในการเรียนภาษา คือ ทฤษฎีที่แบ่งผู้เรียนเป็น ๓ ประเภท ซึ่ง Haynes (๒๐๐๙ : Online) ได้อธิบายว่า "Auditory Learners" คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการฟัง และสามารถจำสิ่งที่ฟังได้ ผู้เรียนประเภทนี้จะสนุกกับการพูดคุย สัมภาษณ์ การอ่านออกเสียง กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะกับผู้เรียนกลุ่มนี้ ได้แก่ : interviewing. debating. participating on a panel. giving oral reports. participating in oral discussions of written material "Visual learners" คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการดู และสามารถจำสิ่งที่ได้ดูได้ ผู้เรียนประเภทนี้จะชอบการอ่านในใจ และการสังเกต กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะกับผู้เรียนกลุ่มนี้ได้แก่ : computer graphics. maps. graphs. charts. cartoons. posters. diagrams. graphic organizers and text with a lot of pictures และ "Tactile Learners" คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการสัมผัส พวกเขาจะเข้าใจในสิ่งที่ตนได้ลงมือเขียน และเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะกับผู้เรียนกลุ่มนี้ ได้แก่: drawing. playing board game. making dioramas. making models. following instructions to make something การสอนอ่านกับผู้เรียนกลุ่มนี้เหมาะที่จะใช้ "The Language Experience Approach (LEA)" และ "The Whole Language Approaches".[๔๓]

---

[๔๒] FMCP ENGLISH, **การสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ๕ วิธี**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://www.fmcpenglish.com [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

[๔๓] วิไล แผงศรี, **แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน : เกาให้ถูกที่คัน**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา :https://www.gotoknow.org/posts/457133 [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

๒.๓.๒ ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ปัจจัยที่มีผลหรืออิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถแบ่งออกเป็น ๓ ปัจจัยใหญ่ คือ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ปัจจัยเกี่ยวกับครูผู้สอน และ ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

๑. ปัจจัยตัวผู้เรียน

๑) ความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษ หมายถึง สภาวะที่นักศึกษาได้รับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษหรือมีประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษ หรือ หมายถึง สภาพแวดล้อมในการเรียนภาษาอังกฤษจากสถาบันการศึกษาเดิม

๒) ลักษณะนิสัยของผู้เรียน หมายถึง สภาวะธรรมชาติของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษของผู้เรียน และมีส่วนเกี่ยวข้องกับวิธีการเรียน (Learning styles) ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในแต่ละคน

๓) กลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หมายถึง ความคิดหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากความพยายามของผู้เรียนที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งทางด้าน การฟัง พูด อ่าน เขียน และความสามารถในการใช้ภาษาในสังคม

๔) เจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ไคลน (Klein, ๑๙๙๐) ได้อธิบายว่า เจตคติเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนรู้ภาษาที่สอง หากผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาที่สองนั้นๆ จะทำให้ผู้เรียนประสบความ สำเร็จมากกว่าผู้เรียนที่มีเจตคติไม่ดี[๔๔]

สรุปได้ว่า ปัจจัยตัวผู้เรียนถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ การที่จะพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษผู้เรียนต้องมีความสามารถที่จะเข้าใจการสอนของครู อาจารย์ และขึ้นอยู่กับสติปัญญาความสามารถทางภาษา ความถนัด และ เจตคติของผู้เรียนด้วย โดยความถนัดทางการเรียนภาษา ปัจจัยเสริมต่อความมานะบากบั่น เกิดแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ เจตคติที่มีต่อครูผู้สอนและภาษาอังกฤษ ความสนใจในภาษาที่เรียน และเจตคติต่อภาษาอังกฤษโดยมองเห็นประโยชน์และความสำคัญของภาษาในอนาคต

---

[๔๔] ธีราภรณ์ พลายเล็ก, ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร, **วารสารวิจัยและพัฒนา**, ปีที่ ๓. (๒๕๕๔): ๕๒ –๕๘.

๒. ปัจจัยครูผู้สอน

ครูผู้สอน ควรมีการเตรียมการสอนให้พร้อมอยู่เสมอ มีการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนและศึกษาจิตวิทยาเกี่ยวกับผู้เรียนเพื่อประโยชน์ในการเข้าถึง เข้าใจในตัวผู้เรียน ช่วยให้ครูสามารถเลือกปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสนใจการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นในที่สุด[๔๕]

สรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีปัจจัยทางการสอนอันประกอบด้วยคุณภาพการสอนของครู อาจารย์ ขึ้นอยู่กับองค์ความรู้ ความสามารถทางภาษาและการสอนของครู หรือ อาจารย์

๓. ปัจจัยสภาพแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง บุคคลและสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมผู้เรียนในชีวิตประจำวัน โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ สิ่งแวดล้อมในสถานที่ศึกษา และ สภาพแวดล้อมครอบครัว

สภาพแวดล้อมในสถานที่ศึกษา

อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ มองว่าสภาพแวดล้อมในสถานที่ศึกษาไม่ใช่เพียงอุปกรณ์ขนาดและสภาพห้องเรียน แต่หมายถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนด้วย เช่นจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนในประเทศไทยเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลทำให้คนไทยเรียนภาษาอังกฤษประสบความสำเร็จ เนื่องจากหลายสถาบันการศึกษาในประเทศไทยกำหนดให้จำนวนผู้เรียนในต่อหนึ่งชั้นเรียนที่มีจำนวนมากเกิน เช่น บางห้องเรียนมี ๕๐ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่ไม่เหมาะสมกับการเรียนภาษาอังกฤษ เพราะขณะกำลังดำเนินการเรียนการสอนผู้เรียนได้รับการใส่ใจจากผู้สอนไม่เต็มที่อีกทั้งโอกาสการฝึกก็ลดลงเนื่องจากมีจำนวนผู้เรียนมากขึ้น[๔๖]

---

[๔๕] รสรินทร์ ปิ่นแก้ว และ ภานุวัฒน์ ศิรินุพงศ์, ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตจริง ๑ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาอุตสาหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, **วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**, ปีที่ ๑๘, ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๘๓ – ๙๓.

[๔๖] วนาลี นพวงศ์ ณ อยุธยา, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, **รายงานการวิจัย**, (โครงการวิจัยทุนสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชมงคลกรุงเทพ, ๒๕๕๕), หน้า ๑๘.

สภาพแวดล้อมครอบครัว

การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ได้จำแนกบทบาทของบิดามารดา ผู้ปกครองต่อการเรียนรู้ภาษาออกเป็น ๒ ชนิด คือ บทบาทที่ปรากฏการกระทำ (Active role) บทบาทชนิดนี้หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปรากฏการกระทำออกมาโดยการกระตุ้นผู้เรียนให้เรียนภาษา สอนภาษาให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมความสำเร็จในการเรียนภาษาคอยดูแลให้ผู้เรียนทำการบ้านและส่งเสริมให้ผู้เรียนทำทุกอย่างเกี่ยวกับการเรียนภาษาได้ดี ให้รางวัลและให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนเมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และบทบาทที่ไม่ปรากฏการกระทำ (Passive role) บทบาทชนิดนี้เป็นบทบาทที่ละเอียดอ่อนและมีความสำคัญกว่าบทบาทชนิดที่ปรากฏการกระทำ บทบาทชนิดนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับเจตคติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อชุมชนที่ใช้ภาษาที่ผู้เรียนเรียน บทบาทชนิดนี้บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะช่วยจูงใจผู้เรียนให้เรียนรู้ภาษา[๔๗] โดยการกระตุ้นเด็กบ่อย ๆ ให้ทำการบ้าน รวมถึงการยกย่องสรรเสริญและการแสดงการยอมรับ ถ้าหากว่าเขาทำการบ้านได้ดี และรวมทั้งแสดงอาการ หรือพูดยกย่องให้ปรากฏแก่คนอื่นในสิ่งที่เด็กประสบความสำเร็จ ดึงดูดให้สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนฝูงให้ความสนใจต่อความสำเร็จที่เด็กได้รับจากโรงเรียน อาจมีการให้ของขวัญเล็ก ๆ น้อย ๆ เมื่อเด็กทำได้ อีกทั้งผู้ปกครองควรจะรู้จุดแข็งและจุดอ่อนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียนและให้สนับสนุนในยามที่เขาต้องการ รวมถึงการที่ผู้ปกครองควรมีความรู้ในรายละเอียดปลีกย่อยเกี่ยวกับการเรียนรู้วิชาความรู้ต่าง ๆ ของเด็กที่โรงเรียน รู้ว่าเด็กเรียนเก่งและอ่อนในวิชาใดบ้าง และการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทำดีที่สุด ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่เด็กในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการเรียนในกรณีที่จำเป็น อาจจะรวมไปถึงการคอยดูแลให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบ้านที่เด็กทำด้วย หรือการดูแลตารางกิจกรรมให้ด้วยถ้าจำเป็น ทั้งในเรื่องการจัดให้มีสถานที่ที่เงียบสงบพอที่จะศึกษา มีตำราที่เหมาะสม มีเอกสารสำหรับอ้างอิง มีอุปกรณ์สำหรับการเรียนรู้อื่น ๆ เด็กแต่ละคนต้องการที่จะมีสถานที่ที่สงบเงียบเพื่อศึกษา มีโต๊ะหนังสือเพื่อทำงาน มีหนังสือพร้อมหรือเอกสารอื่น ๆ เพื่อประกอบการเรียน และสุดท้ายครอบครัวใดที่หัวหน้าครอบครัวมีการศึกษาเห็นความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษว่า เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม จะทำให้บุคคลในครอบครัวโดยเฉพาะ

---

[๔๗] ธีราภรณ์ กิจจารักษ์, ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร, **รายงานการวิจัย**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓), หน้า ๔๖.

อย่างยิ่งบุตรหลาน จะได้รับการสนับสนุนในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่ เช่น ซื้อตำรา ภาษาอังกฤษมาให้อ่าน ตอบคำถามวิชาภาษาอังกฤษ เมื่อนักเรียนถามหรือไม่เข้าใจ สนับสนุนให้นักเรียนฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ภาคภาษาอังกฤษ ให้นักเรียนเรียนพิเศษด้านภาษาหรือไปเรียนภาคฤดูร้อนที่เป็นประเทศเจ้าของภาษา นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนเต็มที่ในลักษณะนี้[๔๘]

สรุปว่า ผู้เรียนที่มีความพร้อมด้านครอบครัวหรือคนทางบ้าน ได้รับความอบอุ่นและฐานะทางการเงินจะได้รับโอกาสการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้เรียนรู้ภาษาอังกฤษมากกว่าผู้อื่น โดยมีโอกาสเรียนพิเศษ เรียนในสถาบันที่ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ และมีโอกาสเรียนต่อในต่างประเทศ รวมไปถึงวิสัยทัศน์และเจตคติที่ดีของผู้ปกครองที่มีต่อภาษา โดยมองเห็นความสำคัญจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

๒.๓.๓ วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

วิธีการสอนแบบนี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดว่า ภาษา คือเครื่องมือในการสื่อสารและเป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร โดยนำภาษาไปใช้ได้ในสถานการณ์จริง ซึ่งไฮเบล (Hybel)[๔๙] และสมยศ แม่นแย้ม[๕๐] ได้ให้ความหมายของความสามารถในการสื่อสารสอดคล้องกันว่า เป็นความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เมื่อมีการแลกเปลี่ยนติดต่อขอข้อมูลกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม โดยสามารถรู้ได้ว่าเมื่อไรควรจะพูดและควรจะพูดอะไรกับใคร ที่ไหนและในลักษณะอย่างไร ความหมายของคำว่า ความสามารถในการสื่อสารนี้เอง ทำให้วิธีการสอนเพื่อการสื่อสารมีบทบาทมากต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน[๕๑]

---

[๔๘] ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง และ นรินทร์ สังข์รักษา, ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน, **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร**, ปีที่ ๘. ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๕) : ๔๙๓ – ๕๐๕.

[๔๙] Hybel, Saundra, **Communicating Effective Approach**, (New York: Mc. Graw-Hill, 1995), p.6.

[๕๐] สมยศ เม่นแย้ม, **ครูไทยสอนภาษาอังกฤษ**, กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย, ๒๕๔๓), หน้า ๒๖.

[๕๑] กระทรวงศึกษาธิการ, **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔**, (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ., ๒๕๔๔), หน้า ๑๙.

วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) เป็นแนวการสอนที่เน้นการใช้ภาษา (Use) มากกว่ากฎเกณฑ์ทางภาษา (Usage[๕๒] ประกอบกับวิลเลียมส์ (Williams)[๕๓] กล่าวว่าผู้เรียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนที่สอนด้วยวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมากกว่าผู้เรียนที่เรียนในชั้นเรียนที่มุ่งเน้นการสอนโครงสร้างไวยากรณ์เพียงอย่างเดียวเท่านั้นและลักษณะเด่นของวิธีการสอนแบบนี้ คือ ครูต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการให้ผู้เรียนคิดค้นและลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารครูต้องรู้และเข้าใจวิธีสอนภาษาอย่างมีขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความรู้ที่ได้รับก่อนการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง[๕๔]

๒.๓.๓.๑ ขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

เบิร์น (Byrne)[๕๕] ลิตเติลวูด (Littlewood)[๕๖] และฮาร์เมอร์ (Harmer)[๕๗] ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยแบ่งการสอนออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้คือ

๑. ขั้นเสนอเนื้อหา (Presentation or Introducing New Language Item) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย และวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ภาษาโดยดำเนินการ ดังนี้

ผู้สอนเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียน โดยอาจใช้รูปภาพและใช้กิจกรรมการเล่าเรื่องหรืออ่านบทสนทนาหรือเรื่องราวให้นักเรียนฟัง เนื้อหาที่ใช้ควรมีคำศัพท์หรือรูปแบบของภาษาที่

---

[๕๒] Richards, Jack; & Rodgers, **Stephen, Approaches and Methods in Language Teaching: A Description and Analysis**, (Cambridge: Cambridge University press, 2001), p. 13.

[๕๓] Williams, Warren, **Teaching English as a Second Language**, (London: Longman, 1995), pp.12-13.

[๕๔] กระทรวงศึกษาธิการ, **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔**, (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ., ๒๕๔๔), หน้า ๑๐๙.

[๕๕] Byrne, Donn, **Teaching Oral English**, (Singapore: Longman, 1990), p. 9.

[๕๖] Littlewood, William, **Communicative Language Teaching**, (Cambridge: Cambridge University press, 1995), pp. 45-49.

[๕๗] Harmer, Jeremy, **The Practice of English Language Teaching**, 3th ed., (London: Longman, 2001), pp. 45-49.

ต้องการสอน และควรสอดแทรกคำศัพท์ที่ผู้เรียนเคยเรียนมาบ้างแล้ว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวที่ครูเล่าง่ายขึ้น

กระตุ้นการเรียนรู้ (Elicitation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านระดับใดด้วยการตั้งคำถามให้ตอบหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด ถ้าผู้เรียนตอบคำถามได้ ผู้สอนไม่ควรเสียเวลากับการเสนอเนื้อหามากนัก แต่ถ้ามีผู้เรียนตอบได้เป็นจำนวนน้อยให้ผู้สอนพิจารณาว่าจำเป็นต้องสอนหรืออธิบายเนื้อหาภาษาหรือไม่ ในการสอนหรืออธิบายเนื้อหาดังกล่าว ผู้สอนต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจนว่าเนื้อหาภาษามีรูปแบบวิธีการใช้และมีความหมายอย่างไร

๒. ขั้นการฝึก (Practice / Controlled Practice) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่โดยผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก การฝึกแบบควบคุมนี้เป็นการฝึกผู้เรียนทั้งชั้น ฝึกเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และฝึกทีละคน การฝึกแบบนี้เน้นที่ความถูกต้องของรูปแบบภาษาเป็นสำคัญ จึงควรใช้เวลาเพียงเล็กน้อย

๓. ขั้นปฏิบัติ (Production / Less-controlled Practice) เป็นการฝึกใช้ภาษาที่เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนกับการนำไปใช้จริงนอกชั้นเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้แนะแนวทางวิธีฝึกซึ่งอยู่ในรูปของการทำกิจกรรมแบบต่าง ๆ เช่น การมีปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม การพัฒนากระบวน การคิดโดยผู้สอนเป็นผู้ริเริ่มหรือจัดการขั้นเริ่มต้นของกิจกรรมให้ เช่น การอธิบายวิธีทำกิจกรรมจัดกลุ่มผู้เรียน หลังจากนั้นผู้เรียนจะเป็นผู้ทำกิจกรรมเอง ผู้เรียนสามารถใช้ภาษานอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดไว้ได้ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ทางภาษามาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ในขั้นนี้

ครูผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นอย่างดีเพื่อนำมาปรับใช้ในการสอนในทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเริ่มจากการสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในภาษาที่จะสื่อสารในขั้นนำเสนอเนื้อหา สร้างความมั่นใจให้ผู้เรียนมีความกล้าในการสื่อสารในขั้นการฝึกและขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะสื่อสารอย่างมีความหมาย ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทโดยให้ผู้เรียนทำหน้าที่เป็นผู้นำในการใช้ภาษา ด้วยการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนจัดขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรมีความรู้ในเรื่อง กิจกรรมทางภาษาที่หลากหลาย เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรมให้ผู้เรียนมีความต้องการใช้ภาษาในการสื่อความหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเรียนอย่างสนุกสนาน

๒.๓.๓.๒ กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ครูผู้สอนจัดขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในการสื่อสารนั้นสำคัญมาก ฟรีแมน (Freeman)[๕๘] กล่าวว่าความสำเร็จในการทำกิจกรรมจะวัดจากการที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยครูกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษา เพื่อหาข้อมูลที่ตนยังขาดอยู่ในการแก้ปัญหา นักวิชาการอื่น ๆ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังต่อไปนี้

สงัด อุทรานันท์[๕๙] ได้กล่าวว่า การเลือกวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยคำนึงถึงวิธีสอนที่เห็นว่าจะสามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช[๖๐] ว่าลักษณะของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นวัยที่ชอบศึกษาค้นคว้า อยากรู้อยากเห็น ดังนั้นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับนี้ต้องใช้วิธีเรียนปนเล่น เพื่อให้เด็กไม่เบื่อหน่ายการเรียน มองเห็นการใช้ภาษาเป็นเรื่องสนุกสนาน ท้าทาย และได้ฝึกการใช้ทักษะภาษาโดยไม่รู้ตัว และเป็นการสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียน กิจกรรมที่ได้รับความนิยมในการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาได้แก่ การใช้เพลง เกมภาษา บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การสัมภาษณ์ และทำโครงงาน เป็นต้น

ซาวิยอง (Savignon)[๖๑] ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการสอนภาษามุ่งให้ผู้เรียนมีความต้องการสื่อสารด้วยบรรยากาศที่สนุกสนาน ซึ่งผู้สอนต้องมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนภาษาที่หลากหลายที่มีลักษณะเป็นกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ส่วนฮาร์เมอร์ (Harmer)[๖๒] ได้สรุปลักษณะ

---

[๕๘] Freeman, Diane Larsen, **Techniques and Principles in Language Teaching**, 2nd ed., (Oxford: Oxford University press, 2000), p.15.

[๕๙] สงัด อุทรานันท์, **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**, (พิมพ์ครั้งที่ ๓), (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสหาย, ๒๕๓๒), หน้า ๖๕.

[๖๐] ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช, **คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับมัธยมศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : จูนพับลิชชิ่ง, ๒๕๔๔), หน้า ๘๖.

[๖๑] Savignon, Sandra J., **Communicative Competence: Theory and Classroom Practice**, (California: McGraw-Hill, 1997), p. 32.

[๖๒] Harmer, Jeremy, **The Practice of English Language Teaching**, 3th ed., (London: Longman, 2001), p. 6.

กิจกรรมเพื่อการสื่อสารว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นต้องเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เรียนมาได้อย่างหลากหลาย อีกทั้งผู้สอนต้องเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนและวัยของผู้เรียน

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ต้องการเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องรู้จักเลือกใช้วิธีสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาและเกิดการพัฒนาการเรียนภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่วิธีจัดการเรียนรู้เท่านั้นที่จะส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน สื่อการเรียนการสอนก็เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งเช่นกันที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจการเรียนภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น

นอกจากการนำวิธีจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนแล้ว ผู้สอนต้องคำนึงถึงธรรมชาติของการสื่อสาร ซึ่งสามารถแยกทักษะการสื่อสารออกเป็น ๔ ทักษะใหญ่ ๆ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จึงจำเป็นต้องศึกษาแนวทางในการสอนทักษะดังกล่าว แต่ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการพัฒนาการทางด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จึงจะกล่าวถึงการสอนการฟัง-พูดเพื่อการสื่อสารเท่านั้น

๒.๓.๔ การสอนทักษะการฟังเพื่อการสื่อสาร

ทักษะการฟังเป็นทักษะทางการสื่อสารที่อยู่ในประเภทของการรับสาร และยังเป็นทักษะการใช้ภาษาที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน กล่าวได้ว่าทักษะการฟังนั้นเกิดขึ้นก่อนการพูด การอ่าน และการเขียน เพราะทักษะการฟังเกิดขึ้นตามธรรมชาติตั้งแต่แรกเกิด หลายคนจึงเข้าใจว่าทักษะการฟังนั้นไม่จำเป็นต้องมีการฝึกฝนเพราะทุกคนมีความสามารถในการฟัง แท้ที่จริงแล้วทักษะการฟังก็เหมือนกับทักษะอื่น ๆ ที่ต้องได้รับการฝึกฝนพัฒนาอยู่เสมอจึงจะใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และไม่เป็นเพียงแค่การได้ยินเสียงเท่านั้น

การฟังในชีวิตประจำวันของคนเราจะเกิดขึ้นได้ใน ๒ กรณี คือ การฟังที่ได้ยินโดยมิได้ตั้งใจในสถานการณ์รอบตัวทั่ว ๆ ไป (Casual Listening) และการฟังอย่างตั้งใจและมีจุดมุ่งหมาย (Focused Listening) หรือวัตถุประสงค์ของการฟัง คือ การรับรู้และทำความเข้าใจใน “สาร” ที่ผู้อื่นสื่อความมาสู่เรา ทักษะการฟังภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและมี

ความสามารถในการฟังอย่างเข้าใจในสารที่ได้รับฟัง ครูผู้สอนควรมีความรู้และเทคนิคในการสอนทักษะการฟังอย่างไร จึงจะสามารถจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ประสบผลสำเร็จ

๒.๓.๔.๑ ความหมายและประสิทธิภาพของการฟัง

แครชเชน (Krashen)[๖๓] ได้กล่าวถึงความหมายของการฟัง คือ การให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายแก่ผู้ฟัง ซึ่งมีวิธีการหลายอย่างที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมาย เช่น วิธีการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response หรือ T.P.R.) ซึ่งเป็นการที่ผู้สอนออกคำสั่งให้ผู้เรียนแสดงหรือปฏิบัติตาม ผู้เรียนจะไม่ถูกบังคับให้พูดภาษาที่สองหรือภาษาเป้าหมายจนกว่าผู้เรียนจะเข้าใจความหมายในสิ่งที่ครูพูดออกมา

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การฟังถือเป็นปัจจัยป้อนเข้า เมื่อผู้ฟังเข้าใจในความหมายและการสื่อความจากผู้พูดจึงจะสามารถแสดงออกทางคำพูดได้ ประสิทธิภาพการฟัง ขึ้นอยู่กับความสนใจและความตั้งใจของผู้ฟัง การฟังเป็นกระบวนการที่ผู้ฟังต้องใช้ความสามารถในการเรียบเรียง ตีความเพื่อที่จะได้เข้าใจสิ่งที่ผู้พูดได้พูดออกมาว่ามีความหมายอย่างไร โดยใช้ประสบการณ์เดิมของผู้ฟังผสมผสานจึงจะเป็นการฟังที่สมบูรณ์

๒.๓.๔.๒ ความสำคัญของทักษะการฟัง

ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การฟังถือเป็นทักษะป้อนเข้าและมีความสำคัญยิ่ง เป็นทักษะแรกที่ต้องทำการสอน เพราะการที่จะสามารถพูดโต้ตอบหรือเขียนออกมาได้ จะต้องฟังให้เข้าใจเสียก่อน ทักษะการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ ดังนั้นในการเรียนการสอนผู้เรียนจึงควรได้รับการฝึกฝนทักษะการฟังอย่างเพียงพอ ดังเช่นที่ แม็คดอน็อฟและชอว์ (McDonough; & Shaw)[๖๔] ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการฟังไว้ว่า ทักษะการฟังเป็นพื้นฐานของผู้เรียนเพราะการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนนั้น เริ่มจากการฟังก่อนแล้วจึงพัฒนาสู่การเรียนรู้ภาษาในทักษะอื่น ๆ หากผู้เรียนมีปัญหาในการฟังแล้วอาจทำให้การเรียนรู้ภาษาไม่ประสบผล ดังนั้นครูจะต้องให้ความสำคัญโดยการฝึกฝนทักษะการฟังอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการฟังโดยทั่วไป (Casual Listening) และการฟังอย่างมีจุดหมาย (Focused Listening)

---

[๖๓] Krashen, Stephen. & Terrell, D., **The Natural Approach: Language Acquisition in the Classroom**, 3rd ed., (Essex, United Kingdom: Pearson Education, 2000), pp. 79-98.

[๖๔] McDonough, Jo; & Christopher Shaw, **Materials and Methods in ELT**, 2nd ed., (England: Blackwell Publishing, 2003), pp. 116-118.

๒.๓.๔.๓ ขั้นตอนการสอนทักษะการฟังตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ในการสอนทักษะการฟังเพื่อการสื่อสาร ครูจำเป็นต้องตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นจึงกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังที่อันเดอร์วูดส์ (Underwoods)[๖๕] ขั้นตอนในการสอนการฟังว่า ผู้เรียนควรได้มีโอกาสรู้ว่าตนเองจะได้ฟังอะไร และต้องเตรียมข้อมูลใดบ้างในการฟัง ขั้นตอนในการสอนทักษะการฟังเพื่อการสื่อสารมี ๓ ขั้นตอน คือ

๑. ขั้นก่อนการฟังหรือขั้นเตรียมการ (Pre-listening Stage) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้รับทราบถึงจุดมุ่งหมายในการฟัง เพื่อการเตรียมตัวกำหนดกลยุทธ์ในการฟังและเป็นการเตรียมความพร้อมในการฟังโดยเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหาและเกิดการกระตือรือร้นที่จะฟัง โดยครูใช้กิจกรรมที่ ท้าทาย เช่น

(๑) อธิบายเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง (Title Eliciting) โดยการใช้หัวเรื่อง ภาพ หรือสื่ออื่น ๆ เพื่อดึงสิ่งสำคัญที่สัมพันธ์กับชื่อเรื่องออกมา และเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

(๒) การระดมสมอง (Brainstorming) โดยให้ผู้เรียนเดาหรือทำนายว่าจะมีคำศัพท์อะไรบ้างที่จะปรากฏในเรื่องที่จะฟัง จากนั้นครูเขียนคำศัพท์ที่นักเรียนเดาบนกระดาน นอกจากนี้ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะฟัง โดยใช้ความรู้เดิม

(๓) เล่นเกม (Lead-in Games and Activities) เพื่อเป็นการเตรียมตัวผู้เรียน และฝึกทักษะพื้นฐานให้พร้อมก่อนที่จะได้ฟังเนื้อหา เช่น เกมใบ้คำหรือการฝึกออกเสียงคำคู่ที่มีเสียงต่างกันเพียงเสียงเดียว (Minimal Pair)

(๔) การใช้คำถามนำ (Lead-in Questioning) โดยครูผู้สอนถามหรือเขียนคำถามที่จะช่วยให้ผู้เรียนทราบเหตุการณ์เกี่ยวเรื่องที่จะฟัง

การเตรียมตัวผู้เรียนให้มีความพร้อมในการรับสารนั้น คือการให้ผู้เรียนมีความรู้พอสมควรเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรือเตรียมเนื้อหาให้ผู้เรียนนั่นเอง ถ้าไม่แน่ใจว่าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะฟังหรือไม่ ครูอาจถามคำถามซึ่งนำเข้าสู่บทเรียน หรืออาจเล่าเรื่องย่อให้ผู้เรียนฟัง นอกจากนี้ครูต้องเตรียมให้รู้ความหมายของคำศัพท์สำคัญ ๆ ที่จะพบในบทฟัง ตลอดจนโครงสร้างทางภาษาต่าง ๆ เพื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลหรือสารที่ได้ฟังอย่างถูกต้อง

---

[๖๕] Underwood, Mary; Joanne Kenworthy: & Michael Rost., **Teaching Listening**, (London: Longman, 1989), p. 30.

๒. ขั้นการฟัง (While-listening Stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนหรือผู้ฟังทำกิจกรรมการฟังหรือแบบฝึกหัดด้วยตนเอง โดยใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายกับจุดประสงค์การฟัง การสอนในขั้นนี้ มุ่งให้ผู้เรียนสื่อความหมายจากการฟัง ซึ่งอาจใช้กิจกรรมการฟังต่อไปนี้

- ฟังเพื่อตรวจสอบข้อความตามรูปภาพ
- ฟังเพื่อเลือกภาพตามเค้าโครงเรื่อง
- ฟังเพื่อเรียงรูปภาพตามบทฟัง
- ฟังเพื่อต่อเติมภาพให้สมบูรณ์
- ฟังเพื่อตรวจสอบข้อความถูก/ผิด ตามบทฟัง
- ฟังเพื่อเติมคำในช่องว่างให้สมบูรณ์
- ฟังเพื่อหาข้อความสำคัญ
- ฟังเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือขั้นตอนการทำงาน
- ฟังเพื่อเปรียบเทียบเรื่องที่ฟังกับเรื่องที่คาดเดาไว้ก่อนการฟัง

หลังจากผู้เรียนทำกิจกรรมการฟังแล้ว ครูควรให้ผลย้อนกลับทันที เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของภาระงานที่ผู้เรียนทำ ผู้เรียนจะได้รู้ว่าตนเองเข้าใจสิ่งที่ฟังถูกต้องมากน้อยเพียงใด ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้การอภิปรายและอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจข้อผิดพลาดของตนด้วย

๓. ขั้นหลังการฟัง (Post-listening Stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการฟังมาทำกิจกรรมต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการใช้ทักษะสัมพันธ์อื่น ๆ โดยฝึกให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการฟังมาผสมผสานกับความรู้ ความคิดเห็นของตน เพื่อนำไปใช้ในการทำกิจกรรมหรือฝึกทักษะอื่น ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย การแก้ปัญหา หรืออาจจะเป็นกิจกรรมการถ่ายโอน การเขียน เช่น

- การตรวจสอบคำตอบ เพื่อแสดงว่าผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟัง อาจจะเป็นคำถามที่มีตัวเลือกหรือเป็นแบบถูก/ผิด
- การแก้ปัญหา โดยให้ผู้เรียนฟังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา จากนั้นให้ผู้เรียนร่วมกันแก้ปัญหา
- การสรุปสั้น ๆ หรือย่อความ ผู้เรียนเลือกหาประโยคที่เหมาะสมที่จะเป็นบทสรุปของเรื่องจากข้อมูลที่ได้จากผู้สอน

- แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย และให้ฟังข้อมูลเป็นกลุ่มๆ ละส่วนที่แตกต่างกันจากนั้นให้ผู้เรียนมารวมกลุ่มใหญ่ขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน และช่วยกันรวบรวมข้อมูลทั้งหมดให้เป็นเรื่องที่สมบูรณ์

- กิจกรรมการเขียน เช่น ให้ผู้เรียนเขียนจดหมาย ไปรษณียบัตร หรือ บทความที่สัมพันธ์กับเรื่องที่ฟัง เป็นต้น

- กิจกรรมการพูด เช่น การโต้วาที สัมภาษณ์ อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ หรือละครที่สัมพันธ์กับเรื่องหรือบทความที่ฟัง

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมการฝึกทักษะการฟังนั้น ครูจะเลือกใช้กิจกรรมใดนั้น ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การสอนทักษะการฟัง นอกจากนี้ เนื้อหาและกิจกรรมที่ใช้ในการสอนควรเร้าความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้จริง ทั้งในและนอกห้องเรียนและที่สำคัญระดับความยากง่ายของภาษาควรเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน การสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษแบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนการฟัง (Pre-listening Stage) ขั้นการฟัง (While-listening Stage) และขั้นหลังการฟัง (Post-listening Stage) ซึ่งควรใช้กิจกรรมที่หลากหลาย ทักษะการฟังถือเป็นทักษะแรกที่นักเรียนสามารถทำได้ก่อนทักษะอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการฟังเป็นการรับข้อมูลข่าวสารเข้ามา จากนั้นผู้ฟังเกิดการคิดวิเคราะห์ แยกย่อยสิ่งที่ได้ยินแล้วทำการปฏิสัมพันธ์กับสารเหล่านั้นด้วยทักษะการส่งข้อมูลออก ซึ่งทักษะการส่งข้อมูลที่เป็นทักษะพื้นฐานคือทักษะการพูดนั่นเอง

๒.๓.๕ การสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันจึงได้มุ่งเน้นการพูดเพื่อการสื่อสารเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนพยายามสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ

๒.๓.๕.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพูดเพื่อการสื่อสาร

การพูดเป็นการสื่อสารทางวาจาของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งต่างมีจุดประสงค์ที่จะสื่อสารของตนเอง ผู้ฟังจะต้องตีความในสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อความหมายและสามารถโต้ตอบได้ด้วยภาษาที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ตรงกับความตั้งใจในการสื่อความหมายของผู้พูด มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพูดเพื่อการสื่อสารดังนี้

บายเกท (Bygate)[๖๖] ได้กล่าวถึงการสอนพูดเพื่อการสื่อสารไว้ ๒ ประการ คือประการแรก การสอนทักษะที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจ ได้แก่ การสอนทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความเข้าใจ เช่น การจำ การออกเสียงที่ถูกต้องแบบเจ้าของภาษา การผันกริยาที่เหมาะกับกาลเวลา (Tense) และการพูดประโยคให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและไวยากรณ์เพื่อสื่อความหมายที่ผู้พูดต้องการ และประการที่สอง เป็นการเพิ่มทักษะการปฏิสัมพันธ์คือ การสอนโดยให้สถานการณ์ที่คล้ายกับเหตุการณ์ในชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูดแสดงความรู้สึกของตนเองว่าในสถานการณ์ที่เผชิญอยู่นั้นควรพูดอะไร พูดอย่างไรจึงจะตรงกับจุดประสงค์ที่ตนเองต้องการจะสื่อสาร อีกทั้งสอนให้คำนึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้ฟังโดยอาศัยความรู้ที่ได้รับจากการเรียนทักษะการพูดช่วยให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งหมายความว่า ควรให้ความรู้ผู้เรียนก่อนที่จะให้ทำกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์ นั่นคือ การนำแนวคิดการสอนแบบตรง (Direct Method) คือการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รับการฝึกให้เชื่อมคำและวลีเข้ากับความหมายใช้ของจริงหรือการกระทำที่สื่อความ โดยใช้ภาษาที่ต้องการเรียนเป็นสื่อในการสอนมาผสมผสานกับแนวคิดการสอนแบบอ้อม (Indirect Method) เป็นการสอนโดยการจัดกิจกรรมสนทนาแบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้การพูดด้วยตนเอง ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนมีความ สามารถในการพูดโดยมีความถูกต้องของการใช้ภาษาและความคล่องในการสื่อสารปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

บราวน์ (Brown)[๖๗] ได้กล่าวว่าการสอนทักษะการพูดเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเป้าหมาย ซึ่งก็คือภาษาอังกฤษนั่นเอง โดยให้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษตามหน้าที่ต่าง ๆ อันเป็นหน้าที่พื้นฐานของภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การกล่าวทักทาย การกล่าวขอบคุณ การกล่าวขอโทษ ซึ่งมีรูปแบบหรือสำนวนในการใช้ภาษาที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ ครูควรสอนให้เด็กมีการพูดแบบปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อบทบาทในการพูดของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งผู้เรียนควรมีโอกาสได้ฝึกแสดงความคิดเห็นต่อกลวิธีต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้แก้ปัญหาในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ในการวิเคราะห์และได้รับข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่เกิดขึ้นว่า ควรปรับปรุงแก้ไขสิ่งใดในการพูดตามสถานการณ์นั้น ๆ

---

[๖๖] Bygate, Martin, **“Speaking”, in The Oxford Handbook of Applied Linguistics**, Edited Robert B. Kaplan, William Grabe, Merrill Swain, G. Richard Tucker, (Oxford: Oxford University press, 2005), pp. 33-34.

[๖๗] Brown, Douglas H., **Teaching by Principles: An Interactive Approach to language Pedagogy**, 2nd ed., (New York: Addison Wesley Longman, 2001), pp. 36-37.

สรุปได้ว่า การสอนทักษะการพูดควรเป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ ผู้เรียนจะสามารถสื่อสารในสถานการณ์จริง การสอนเพื่อให้นักเรียนพูดได้จริงนั้น นักเรียนต้องมีความเข้าใจในตัวภาษารวมทั้งต้องมีการฝึกปฏิบัติการสื่อสารที่เพียงพอ ซึ่งครูผู้สอนต้องมีความรู้ในขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเป็นอย่างดี

๒.๓.๕.๒ ขั้นตอนการสอนทักษะการพูดตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

มีผู้เสนอแนะขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร ไว้ดังนี้

สก็อตต์ (Scott)[๖๘] เสนอขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารดังนี้

๑. ขั้นบอกวัตถุประสงค์ ผู้สอนควรบอกให้ผู้เรียนได้รู้ถึงสิ่งที่จะเรียน

๒. ขั้นเสนอเนื้อหา การเสนอเนื้อหาควรอยู่ในรูปบริบท ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของภาษา ความหมายของข้อความที่จะพูด ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับบริบท เช่น ผู้พูดเป็นใครต้องการจะสื่อสารอะไรกับคู่สนทนา ผู้สนทนาพยายามจะบอกอะไร สิ่งที่พูด สถานที่พูด และเนื้อหาที่จะพูดมีอะไรบ้าง

๓. ขั้นฝึกและการถ่ายโอน การฝึกจะกระทำทันทีหลังจากการเสนอเนื้อหา อาจจะฝึกพูดพร้อม ๆ กันหรือเป็นคู่ ผู้สอนควรให้ผู้ฟังได้ยินได้ฟังสำนวนภาษาหลาย ๆ แบบ และเป็นสำนวนภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอย่างอิสระใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เป็นจริง

นอกจากนี้ เบิร์น (Byrne)[๖๙] ได้เสนอขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเสนอ (The Presentation Stage) เป็นขั้นที่ครูสอนเนื้อหาใหม่เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ จดจำ และนำไปใช้ในการฝึกพูดขั้นต่อไป ครูผู้สอนจะมีบทบาทมากในฐานะ “ผู้ให้ความรู้” อย่างไรก็ตามครูควรใช้เวลาในขั้นนี้ไม่นานนักและมีประสิทธิภาพ เนื้อหาที่นำเสนอควรเป็นบทสนทนาเป็นหลัก หรืออาจเป็นบทเขียนร้อยแก้ว (Prose Passage) ก็ได้ ซึ่งแนวการจัดกิจกรรมในขั้นนี้มี ๒ แนวทาง คือ

---

[๖๘] Scott, Roger, **“Speaking”, in Communication in the Classroom: Application and Methods fora Communicative Approach**, Edited by Keith Johnson and Keith Morrow, (London: Longman, 1981), p. 70.

[๖๙] Byrne, Donn, **Teaching Oral English**, (Singapore: Longman, 1990), p. 9.

(๑) กิจกรรมที่มีโครงสร้างที่แน่นอน (Structured Activities) หมายถึง กิจกรรมที่ได้มีการวางแผนไว้อย่างดี เป็นการสอนโครงสร้างไวยากรณ์ที่นักเรียนจะต้องพบในเนื้อเรื่อง เช่น สอนการใช้ Can โดยมีรูปภาพหรือท่าทางเป็นสื่อในการสอน หลังจากนั้นจึงเป็นการพูดถึงตนเองโดยใช้ Can แต่วิธีนี้ถูกติติงว่าไม่เป็นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร แต่มีข้อดีคือไม่ใช้เวลามากนักและอธิบายได้ครอบคลุมเนื้อหา

(๒) กิจกรรมที่มีโครงสร้างไม่แน่นอน (Unstructured Activities) หมายถึง กิจกรรมที่ไม่ได้มีการวางแผนในการทำกิจกรรมไว้ตายตัว กิจกรรมนี้เหมาะสำหรับนักเรียนระดับที่สูงขึ้น เพราะนักเรียนจะรู้ในส่วนของตัวภาษามากพอที่จะใช้ในการติดต่อสื่อสาร กิจกรรมนี้ช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เช่น การให้นักเรียนเดาเรื่องหรือบอกความรู้เดิมที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

ขั้นที่ ๒ ขั้นฝึกปฏิบัติ (The Practice Stage) เป็นขั้นที่เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกพูดโดยใช้ความรู้ที่ได้จากการนำเสนอให้ถูกต้องและคล่องแคล่ว ในขั้นนี้นักเรียนจะมีบทบาทมากกว่า ครู โดยครูจะเป็นเพียงผู้ควบคุม (Conductor) ให้การฝึกนั้นถูกต้องสื่อที่จะนำมาใช้ในการฝึกมี ๒ ประเภท คือ แบบฝึก (Drills) และเนื้อเรื่อง (Texts)

ขั้นที่ ๓ ขั้นผลิตภาษา (The Production Stage) ในขั้นนี้เป็นการให้นักเรียนใช้ภาษาที่ได้เรียนรู้จากขั้นที่ ๑ และฝึกในขั้นที่ ๒ อย่างเต็มความสามารถโดยครูไม่ได้มีหน้าที่ในการกำหนดและควบคุม ครูมีหน้าที่คอยจัดการและอำนวยความสะดวกให้การเรียนการสอนดำเนินต่อไปได้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วมากกว่าความถูกต้องทางไวยากรณ์ เพื่อเป็นการเตรียมให้นักเรียนพร้อมที่จะใช้ภาษาได้จริงนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ใช้อาจเป็นงานคู่หรืองานกลุ่มก็ได้

จากแนวคิดขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของสก็อตต์และเบิร์น สามารถสรุปได้ว่า การสอนพูดเพื่อการสื่อสารควรเริ่มด้วยขั้นตอนของการบอกวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนรับทราบในสิ่งที่จะได้เรียน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น จากนั้นเป็นขั้นของการนำเสนอเนื้อหา การฝึกปฏิบัติ และการผลิตภาษาหรือการถ่ายโอนเป็นขั้นตอนสุดท้าย จากขั้นตอนดังกล่าว จะสังเกตได้ว่าครูผู้สอนต้องดำเนินการสอนอย่างเป็นขั้นตอนและต้องมีการเลือกใช้กิจกรรมการสอนการพูดที่เหมาะสมกับแต่ละขั้นตอนดังกล่าวด้วย

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อนุสิษฐ์ พันธ์กล่ำ[๗๐]ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ ๒ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน ๔๐ คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพที่ ๙๐.๐๒/๘๐.๐๖ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้ในส่วน ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา สูงกว่าคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และนักศึกษามีความพึงพอใจชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยในระดับมาก

สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง[๗๑] ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ม. ๖ โรงเรียนเซไลวิทยาคม โดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หลังจากการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร และยังพบอีกว่า เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกพูดภาษาอังกฤษด้วยกิจกรรมทางภาษาแล้ว นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารเพิ่มขึ้น

ณัฏฐ์นรี ฤทธิรัตน์[๗๒]ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษและวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้วยตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในสาขาวิชาที่จะได้รับผลกระทบจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ๒๕๕๘ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ ๓ สาขาแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน ๕๐ คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม คะแนนความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ และแบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ได้แก่ นักศึกษามีความกังวลและความกลัว

---

[๗๐] อนุสิษฐ์ พันธ์กล่ำ, **การพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ ๒ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร**, ๒๕๕๒), หน้า บทคัดย่อ.

[๗๑] สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง, **การพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร**, (โรงเรียนเซไลวิทยาคม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๙.

[๗๒] ณัฏฐ์นรี ฤทธิรัตน์, ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษและปัญหาในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัย, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ**, (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๘) หน้า บทคัดย่อ.

เมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษ มีปัญหาด้านคำศัพท์ ขาดการฝึกฝนกับอาจารย์และบุคคลอื่น ไม่ชอบเรียนรายวิชาที่เน้นทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และนักศึกษาต้องนึกเป็นภาษาไทยก่อนเสมอเมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษ และวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่นักศึกษานำไปใช้มาก ได้แก่ การดูภาพยนตร์ และการฟังเพลงภาษาอังกฤษ

ธีราภรณ์ พลายเล็ก[๗๓]ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาระดับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ๒) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสนเด็จเจ้าพระยา จำนวน ๑๖๑ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๖๐ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test และการวิเคราะห์ค่าถดถอยพหุคูณ -

ผลการวิจัยพบว่า ๑) นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงส่วนน้อยที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูง ส่วนนักศึกษาที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำมีเพียงร้อยละ ๘.๐๗ ๒) ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน คือกลวิธีการเรียนและลักษณะนิสัยในเรื่องการใช้ภาษา และปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐาน คือ ระดับผลการเรียน มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

พัชราพร รัตนวโรภาส[๗๔]ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน รายวิชา ENG321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ๒) ต้องการพัฒนาการจัดการเรียน

---

[๗๓] ธีราภรณ์ กิจจารักษ์, **“ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร”**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓), หน้า ๗๒.

[๗๔]พัชราพร รัตนวโรภาส, สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ENG321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ, **รายงานวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร: ,มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๕), บทคัดย่อ.

การสอนให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ จำนวน ๕๐ คน โดยใช้แบบสอบถามสภาพและปัญหาการจัดการเยนการสอนใน ๔ ด้านคือ ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ๑) สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ภาพรวมทั้ง ๔ ด้าน ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผลมีปัญหาน้อยที่สุด ๒) ข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์คือ เรื่องอาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ขณะสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๑.๙๖ อยู่ในระดับน้อย นักศึกษาบางคนเสนอแนะว่าอยากให้อาจารย์มีบุคลิกที่เป็นกันเองกับนักศึกษาให้มากกว่านี้

ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง[๗๕]ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชมคมอาเซียน ในการวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ๒) เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ๓) ศึกษาปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ๔) ศึกษาแนวทางพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษ การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ จำนวน ๔๐๐ คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน ๑ ชุด การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน ๑๐ คน และสนทนากลุ่มจำนวน ๕ คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และสมการถดถอยพหุคุณแบบเป็นขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ๑) ระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ อยู่ในระดับปานกลาง ๒) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ พบว่า ปัจจัยสนับสนุนด้านตัวผู้เรียน ด้านตัวผู้สอน ด้านครอบครัว

---

[๗๕] ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง,ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๒ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชมคมอาเซียน, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๗), หน้า บทคัดย่อ.

และด้านโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ๓) การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนมีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ สมการพยากรณ์แสดงในรูปคะแนนดิบ เป็นดังนี้ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษฯ ๒๒๘ + ๕๗๒ ด้านตัวผู้เรียน (X๑) + ๓๒๓ ด้านครอบครัว (X๓) + ๑๒๒ ด้านโรงเรียน (X๔) ๔) แนวทางในการพัฒนาการ เรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า ๑) ผู้เรียน ควรเร่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ ๒) ควรจัด อบรมให้ความรู้แก่ผู้สอน ๓) โรงเรียนควรมีการบูรณาการโดยใช้ภาษาอังกฤษเข้าไปสอนในรายวิชาอื่น ๆ พร้อมกันไปด้วย ๔) ผู้ปกครองควรให้การดูแลโดยการให้เวลาและสนับสนุนด้านภาษาอังกฤษแก่ บุตรหลานมากขึ้น

เมธาวี ตันวัฒนะพงษ์ และวิสรุตม์ จางศิริกุล[๗๖] ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาระดับความกลัวในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความกลัวในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี ชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๕๘ คน ซึ่งเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ๑ ในภาคการศึกษาที่ ๑ และเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ๒ ในภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดความกลัวการสนทนาภาษาอังกฤษมากที่สุดคือ ไม่ค่อยรู้ศัพท์เลยไม่รู้ว่าจะสร้างประโยคให้ตรงกับสิ่งที่ต้องการสื่อสาร (ร้อยละ ๗๙.๗๕) กิจกรรมที่สามารถพัฒนาความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษมากที่สุด คือพูดคุยกับชาวต่างชาติเป็นประจำและต่อเนื่อง (ร้อยละ ๖๗.๐๙) วิธีการสอนการสนทนาภาษาอังกฤษที่สามารถพัฒนาการสนทนาภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้นมากที่สุดคือ การฟังและจับใจความจากบทสนทนาภาษาอังกฤษตัวอย่าง (ร้อยละ ๗๙.๗๕) นอกจากนี้การศึกษานี้พบว่าวิธีการสอนที่เน้นฝึกฝนให้นักศึกษาพัฒนาการฟังให้รู้เรื่องสร้างแรงบันดาลใจให้นักศึกษา แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการสนทนาภาษาอังกฤษ รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อสามารถสนทนาภาษาอังกฤษได้ และเน้นให้ตระหนักว่าผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษจะสามารถพัฒนาทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษได้ ก็ต่อเมื่อเรียนรู้ภายใต้สภาวะที่มีความกลัวน้อยที่สุด

---

[๗๖] เมธาวี ตันวัฒนะพงษ์และวิสรุตม์ จางศิริกุล, การศึกษาระดับความกลัวในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี, **การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ ๒: ๒๕๕๗ วันที่ ๘-๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏจังหวัดภูเก็ต,๒๕๕๗), หน้า ๒๔.

นงสมร พงษ์พานิช[๗๗] ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารด้วยวาจาของนิสิตคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึง กันยายน ๒๕๕๑ การวิจัยครั้งนี้มุ่งสำรวจปัญหาการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในรูปแบบการพูดนำเสนอและการพูดแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ที่ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ จำนวน ๑๗๙ คน เรียนวิชาการสื่อสารด้วยวาจาในภาคปลายปีการศึกษา ๒๕๕๐ จำนวน ๘๙ คน และในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๕๑ จำนวน ๙๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบประเมินค่า การสังเกต แบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในที่ชุมชนของนิสิตคือ ๑) การขาดความมั่นใจในตนเอง สืบเนื่องมาจากมีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร มีจำนวนคำศัพท์น้อย ขาดทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารในสภาพจริง ๒) การขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการให้เหตุผลสนับสนุนความคิด นอกจากนี้การวิจัยพบว่า การเรียนที่มีการลงมือปฏิบัติจริง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอภายใต้การให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องเป็นรายบุคคลช่วยให้มีความมั่นใจและพัฒนาความสามารถทางด้านการพูด

---

[๗๗] นงสมร พงษ์พานิช, การศึกษาปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษในการ สื่อสารด้วยวาจาของนิสิตคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึงกันยายน ๒๕๕๑, **รายงานวิจัย**, (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๔), หน้า บทคัดย่อ.

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ การวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุดความรู้ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยมีขั้นการดำเนินการ ดังนี้

๑. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มุ่งเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูล จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือภาษาอังกฤษ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บทความและวารสารที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๒) ศึกษาวิเคราะห์และรวมรวบองค์ความรู้ ทักษะภาษาอังกฤษ ด้านการพูด การเขียน การอ่าน การฟัง และการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๓) สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์เพื่อจัดทำเป็นชุดความรู้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๒. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

๑) ดำเนินการออกแบบเครื่องมือ/แบบสอบถามเพื่อทำการสำรวจความคิดเห็นของพระภิกษุ-สามเณรเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ จากพื้นที่ ๒๕ วัด

๒) การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ จากกลุ่มตัวอย่างพระสงฆ์และสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป

๓) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๔) จัดการข้อมูลในเชิงปริมาณเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดเห็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๓. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

๑) การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๒) สัมภาษณ์และสนทนากลุ่มร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน

๓) ประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๔. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ดังนี้

๑) การพัฒนาชุดความรู้และสื่อสร้างสรรค์เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มาตรการและกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๒) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรกำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเข้ารับการอบรมการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ จำนวน ๕๐ รูป

๓) ถวายความรู้พระภิกษุสามเณรกำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๔) ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน ๒๕ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๕) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการสร้างการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๓.๒ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย

สำหรับการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม เวทีแสดงความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พื้นที่การศึกษาได้แก่วัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๒๕ วัด ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ประกอบด้วย

๑. วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร	๒. วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร
๓. วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร	๔. วัดพันเตา
๕. วัดโลกโมฬี	๖. วัดศรีสุพรรณ
๗. วัดพันอ้น	๘. วัดเชียงมั่น

๙. วัดเชียงยืน
๑๐. วัดเกตการาม
๑๑. วัดเจ็ดลิน
๑๒. วัดอินทขีลสะดือเมือง
๑๓. วัดโพธารามมหาวิหาร (วัดเจ็ดยอด)
๑๔. วัดสวนดอก (วัดบุปผาราม)
๑๕. วัดอุโมงค์ สวนพุทธธรรม
๑๖. วัดหมื่นเงินกอง
๑๗. วัดชัยมงคล
๑๘. วัดผาลาด (สกทาคามี)
๑๙. วัดลอยเคราะห์
๒๐. วัดดวงดี
๒๑. วัดพระธาตุดอยคำ
๒๒. วัดอินทราวาส (วัดต้นเกว๋น)
๒๓. วัดป่าดาราภิรมย์
๒๔. วัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร
๒๕. วัดเด่นสะหลีศรีเมืองแกน (วัดบ้านเด่น)

พื้นที่การศึกษาวิจัยดังกล่าว เป็นวัดเก่าแก่และเป็นสถานที่นักท่องเที่ยวจำนวนมากมาเที่ยวซึ่งหากมีการประสานงานและเสริมสร้างเครือข่ายให้เกิดความเข้มแข้งและพัฒนากิจกรรมที่เหมาะสมสามารถนำไปสู่การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ได้

๓.๓ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการวิจัย ดังนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากพระสงฆ์และสามเณรใน ๒๕ วัด (เชิงปริมาณ) จำนวน ๒๕๐ รูป เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็น การรับรู้ ความตระหนัก การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ของพระภิกษุและสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป โดยในเบื้องต้นพบว่าพระภิกษุและสามเณร ใน ๒๕ วัด มีจำนวน ๔๕๐ รูป คณะผู้วิจัยสามารถใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ ที่กำหนดให้ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

มีความเชื่อมั่น ๙๕ % และให้มีความคลาดเคลื่อน ๕% (e = .๐๕) โดยใช้สูตรของ **Taro, Yamane (**1973) ดังนี้

วิธีทำ

$$\frac{๔๕๐}{๑+๔๕๐\ (.๐๕)^{๒}}$$

= ๒๔๙ ราย (หรือ ๒๕๐ ราย)

๒. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม คณาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่เป็นกรณีที่ศึกษา ประกอบด้วย

๑) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงนโยบาย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน

๒) ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน

๓. กลุ่มตัวแทนพระภิกษุและสามเณรแกนนำต้นแบบในเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ ผู้แทนพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด จำนวน ๕๐ รูป เพื่อเป็นผู้นำในการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

รวมประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน

๓.๔ เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ๑) แบบสอบถาม ๒) แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ๓) ชุดกิจกรรมและกระบวนการเพื่อสร้างการรับรู้การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ๔) แบบประเมินการรับรู้ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ๕) การสังเกตพฤติกรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. แบบสอบถาม (questionnaire) จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น การรับรู้กระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์จากกลุ่มตัวอย่างพระภิกษุสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป โดยมีเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังนี้

- ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รูปแบบการการเรียนการสอน
- ตอนที่ ๒ การรับรู้ กระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์
- ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

- ตอนที่ ๔ การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ของพระภิกษุสามเณรในวัดและข้อเสนอแนะในการดำเนินการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๒. แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อได้นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ การสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยมีเนื้อหาที่สำคัญ เช่น

- นโยบายและมาตรการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

- กระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

- การให้ความรู้การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

- ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ เช่น

- วัดและโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีกลยุทธ์ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างไร

- พระภิกษุ-สามเณร มีพฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษมากน้อยอย่างไร

- ผู้บริหารวัดหรือโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีแนวทางกระตุ้นให้พระภิกษุสามเณรต้องการอยากเรียนภาษาอังกฤษอย่างไร

- ผู้บริหารวัดหรือโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีการพัฒนากิจกรรมหรือมีโครงการอย่างไร ในพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร

- หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ เข้ามาช่วยในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้กับพระภิกษุสามเณรอย่างไร

- ผู้บริหารวัดหรือโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้เสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้กับพระภิกษุสามเณรหรือไม่

- รูปแบบและกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ควรเป็นอย่างไร เป็นต้น

๓. ชุดกิจกรรมและกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นการพัฒนาชุดความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยมีเนื้อหาและกิจกรรมของชุดกิจกรรมในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ดังนี้

- การพัฒนาชุดความรู้และสื่อสร้างสรรค์เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ จำนวน ๑ ชุด เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

- การถวายความรู้พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๒ ครั้ง

- การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ จำนวน ๒๕ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

- การเสริมสร้างเครือข่ายการการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๔. แบบประเมินการรับรู้ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยเป็นแบบประเมินก่อนและหลังการอบรมถวายความรู้ให้กับพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งประเมินถึงความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาอังกฤษและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง ความเข้าใจ กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

๕. การสังเกตพฤติกรรม โดยเป็นการเข้าร่วมในการลงพื้นที่กับวัด และโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๒๕ วัด/พื้นที่ รวมทั้งครือข่ายองค์กรทางด้านการศึกษา ที่ดำเนินกิจกรรมด้านการสร้างการรับรู้ การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้สามารถเห็นแนวทางการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยการสนทนากลุ่มกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

สำหรับการสร้างเครื่องมือการวิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

๑) สำรวจหนังสือ รายงานการวิจัย ชุดความรู้ ว่าด้วยกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

๒) การนำข้อมูล ความรู้ที่รวบรวมไว้มาสร้างเป็นเครื่องมือการวิจัยทั้งแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ สนทนากลุ่ม และประเด็นการวิจัยอื่น ๆ

๓) การตรวจสอบความเที่ยงตรง เนื้อหาของเครื่องมือ และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยคณะนักวิจัย

๔) ดำเนินการออกแบบเครื่องมือการวิจัยที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับประชากร/กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยพิจารณาจากการอธิบายตามทัศนะของผู้ให้ข้อมูล

๕) การตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖) การวิเคราะห์เครื่องมือก่อนนำไปใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๗) การนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่กำหนดไว้

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการศึกษาวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการศึกษาวิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑) การศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมการค้นหา วัด และโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาต้นแบบที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ จำนวน ๒๕ พื้นที่ตามที่กำหนดไว้

๒) การขอหนังสือจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อนำลงไปขอความร่วมมือในพื้นที่หรือองค์กรที่ศึกษา

๓) นำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นชุดความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการสร้างการรับรู้กระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๔) การสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ร่วมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสร้างองค์ความรู้ กิจกรรม และแนวการปฏิบัติเพื่อการสร้างการรับรู้ กระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๕) กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ โดยมีเชิญผู้อำนวยโรงเรียนพระปริยัติธรรม หัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ อาจารย์สอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ

๖) การพัฒนาโครงการและกิจกรรมด้านการเสริมสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการสร้างการรับรู้ กระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๗) การสังเกตพฤติกรรม ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมและการเรียนรู้ของพระภิกษุสามเณรผู้ที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติและฝ่ายต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางการสร้างและการใช้องค์ความรู้และกระบวนการปฏิบัติเพื่อการพัฒนากระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๘) สนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดและส่งต่อองค์ความรู้เผยแผ่ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ รวมทั้งการสัมมนาการประชุมเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนผลักดันการใช้องค์ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ให้เป็นบทเรียนและแนวทางการทำงานของวัดและโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาต้นแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อให้การปฏิรูปกิจกระบวนการเรียนการสอนมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๙) การประสานเครือข่ายเพื่อร่วมสนับสนุนกิจกรรมการให้ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนากระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ เช่น เครือข่าย “Monks Chat” ของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ชมรม English Club ของนิสิตเอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นต้น

๑๐) การสรุปบทเรียนและการวิเคราะห์ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาเป็นชุดความรู้และกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษา เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบ กระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

ตารางสรุปขั้นตอน กิจกรรมการวิจัย และระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

กิจกรรมการวิจัย	เดือน						หมายเหตุ
	๑	๔	๔	๖	๘	๑๐	
๑. การศึกษาจากเอกสารและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หารือกับทีมงานวิจัย							
๒. การสืบค้นข้อมูล การประสานงานผู้อำนวยการโรงเรียน เจ้าอาวาส และการลงพื้นที่องค์กรต้นแบบในพื้นที่ ๒๕ วัด							
๓. การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องพื้นที่ พร้อมกับพัฒนาชุดความรู้ (วิจัยเชิงคุณภาพ)							
๔. กำหนดการพัฒนาชุดความรู้และการอบรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อพัฒนากิจกรรมการเสริมสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ในพื้นที่ ๒๕ วัด (วิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงปฏิบัติการ)							
๕. การสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดและส่งต่อองค์ความรู้เผยแผ่ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ (เชิงคุณภาพ)							
๖. การประสานเครือข่ายเพื่อร่วมสนับสนุนกิจกรรมการให้ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์							
7. การสรุปบทเรียนและการวิเคราะห์ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาเป็นชุดความรู้และกระบวนการเชิงสังคม							

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เน้นการศึกษาวิเคราะห์ทั้งการวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) จากการแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย การอบรมเชิงปฏิบัติการซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และเนื้อหา (Content analysis) ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เน้นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ได้เก็บรวบรวมจากพระภิกษุและสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป โดยมีขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

๑) เลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการตอบไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science)

๒) แบบสอบถามตอนที่ ๑ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

๓) แบบสอบถามตอนที่ ๒ แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของการรับรู้ กระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๔) แบบสอบถามตอนที่ ๓ ความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ของวัด และโรงเรียนพระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นข้อมูลความคิดเห็นของพระภิกษุและสามเณรโดยทำการวิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย (X) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและรายด้านและเฉลี่ยรวมทุกด้าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน เพื่อให้เห็นระดับของการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้ในแต่ละด้าน จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับน้อยมาก
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ – ๒.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ – ๓.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ – ๔.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ – ๕.๐๐ = มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

๕) แบบสอบถามตอนที่ ๔ อธิบายการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๖) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อศึกษาค่าเป็นกลางทางสถิติ และเพื่อการวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลกับความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๗) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลโดยการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้วเพื่อให้เห็นชุดความรู้ กระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยจักดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑) วิเคราะห์แนวคิด ความหมาย ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องการสร้างกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๒) วิเคราะห์การสร้างและการใช้องค์ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องการสร้างกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ของพระภิกษุสามเณรที่ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนากิจกรรมและการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ในพื้นที่

๓) วิเคราะห์มาตรการ รูปแบบและวิธีการสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องการสร้างกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๔) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มาวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานกับระดับการปฏิบัติที่มีต่อการสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องการสร้างกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร เพื่อเป็นแนวทางการเสริมสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มุ่งเน้นการวิเคราะห์จากแบบประเมินก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพและการอบรมของพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยเน้นความรู้ กระบวนการและผลลัพธ์ของการดำเนินการ คือ

- ชุดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

- การประเมินความรู้และความคิดเห็นของกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาแกนนำเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

- กิจกรรมกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรกับวัดและโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน ๒๕ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

- การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่า S.D. ในการอธิบายข้อมูลทั่วไปการสร้างการรับรู้กระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๒. การใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

โดยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ที่ได้จากแบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเลือกตอบ (Check List) สถิติวิจัยที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P คือ ค่าร้อยละ

X คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N คือ จำนวนประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) สถิติวิจัยที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\overline{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\overline{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum$fX คือ ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N คือ จำนวนประชากร

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum fx^{2} - (\sum fx)^{2}}{N(N-1)}}$$

S คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum$fX คือ ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N คือ จำนวนประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบตาราง

๓. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและเครื่องมือการวิจัย โดยการเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้ว เพื่อให้เห็นชุดความรู้ กระบวนการวิจัย และแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมการสร้างกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๓.๘ การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะการนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติ ซึ่งประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อย ความถี่ และการวิเคราะห์ข้อมูลที่เชื่อมโยงกับสถิติการวิจัย การพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ในเชิงคุณภาพประกอบภาพถ่ายและการพรรณนาความประกอบการบรรยายเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์เพื่อให้เห็นรูปแบบ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์รวมทั้งมีแนวทางการเสริมสร้างที่เหมาะสมในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในระดับนโยบาย วัดและโรงเรียนพระปริยัตธรรม โดยมีผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑) ข้อมูลพื้นฐานและกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์วัด และโรงเรียนพระปริยัติธรรม ทั้งในระดับนโยบายและพื้นที่ต้นแบบจำนวน ๒๕ วัดในจังหวัดเชียงใหม่

๒) ผลการศึกษาการรับรู้ และพฤติกรรมการเกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๓) ชุดความรู้และกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๔) การเสริมสร้างกระบวนการและเครือข่ายทางการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๕) ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของวัดและโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดเชียงใหม่ที่เหมาะสม

บทที่ ๔

สรุปและข้อเสนอแนะ

แผนการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์” เกิดจาก ในปัจจุบันพระภิกษุสามเณรมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องด้วยวัด อาราม ต่าง ๆ เป็นที่สนใจของชาวต่างชาติและทางรัฐบาลไทยในปัจจุบันมีนโยบายให้วัดต่างจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนั้นมัคคุเทศก์ที่เข้าใจในด้านพระพุทธศาสนาหรือเป็นเจ้าของสถานที่ดีที่สุดก็คือพระภิกษุสามเณรผู้อาศัยอยู่ในวัดหรืออารามนั้น การเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรในปัจจุบันนี้จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระภิกษุสามเณรนับได้ว่าเป็นทูตทางวัฒนธรรมและศาสนา ถ้าพระภิกษุสามเณรสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ก็จะทำให้การเผยแพร่พระธรรมหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสู่ชาวโลกได้กว้างขึ้น นอกจากนั้นยังได้สื่อสารหรือเผยแผ่วัฒนธรรมไทยออกไปได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องทางพระพุทธศาสนา บางคนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้แต่ไม่เข้าใจหรือไม่มีองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาหรือทางวัฒนธรรมก็นับได้ว่าเป็นด้อยของประเทศไทย หรือพระบางรูปเณรบางรูปเข้าใจมีความเชี่ยวชาญทางระพุทธศาสนาหรือวัฒนธรรมแต่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ก็ทำให้ศาสนาพุทธหรือวัฒนธรรมไทยไม่สามารถออกไปสู่ชาวโลกได้ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อพระภิกษุสามเณรในยุคปัจจุบันนี้ งานวิจัยนี้เน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณรในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยออกแบบชุดความรู้เรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยพระภิกษุสามเณรเหล่านี้จะสามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการพูด อ่าน เขียน และฟังเพื่อนำไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาต่อไป โดยมีโครงการย่อย ๓ โครงการ ได้แก่

๑) การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒) การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓) การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

วัตถุประสงค์หลักของแผนการวิจัย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๔ ประการ คือ ๑) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) พัฒนาทักษะการสื่อสาร

ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร และ ๔) วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย การศึกษาทางการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ ส่วน คือ ๑) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร ๔) ศึกษาความความพึงพอใจที่มีต่อชุดการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

ด้านพื้นที่ สำหรับการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม เวทีแสดงความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พื้นที่การศึกษาได้แก่วัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๒๕ วัด ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือพระภิกษุสามเณรมีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอาศัยอยู่ที่วัดซึ่งเป็นสถานที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูล โดยกำหนดเกณฑ์ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในประเด็นที่ศึกษา และเป็นผู้ที่ยินดีจะให้ข้อมูลเชิงลึกถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้ ๑) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงนโยบาย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน ๒) ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน ๓) พระภิกษุสามเณรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ ๒๕ วัด โดยเป็นการสำรวจความคิดเห็นในเชิงปริมาณเพื่อให้ทราบถึงการรับรู้ กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป ๔) พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด จำนวน ๕๐ รูป เพื่อเป็นผู้พัฒนาชุดความรู้และกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ รวมประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน

ด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการดำเนินการของโครงการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย จำนวน ๑๐ เดือน

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ การวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุดความรู้ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยมีขั้นการดำเนินการ ดังนี้

๑. การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มุ่งเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูล จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือภาษาอังกฤษ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บทความและวารสารที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๒) ศึกษาวิเคราะห์และรวมรวบองค์ความรู้ ทักษะภาษาอังกฤษ ด้านการพูด การเขียน การอ่าน การฟัง และการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ๓) สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์เพื่อจัดทำเป็นชุดความรู้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๒. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

๑) ดำเนินการออกแบบเครื่องมือ/แบบสอบถามเพื่อทำการสำรวจความคิดเห็นของพระภิกษุ-สามเณรเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ จากพื้นที่ ๒๕ วัด

๒) การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ จากกลุ่มตัวอย่างพระสงฆ์และสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป

๓) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๔) จัดการข้อมูลในเชิงปริมาณเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดเห็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๓. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

๑) การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๒) สัมภาษณ์และสนทนากลุ่มร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน

๓) ประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๔. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ดังนี้

๑) การพัฒนาชุดความรู้และสื่อสร้างสรรค์เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มาตรการและกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๒) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรกำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเข้ารับการอบรมการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ จำนวน ๕๐ รูป

๓) ถวายความรู้พระภิกษุสามเณรกำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๔) ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์กับโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน ๒๕ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๕) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการสร้างการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

สรุปผลการศึกษา

๔.๑. พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔.๑.๑ พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร ช่วยให้ผู้เรียน เกิดความสนุกสนานในการเรียนและมีความสุขกับการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้ผลการเรียนสูงขึ้นและสามารถเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการสำรวจกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีอายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ อายุ ๑๔ – ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ อายุ ๑๖ – ๑๗ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ – ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ

ผลการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๕๐) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X}$ = ๔.๕๘) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ = ๔.๔๗) ตามลำดับ

นโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีลักษณะดังนี้

๑) คำนึงถึงความต้องการและเหตุผลของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ

๒) ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักในการเรียนการสอน ดังนั้นผู้สอนจึงควรพิจารณาถึงความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสามารถของแต่ละบุคคล ให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และเรื่องที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อผู้เรียน

๓) ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้ประเภทเอกสารจริง และสถานการณ์จริงประกอบการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงและมีคุณค่าในการเรียนรู้ภาษา

๔) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ ภูมิหลังและพื้นฐานของผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความเป็นตัวตนของตนเองให้มากที่สุด มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองความสนใจของผู้เรียน

๕) ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการพูด การแสดงความคิดเห็นตามที่ผู้เรียนต้องการ มิใช่ให้พูดตามที่ผู้สอนต้องการ ไม่ควบคุมแก้ไขข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ทำให้การสื่อสารขัดข้อง บทบาทของผู้สอนควรเป็นผู้ชี้แนะและนำทางผู้เรียน เป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ให้คำแนะนำในระหว่างการดำเนินกิจกรรมและตรวจความก้าวหน้าการเรียนของผู้เรียน

กระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑) ต้องสำรวจพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนว่าอยู่ในระดับใด

๒) กำหนดรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓) เนื้อหาของสื่อที่จะนำออกไปให้ผู้เรียน ต้องเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นเรื่องศาสนา ประเพณี ของชุมชนต่าง ๆ

๔) ความยากง่ายของสื่อที่จะใช้สอน ต้องเป็นสื่อที่กระตุ้นหรือเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน ไม่น่าเบื่อหรือไม่ยากจนเกินไป ต้องให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน

๕) ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง มีประโยคชัดเจน ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในระหว่างเรียนจากสื่อ

การให้ความรู้การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑) สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน

๒) เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด

๓) เป็นสื่อที่เหมาะกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน

๔) สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ วิธีใช้ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป

๕) เป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนเป็นจริง

๖) มีราคาไม่แพงเกินไป หรือถ้าจะผลิตควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

๔.๑.๒ ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษนับเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกที่และทุกเวลา นอกจากนี้เนื้อหาในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังเน้นไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เรียนสนใจและต้องการพัฒนา ผลสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๕๐) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X}$ = ๔.๕๘) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ = ๔.๔๗) ตามลำดับ

๔.๑.๓ ศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้น สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและยังสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนได้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะและความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารกับลูกค้าชาวต่างประเทศได้ ผลสำรวจการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การทดสอบก่อนใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้และหลังการใช้

คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๒. พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔.๒.๑ ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร การศึกษาความต้องการของผู้เรียนสามารถทำได้โดยศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในแต่ละบริบทเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการระบุเนื้อหาการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษ โดยประโยชน์ของหลักการนี้คือ สามารถช่วยให้ระบุได้อย่างชัดเจนถึงสถานการณ์การใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน วิธีการสอนและภาษาที่ผู้เรียนต้องการและจำเป็นต้องใช้ในหน่วยงาน

ผลการสำรวจความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๑๖๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๐ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๘๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐ ตามลำดับ มีอายุไม่เกิน ๒๐ ปี จำนวน ๑๖๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๐ อายุ ๒๑ – ๒๕ ปี จำนวน ๔๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒ อายุ ๒๖ – ๓๖ ปี จำนวน ๒๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๙.๒ อายุ ๒๗ – ๔๙ ปี จำนวน ๑๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖.๐ และอายุ ๕๐ ปี ขึ้นเป็นจำนวน ๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๖ ระดับปริญญาตรี จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘ ระดับอนุปริญญา/หรือเทียบเท่า จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘ ระดับประถมศึกษา จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๖ และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘ ตามลำดับ มีความต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน ๑๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๖ และไม่ต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔ ตามลำดับ

๔.๒.๒ สร้างคู่มือการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนและหลังการอบรมถวายความรู้ให้กับพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พบว่า พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการถวายการอบรมและหลังการถวายการอบรมภาษาอังกฤษ **แตกต่างกัน** อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๒.๓ พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

นโยบายและมาตรการในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

นโยบายและมาตรการในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) ใช้กรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล ได้แก่ The Common European Framework of Reference for Language (CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศ ทั้งในการออกแบบหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การทดสอบ การวัดผล การพัฒนาครู รวมถึงการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

๒) ปรับจุดเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้โดยเน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) โดยปรับการเรียนการสอนจากการเน้นไวยากรณ์มาเป็นเน้นการสื่อสารที่เริ่มจาก การฟัง ตามด้วยการพูด การอ่าน และการเขียนตามลำดับ

๓) ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานหลักด้วยหลักสูตรแบบเรียนสื่อการเรียนการสอน แต่ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันได้ ตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษาและความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

๔) ขยายโครงการพิเศษด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ (๑) English Program (EP) (๒) Mini English Program (MEP) และ (๓) International Program (IP) สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถทางวิชาการสูง

๕) จัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสามารถด้านภาษาอังกฤษ เช่น (๑) การเข้าค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้ม ในช่วงปิดภาคเรียนสำหรับนักเรียนทั่วไป และค่ายนานาชาติสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถสูง (๒) การเพิ่มชั่วโมงเรียนการเรียนอย่างต่อเนื่อง ครึ่งวัน/ทั้งวัน/หรือมากกว่านั้น (๓) การจัดสภาพแวดล้อม/บรรยากาศที่ส่งเสริม/กระตุ้นการฝึกทักษะการสื่อสาร

๖) ยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR โดยจัดให้มีการประเมินความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษสำหรับครู (ผู้สอน) มีการฝึกอบรมครู ตลอดจนพัฒนาระบบติดตามแก้ปัญหาและช่วยเหลือครูและให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีความหลากหลาย เพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษได้จริง มีระบบการฝึกฝนและการสอบวัดระดับความสามารถออนไลน์เพื่อการพัฒนาต่อเนื่องด้วย

๗) ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้เรียน ทั้งการส่งเสริมให้มีการผลิต การสรรหา e-content, Learning applications รวมถึงแบบฝึกและแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ช่องทางการเรียนรู้ผ่านโลกดิจิทัล

กระบวนการการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังอย่างเข้าใจ กระบวนการการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

๑) จัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR และให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีความหลากหลาย

๒) พัฒนา จัดหา และจัดสรรสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาตามระดับ CEFR บริการแก่นักเรียน เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษที่หลากหลายและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๓) จัดหาอาจารย์ชาวต่างชาติซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสารมาเป็นอาจารย์ผู้สอนหรือผู้ช่วยสอน หรือเป็นผู้อบรมภาษาอังกฤษให้แก่นักเรียน

๔) จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่กระตุ้นการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกห้องเรียน และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ

๕) จัดอบรมหลักสูตรเข้มข้นเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษขั้นสูงให้แก่นักเรียนตามระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและตามความสมัครใจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๖) ให้นักเรียนฟังตัวอย่างภาษาจากเทปหรือครูผู้สอนประมาณ ๒-๓ ครั้งในกรณีที่ผู้สอนเป็นผู้พูดให้ฟัง จะต้องออกเสียงพูดอย่างเป็นธรรมชาติด้วยความเร็วปกติ

๗) ให้นักเรียนฝึกพูดหรือออกเสียงพร้อมกันตามตัวอย่าง อาจให้ผู้เรียนฝึกพร้อมกันทั้งห้องหรือแบ่งฝึกทีละครึ่งห้องตามความเหมาะสม

๘) หลังจากฝึกพร้อม ๆ กันผู้สอนสุ่มเรียกผู้เรียนให้ฝึกทีละคน ในขณะเดียวกันให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ที่เหลือมีส่วนช่วยผู้ที่ถูกเรียกให้ฝึกเดี่ยวได้ ถ้าผู้เรียนนั้นมีปัญหาในการฝึกทั้งนี้เพื่อให้ร่วมกิจกรรม แม้จะเป็นการฝึกทีละคนก็ตาม นอกจากนี้ผู้สอนต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนแต่ละคนด้วย เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าตนใช้ภาษาถูกต้องหรือไม่

การให้ความรู้การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ควรเสริมทักษะเพิ่มเติมเพื่อการสอนที่ทันสมัย และน่าตื่นเต้นในการเรียนการสอน จัดให้มีกิจกรรม และโอกาสในการแสดงออกทางภาษาต่อนักเรียน แนวทางพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ๔ ด้าน มีดังนี้

๑) ด้านทักษะการฟัง ฝึกให้นักเรียนฟังจากสื่อมัลติมีเดีย ต่าง ๆ ฝึกฟังสำเนียงเจ้าของภาษา ฝึกจับใจความสำคัญในการฟัง ให้นักเรียนฝึกฟังจากสื่อต่าง ๆ ให้สม่ำเสมอและฝึกให้นักเรียนจับความสำคัญกับคำศัพท์เพื่อสร้างเป็นประโยคสั้น ประโยคยาว และเรื่องสั้น

๒) ด้านทักษะการพูด จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกที่ถูกต้อง และมีการแลกเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจและควรหาเทคนิคมาสอนให้ฝึกพูดคำง่าย ๆ ก่อนแล้วขยับตามลำดับ หากิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการพูด

๓) ด้านทักษะการอ่าน จัดให้มีมุมการเรียนรู้จัดหาสื่อที่เหมาะสมในการอ่าน ตามระดับความสามารถ จัดกิจกรรมให้สนุกสนาน น่าเรียนรู้มากขึ้น

๔) ด้านทักษะการเขียน ให้นักเรียนได้จับใจความด้านการเขียนเป็นคำศัพท์หรือประโยคสั้นและประโยคยาว สอนเทคนิคพื้นฐานใช้การเขียนให้ถูกหลัก ประธาน กริยา กรรม และฝึกการเขียนเขียนบรรยายง่ายตามหัวข้อที่ได้มอบหมาย

องค์ประกอบของการพูดที่จะประสบความสำเร็จมีดังนี้

๑) มีความรู้ด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (grammatical competence) หมายถึงความรู้ด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค ตลอดจนการสะกดและการออกเสียง

๒) มีความรู้ด้านสังคม (sociolinguistic competence) หมายถึงการใช้คำ และโครงสร้างประโยคได้เหมาะสมตามบริบทของสังคม เช่น การขอโทษ การขอบคุณ การถามทิศทางและข้อมูลต่าง ๆ และการใช้ประโยคคำสั่ง เป็นต้น

๓) มีความรู้ในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูด และเขียน (discourse competence) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมระหว่างโครงสร้างภาษา (grammatical form) กับความหมาย (meaning) ในการพูดและเขียนตามรูปแบบ และสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

๔) มีความรู้ในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (strategic competence) หมายถึงการใช้เทคนิคเพื่อให้การติดต่อสื่อสารประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการสื่อสารด้านการพูด เช่น การใช้ภาษาท่าทาง (body language) การขยายความโดยใช้คำศัพท์อื่นแทนคำที่ผู้พูดนึกไม่ออก เป็นต้น

กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ จากการสำรวจพบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิทยากรมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวและการพูดชัดเจน ($\bar{X}$ = ๔.๕๗) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๔๔) และ วิทยากรมีความทุ่มเทและตั้งใจในการฝึกพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X}$ = ๔.๔๐) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

๔.๓. พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔.๓.๑ ศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยการผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น จะช่วยให้การเรียนการสอนเกิดความสนุกสนาน สื่อการ

เรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญและเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง สื่อการเรียนแบ่งออกเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ จะมีความหลากหลาย ผู้สอนจะต้องมีหลักการเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน

ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีอายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ อายุ ๑๔ – ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ อายุ ๑๖ – ๑๗ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ – ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิทยากรมีทักษะในการใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและการพูดชัดเจน ($\bar{X}$ = ๔.๖๔) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๔๐) และ วิทยากรจัดสื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และมีการปรับพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X}$ = ๔.๓๔) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

นโยบายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑) เพิ่มจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องให้มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและให้มีความหลากหลายที่เขียนโดยอาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๒) หาเว็บไซต์เกี่ยวกับการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเชิงวัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวมาแนะนำให้นักเรียน

๓) ฝึกนักเรียนด้วยการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษและใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยใช้วัดของตนเป็นสื่อในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัด

๔) ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลมาก

๕) ใช้สื่อ Multimedia และ Visual Media ให้มากที่สุดในการเรียนการสอน

๖) ทำ E-Book สำหรับการสอนภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๗) ทำเว็บไซต์เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๘) จัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษขึ้นในสถานศึกษา

๙) เน้นกิจกรรมเกี่ยวการฝึกสนทนาภาษาอังกฤษให้มาก

กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบสื่อ เช่น วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลสื่อการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลวัสดุและการผลิตและการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตสื่อการเรียนรู้

๒) สื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนต้องเป็นสื่อที่ประกอบด้วยภาพและเสียงที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เหมาะสมกับวัยระดับมัธยมศึกษา

๓) สื่อมีเนื้อหาสนุกสนานเมื่อนำมาประกอบกับการเรียนการสอนแล้วทำให้ผู้เรียนนั้นไม่เบื่อ เช่น สื่อเกี่ยวกับวัด เกี่ยวกับศาสนา เกี่ยวกับพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาสนาพุทธ ประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น

๔) มีประโยคภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และมีความชัดเจนของภาษา

การให้ความรู้การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๑) แหล่งวัสดุที่มีอยู่แล้วภายในโรงเรียน เช่น วัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เป็นต้น

๒) แหล่งวัสดุที่ได้จากการจัดระบบของโรงเรียนเอง คือ ครูในโรงเรียนช่วยกันในการผลิตสื่อ

๓) แหล่งวัสดุที่มีอยู่ในวัดอารามต่าง ๆ หรือท้องถิ่นนั้น ๆ

๔) แหล่งวัสดุที่จะหาได้จากนอกชุมชน หรือท้องถิ่นอื่น ๆ เล่น แผนภาพต่าง ๆ แบบฝึกหัด หนังสืออ่านเพิ่มเติม เว็บไซต์เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีอยู่มากมายใน Internet

๕) เมื่อรวบรวมได้แล้วก็จัดให้มีการฝึกอบรมครูในการผลิตสื่อในการเรียนการสอนให้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ

๔.๓.๒ ศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การใช้สื่อการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและกับผู้สอนด้วย ช่วยให้ผู้เรียนเรียนสำเร็จง่ายขึ้น และผ่านการวัดผลได้อย่างตรงตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน ผลสำรวจการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๔. ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๔.๔.๑ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหาและอุปสรรค

๑) การไม่มีเวลาฝึกฝนในการพูดภาษาอังกฤษ ขี้เกียจฝึกฝน ไม่ซ้อมพูด ไม่ตั้งใจ ไม่มุมานะอดทนเพียรพยายามในการพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งการฝึกฝนสม่ำเสมออย่างเป็นประจำจะทำให้สามารถพูดภาษาอังกฤษได้

๒) การยึดติดกับความเคยชินตั้งแต่ดั้งเดิม เกิดจากการเขินอาย ไม่กล้าที่จะทำ ไม่กล้าพูด ไม่กล้าออกเสียง สำเนียงให้เหมือนฝรั่งกลัวออกเสียงผิด

๓) การไม่รู้คำศัพท์ เมื่อมีการดูหนังฝรั่งหรือมีฝรั่งมาพูดด้วยกลับไม่สามารถเข้าใจ เวลาแปลความหมายจากสิ่งที่ฝรั่งพูด ก็จะแปลคำศัพท์ตรงตัว

๔) การไม่รู้ไวยากรณ์ เวลาคนไทยจะพูดภาษาอังกฤษจะนึกถึงประโยค โครงสร้างแกรมมาร์แตกต่างกับการพูดภาษาไทย ที่คนไทยสามารถพูดได้ทันที เนื่องจากความเคยชินในการพูดภาษาไทย

๕) การไม่ได้พูดมานานแล้วลืม เพราะคนไทยไม่ได้พูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันดังนั้นเมื่อไม่ได้ใช้บ่อย ๆ หรือนาน ๆ ไป ก็มีโอกาสในการลืมและไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้

คนไทยไม่ได้เน้นการฝึกพูด การออกเสียง หรือสนทนาด้วยภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน จะใช้ภาษาอังกฤษในการพูดเฉพาะในชั่วโมงที่มีการเรียนเท่านั้น แม้ว่ารัฐบาลไทยจะมีการสนับสนุนงบประมาณทางด้านการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อให้คนไทยสามารถพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ เนื่องจากคนไทยมีการคิดประโยคหรือคำพูดเป็นภาษาไทยก่อนแล้วจึงคิดเป็นภาษาอังกฤษ เพราะความไม่เคยชิน หรือไม่ได้มีการฝึกฝนในการพูดภาษาอังกฤษอยู่เป็นประจำ

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

๑) การส่งเสริมการพัฒนาทักษะ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษให้ครอบคลุม ให้ผู้เรียนสามารถใช้ได้ใช้ถูก ใช้เป็น และใช้ อย่างคล่องแคล่ว กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้หลากหลายรอบตัว เพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นและเกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้ รอบตัว โดยยการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน ซึ่งทำได้โดยการแสดงให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ ที่จะได้รับจากการเป็นผู้มีทักษะภาษาอังกฤษ และการช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถตั้งเป้าหมายในการเรียนที่ เหมาะสมกับตนเอง และฝึกสร้างความมั่นใจหรือความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษ

๒) สร้างความมั่นใจหรือความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยสร้างกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยการออกไป สัมภาษณ์พูดคุยกับชาวต่างประเทศ ตามสถานที่สำคัญต่างๆ ที่มีชาวต่างชาติมาท่องเที่ยว และฝึก พูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนบ่อยๆ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจและความเคยชินเมื่อมีโอกาสได้ได้แสดงหรือ สื่อสารภาษาอังกฤษ

๓) การพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษผู้เรียนต้องมีความสามารถที่จะเข้าใจการสอนของครูอาจารย์และขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความสามารถทางภาษา ความถนัด และ เจตคติของผู้เรียนด้วย โดยความถนัดทางการเรียนภาษา ปัจจัยเสริมต่อความมานะบากบั่น เกิดแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้เจตคติที่มีต่อครูผู้สอนและภาษาอังกฤษ ความสนใจในภาษาที่ เรียน และเจตคติต่อภาษาอังกฤษโดยมองเห็นประโยชน์และความสำคัญของภาษาในอนาคต

๔.๔.๒ ปัญหา อุปสรรค และการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหา อุปสรรค

๑) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตคู่มือสื่อประกอบการจัดกิจกรรม บุคลากรขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ไม่เข้าใจและรู้จักวิธีการใช้คู่มือที่จัดทำขึ้น ขาด

ความชำนาญในการใช้นวัตกรรม ขาดสื่อประกอบการเรียน บุคลากรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการใช้คู่มือ แต่ขาดความต่อเนื่อง

๒) ขาดงบประมาณในการพัฒนาคู่มือสื่อ นวัตกรรม ขาดวัสดุ – อุปกรณ์และงบประมาณที่จะพัฒนาสื่อนวัตกรรม การจัดหา การใช้ การดูแลรักษาและขาดงบจัดหาสื่อทันสมัย

๓) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสมกับการใช้คู่มือสื่อ เนื่องจากความยุ่งยากและไม่คล่องตัว มีสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีห้องที่ใช้เพื่อเก็บรักษาสื่อนวัตกรรมเป็นการเฉพาะ ทำให้การดูแลทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

๔) สภาพการเรียนการสอน เด็กมีความแตกต่างกันด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ครูยังยึดวิธีการสอนแบบเดิม คือ บรรยายหน้าชั้นเรียน แต่ส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการพัฒนาที่ดีขึ้น ครูยังไม่มีการนำคู่มือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

๕) บุคลากรขาดความรู้ในการที่จะนำสื่อคู่มือมาใช้ในการวัดผลและประเมินผล นักเรียนที่ไม่ค่อยสนใจหรือไม่ชอบกิจกรรมก็จะมีผลต่อการจัดผลประเมินผล ขาดนวัตกรรมสื่อคอมพิวเตอร์อินเตอร์เน็ต การวัดประเมินผล ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการทำแบบทดสอบแบบปรนัย

๖) การพัฒนาคู่มือควรมีการพัฒนาบนพื้นฐานสภาพปัญหาของโรงเรียน สถานศึกษา ซึ่งเป็นครูและนักเรียน เพื่อดำเนินการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานทุกปี เพราะการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน แนวคิด หลักการ สภาวการณ์ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๗) ควรมีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อม ความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ

๑) สร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบของบุคลากร ส่งเสริมให้เข้าร่วมการอบรมสัมมนา ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์ในการใช้ผลิตคู่มือ สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาที่มากขึ้น

๒) เพิ่มงบประมาณให้เพียงพอ ให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดหางบประมาณสนับสนุนเพื่อใช้ในการพัฒนาคู่มือและนวัตกรรมให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

๓) ใช้คู่มือ สื่อ นวัตกรรมตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาตามความยากง่ายของเนื้อหา จัดทำห้องสื่อเคลื่อนที่ แบ่งคู่มือ สื่อไปตามห้องให้ครูรับผิดชอบ จัดหาห้องเพื่อการนี้เป็นการเฉพาะ

๔) จัดกลุ่มให้เพื่อนช่วยเพื่อน คอยกำกับแนะนำช่วยเหลือ จัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์ความถนัด ควรจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ จัดทำคู่มือที่มีโอกาสเป็นไปได้ และสร้างการมีส่วนร่วมจาก

ชุมชน สอนเพิ่มเติมนอกเวลา และจัดการสอนแบบรวมชั้น โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามช่วงชั้น

๕) จัดทำแบบสอบถามสุ่มเป็นรายบุคคล เน้นนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดแบบทดสอบที่หลากหลาย ทั้งแบบปรนัย และอัตนัย และประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินผลงานจากแฟ้มสะสมงาน

๖) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อม ความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๔.๔.๓ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ปัญหาด้านบุคลากร คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อ ขาดประสบการณ์และความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงการไม่ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานอย่างต่อเนื่อง

๒) ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ คือ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อหรือนำสื่อมาประยุกต์ใช้กับการสอนต่าง ๆ

๓) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม คือ การที่สิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรคหรือไม่เหมาะต่อการใช้สื่อบางประเภท หรือสื่อนวัตกรรมบางชนิด ไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนในห้องเรียนที่มีจำนวนมาก

๔) ปัญหาด้านการเรียนการสอน คือ ความแตกต่างของผู้เรียนส่งผลทำให้การใช้สื่อมีผลลัพธ์ที่หลากหลาย มีทั้งสนใจและไม่สนใจ และสื่อหรือนวัตกรรมบางชนิดใช้เวลาในการใช้มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับการจัดเวลาเรียน

๕) ปัญหาด้านการวัดและประเมิน คือ การขาดการวัดและประเมินผลการใช้สื่อ ทำให้ไม่สามารถหาได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมใด มีผลต่อผู้เรียนอย่างไร

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน

๑) สื่อหรือนวัตกรรมที่จะนำมาใช้นั้น จะต้องมีจุดเด่นที่เห็นได้ชัดในการเป็นสื่อที่ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน มากกว่ารูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ เช่น การใช้สื่อวีดีทัศน์นำเสนอเรื่องของการเติบโตของสัตว์ ซึ่งเป็นสื่อที่ดีกว่าการสอนตามหนังสือแบบเดิม เป็นต้น

๒) สื่อหรือนวัตกรรมนั้น ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียน ยกตัวอย่างเช่น การยกตัวอย่างการแล่นของรถไฟในการคำนวณความเร็ว แต่ใช้กับผู้เรียนในพื้นที่ที่ไม่มีรถไฟวิ่งผ่าน ซึ่งลักษณะนี้ นับว่าเป็นการเลือกใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม

๓) ควรเลือกใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่มีงานวิจัยหรือกรณีศึกษารองรับ ในเรื่องของการนำมาใช้ได้ในสภาวการณ์ที่คล้ายคลึงกัน คือ เมื่อใช้ในโรงเรียนหนึ่งแล้ว ไปใช้กับอีกโรงเรียนหนึ่ง ก็ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งโรงเรียนแรกและโรงเรียนที่สอง มีความเข้าใจในเนื้อหาใกล้เคียงกัน

๔) สื่อและนวัตกรรมนั้น ควรมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้เรียน เช่น การหยิบยกข่าว หนังสือที่กำลังเป็นที่สนใจของผู้เรียนเพื่ออธิบายถึงสถานการณ์ทางสังคมต่างๆ เป็นต้น

๕) ควรคำนึงถึงงบประมาณของแต่ละโรงเรียนในการเลือกซื้อหรือผลิตสื่อและนวัตกรรม พยายามเลือกสรรสื่อโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก ไม่ควรให้สิ้นเปลืองมากจนเกินไป ควรเลือกสื่อที่สามารถนำมาใช้ได้หลากหลาย มากกว่าสื่อที่ใช้ได้เพียงครั้งเดียว

๖) ในการใช้สื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ผู้ใช้จำเป็นต้องศึกษาคู่มือการใช้หรือออกแบบวิธีการใช้ให้เหมาะสมก่อนนำมาใช้ เพื่อให้สามารถใช้สื่อได้มีประสิทธิภาพและไม่ให้เกิดความเสียหายกับตัวสื่อ

๗) ปัจจุบันควรเน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น โดยสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีมาทดแทนสื่อสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น ใช้การฉายภาพจากอินเตอร์เน็ต แทนการปริ้นรูปภาพลงบนกระดาษ หรือการให้ผู้เรียนส่งงานทางอีเมลแทนการส่งรูปเล่มรายงาน เป็นต้น

๔.๔.๔ ความพึงพอใจคู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

ผลการสำรวจความพึงพอใจคู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๕ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X}$ = ๔.๖๖) รองลงมาคือ คู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๖๒) และ คู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรง่ายต่อความเข้าใจ ($\bar{X}$ = ๔.๕๗) ตามลำดับ

๔.๔.๕ ความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

ผลการสำรวจความพึงพอใจการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๐ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ($\bar{X}$ = ๔.๖๙) รองลงมาคือ เนื้อหาในบทเรียนส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรมีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อกาสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ใช้โครงสร้างภาษาที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ($\bar{X}$ = ๔.๕๐) และ ใช้ประโยคเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ($\bar{X}$ = ๔.๔๙) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๐ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

๔.๔.๖ ความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ผลสำรวจความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เนื้อหาบทเรียนมีความสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ($\bar{X}$ = ๔.๕๗) รองลงมาคือ เนื้อหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับสภาพลักษณะการนำไปใช้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันกับเนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X}$ = ๔.๕๔) และโครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยกับกันกับ ท่านสามารถสนทนาสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ($\bar{X}$ = ๔.๕๐) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

๔.๕ ข้อเสนอแนะ

๕.๕.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรมีการกำหนดให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษทุกวันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการพูด การคิด การตีความ การวิเคราะห์คำถาม เข้าใจในสิ่งที่ตนกำลังสื่อสารอยู่ โดยการหมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ สำหรับผู้เรียนที่พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่วผู้สอนอาจต้องใช้การฝึกเพิ่มเติมนอกเวลากิจกรรมก่อนการทำกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษ จะทำให้ผู้เรียนไม่เครียด สนุกกับการพัฒนาตนเอง และมีความมั่นใจในตัวเองเพิ่มขึ้น

๒) ควรมีการกำหนดเวลาอย่างพอเพียงในการฝึกอบรม อาจเพิ่มระยะเวลาในการฝึกอบรมให้มากขึ้นเป็น ๗-๘ ครั้ง เพราะการสื่อสารกับเจ้าของภาษาที่มีการออกเสียงต่างกัน สำเนียงต่างกัน ย่อมมีปัญหาต่อการเข้าใจ

๓) การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสื่อต่างๆ ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนแบบเนื้อหาวิชาจะเป็นการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ ตามความสนใจ ตามความถนัดของตนเอง

๔) ผู้สอนควรเตรียมกิจกรรมนันทนาการ หรือใช้เกมในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจก่อนเข้าสู่บทเรียนและหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้ง

๕) ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน จะทำให้นักเรียนมีความสนใจ เกิดความสนุกสนานและมีความสุข ไม่เกิดความเครียดกับการเรียนและมีความพร้อมที่จะศึกษาและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือการจัดการเรียนรู้

๖) ผู้สอนควรเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้ภาษา การแสดงความคิดเห็นการให้เหตุผลที่มีน้ำหนัก และสามารถชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนเลียนแบบตามตัวอย่างที่ดี

๗) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อจะได้ผลิตสื่อได้ตรงตามความต้องการและตรงตามเนื้อหาของหลักสูตร

๘) ผู้สอนควรมีการติดตามเทคนิคและวิธีการผลิตสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อที่จะได้ปรับใช้ได้อย่างทันสมัย

๕.๕.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัย

๑) การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับกิจกรรมและต่างๆ ในชุมชนท่องเที่ยว

๒) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร แล้วไปพัฒนาพระภิกษุสามเณรในภูมิภาคอื่น

๓) การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับกิจกรรมและต่างๆ ในชุมชนท่องเที่ยว

๔) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร แล้วไปพัฒนาพระภิกษุสามเณรในภูมิภาคอื่น

๕) ควรมีการศึกษาภาพรวมของความเหมาะสม และความต้องการใช้สื่อการ เรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ในทุกวิชา เพื่อผลักดันให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๖) ควรมีการขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างให้กว้างและครอบคลุมมากขึ้น

บทที่ ๕

ผลการวิจัย

๕.๑ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕.๑.๑ ผลการศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร จากการศึกษาความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรเชิงปริมาณ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๕๐ รูป การศึกษาความต้องการของผู้เรียนสามารถทำได้โดยศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในแต่ละบริบทเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการระบุเนื้อหาการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษ โดยประโยชน์ของหลักการนี้คือ สามารถช่วยให้ระบุได้อย่างชัดเจนถึงสถานการณ์การใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน วิธีการสอนและภาษาที่ผู้เรียนต้องการและจำเป็นต้องใช้ในหน่วยงาน ผลการสำรวจความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๑๖๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๐ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๘๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐ ตามลำดับ มีอายุไม่เกิน ๒๐ ปี จำนวน ๑๖๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๐ อายุ ๒๑ – ๒๕ ปี จำนวน ๔๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒ อายุ ๒๖ – ๓๖ ปี จำนวน ๒๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๙.๒ อายุ ๒๗ – ๔๙ ปี จำนวน ๑๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖.๐ และอายุ ๕๐ ปี ขึ้นเป็นจำนวน ๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๖ ระดับปริญญาตรี จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘ ระดับอนุปริญญา/หรือเทียบเท่า จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘ ระดับประถมศึกษา จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๖ และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘ ตามลำดับ มีความต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน ๑๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๖ และไม่ต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔ ตามลำดับ

สรุปได้ว่าพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ไม่คล่องแคล่วและมีความต้องการใน

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพราะภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการใช้ทักษะภาษาอังกฤษด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเพื่อสื่อสาร หรืออธิบายความให้นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะชาวต่างชาติเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรมสมัยต่างๆ ของไทยซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการเผยแพร่วัฒนธรรมของชาติไทยให้แพร่หลายไปยังต่างประเทศ

๕.๑.๒ ผลการศึกษาสร้างคู่มือการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

การพัฒนาคู่มือและแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร โดยมีเนื้อหาและกิจกรรมของชุดกิจกรรมในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ประกอบไปด้วย

๑) กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

๒) สร้างคู่มือการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรและนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

๓) นำรูปแบบคู่มือการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

๔) นำคู่มือการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๕๐ รูปจาก ๒๕ วัด เพื่อค้นหาข้อบกพร่องต่างๆ เช่น ลักษณะของแบบฝึก จำนวนแบบฝึก ความเหมาะสมด้านภาษาและเวลา และปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับปรุงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับกลุ่มทดลอง จากนั้นนำคู่มือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงนำผลการฝึกอบรมมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของคู่มือแล้วจัดทำคู่มือการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

๕) การพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์ โดยการอบรมให้ความรู้ตามคู่มือการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวทางการตอบคำถามแก่ชาวต่างชาติเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เช่น พุทธประวัติ โบสถ์ วิหาร เจดีย์ พระพุทธรูปปางต่างๆ ศิลปวัฒนธรรมไทยและประเพณีท้องถิ่น โดยการใช้รูปแบบโครงสร้างพื้นฐานในการพูดและฟังบทสนทนาและบทบรรยายภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พร้อมทั้งให้พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างหมุนเวียนเป็นกลุ่มและจับคู่แล้วฝึกสนทนา ฝึกบรรยาย และฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จำลองต่อหน้าเพื่อนพระภิกษุสามเณรในกลุ่มทดลอง โดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวกับวัดต้นแบบในการลงพื้นที่จำนวน ๕ วัด คือ วัดท่าตอน วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดเจดีย์หลวงวรวิหารและวัดโพธารามมหาวิหาร (วัดเจ็ดยอด) และดำเนินการให้พระภิกษุสามเณรฝึกปฏิบัติในสถานที่จริงในวัดต้นแบบทั้ง ๕ วัด และทำการประเมินความรู้จากการทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรหลังเข้าร่วมกิจกรรม และดำเนินการชี้แจงข้อบกพร่องจากการฝึกปฏิบัติและพัฒนาปรับปรุงข้อบกพร่องให้แก่พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่าง

๖) ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร จำนวน ๒๕ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๗) เสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๘) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการสร้างการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนและหลังการอบรมภาษาอังกฤษให้กับพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ จากผู้แทนพระภิกษุสามเณรที่เป็นตัวแทนพระสงฆ์จาก ๒๕ วัด จำนวน ๕๐ รูป เพื่อเป็นผู้นำในการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร โดยใช้คู่มือการ

ฝึกอบรม โดยใช้แบบประเมินก่อนและหลังการอบรมถวายความรู้ให้กับพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประเมินถึงความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า พระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดเชียงใหม่มีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายการอบรมในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\overline{\boldsymbol{X}}$ = ๑๗.๓๘ S.D. = ๑.๐๙) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์ ($\overline{\boldsymbol{X}}$ = ๑๘.๒๘ S.D. = ๐.๗๐) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมถวายการอบรม ($\overline{\boldsymbol{X}}$ = ๙.๑๒ S.D. = ๑.๔๒) ดังนั้น ผลการทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมถวายการอบรมและหลังการการจัดกิจกรรมถวายการอบรมทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจคู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จาก ๒๕ วัด ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๕ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\overline{\boldsymbol{X}}$ = ๔.๖๖) รองลงมาคือ คู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\overline{\boldsymbol{X}}$ = ๔.๖๒) และ คู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรง่ายต่อความเข้าใจ ($\overline{\boldsymbol{X}}$ = ๔.๕๗) ตามลำดับ

๕.๑.๓ พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นลำดับ เริ่มตั้งแต่ได้รับความรู้ในเนื้อหาและวิธีการสนทนา วิธีในการบรรยายภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามคู่มือ พร้อมทั้งการฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จำลองต่อหน้าเพื่อนพระภิกษุสามเณรในกลุ่มทดลอง และวิทยากรประจำกลุ่ม หลังจากนั้น พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างทุกรูปได้นำข้อมูลเนื้อหาในคู่มือที่ได้รับการอบรมกลับไปทบทวน และฝึกซ้อมที่วัดที่ตนพำนักอยู่ เพื่อเตรียมตัวสนทธนาและบรรยายในสถานที่จริง คือ วัดท่าตอน วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดเจดีย์หลวงวรวิหารและวัดโพ

ธารามมหาวิหาร (วัดเจ็ดยอด) เป็นการสนธนาและบรรยายต่อหน้าเพื่อนพระภิกษุสามเณรในกลุ่มทดลองและวิทยากร เป็นประสบการณ์และสร้างความมั่นใจให้กับพระภิกษุสามเณรที่ประจำในแต่ละวัดที่จะแสดงบทบาทเป็นพระมัคคุเทศก์ ขณะฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลองวิทยากรจะคอยแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข จากนั้นพระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการฝึกปฏิบัติเป็นพระมัคคุเทศน์ในสถานการณ์จริงในวัดต้นแบบตามที่กำหนดไว้ ๕ วัด ซึ่งผลของการพัฒนาทักษะทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรจะเห็นได้จาก ผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายการอบรม ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\overline{x}$ = ๑๗.๓๘ S.D. = ๑.๐๙) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\overline{x}$ = ๑๘.๒๘ S.D. = ๐.๗๐) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมถวายการอบรม ($\overline{x}$ = ๙.๑๒ S.D. = ๑.๔๒) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ทำให้สรุปได้ว่า หลังการร่วมกิจกรรมตามคู่มือการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่งผลให้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างมีการพัฒนาอย่างแท้จริง และสร้างความมั่นใจให้กับพระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างให้มีเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้เกิดความต่อเนื่องในการนำประสบการณ์จากการอบรมและฝึกปฏิบัติไปใช้ในการบรรยาย/ อธิบายเรื่องราวต่างๆ ภายในวัดที่ตนพำนักอยู่ได้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อได้นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ การสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร แล้วประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนี้

๕.๑.๓.๑ นโยบายและมาตรการในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

นโยบายและมาตรการในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) ใช้กรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล ได้แก่ The Common European Framework of Reference for Language (CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศ ทั้งในการออกแบบหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การทดสอบ การวัดผล การพัฒนาครู รวมถึงการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

๒) ปรับจุดเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้โดยเน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) โดยปรับการเรียนการสอนจากการเน้นไวยากรณ์มาเป็นเน้นการสื่อสารที่เริ่มจาก การฟัง ตามด้วยการพูด การอ่าน และการเขียนตามลำดับ

๓) ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานหลักด้วยหลักสูตรแบบเรียนสื่อการเรียนการสอน แต่ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันได้ ตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษาและความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

๔) ขยายโครงการพิเศษด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ (๑) English Program (EP) (๒) Mini English Program (MEP) และ (๓) International Program (IP) สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถทางวิชาการสูง

๕) จัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสามารถด้านภาษาอังกฤษ เช่น (๑) การเข้าค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้ม ในช่วงปิดภาคเรียนสำหรับนักเรียนทั่วไป และค่ายนานาชาติสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถสูง (๒) การเพิ่มชั่วโมงเรียนการเรียนอย่างต่อเนื่อง ครึ่งวัน/ทั้งวัน/หรือมากกว่านั้น (๓) การจัดสภาพแวดล้อม/บรรยากาศที่ส่งเสริม/กระตุ้นการฝึกทักษะการสื่อสาร

๖) ยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR โดยจัดให้มีการประเมินความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษสำหรับครู (ผู้สอน) มีการฝึกอบรมครู ตลอดจนพัฒนาระบบติดตามแก้ปัญหาและช่วยเหลือครูและให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีความหลากหลาย เพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษได้จริง มีระบบการฝึกฝนและการสอบวัดระดับความสามารถออนไลน์เพื่อการพัฒนาต่อเนื่องด้วย

๗) ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้เรียน ทั้งการส่งเสริมให้มีการผลิต การสรรหา e-content, Learning applications รวมถึงแบบฝึกและแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ช่องทางการเรียนรู้ผ่านโลกดิจิทัล

๕.๑.๓.๒. กระบวนการการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังอย่างเข้าใจ กระบวนการการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

๑) จัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR และให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีความหลากหลาย

๒) พัฒนา จัดหา และจัดสรรสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาตามระดับ CEFR บริการแก่นักเรียน เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษที่หลากหลายและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๓) จัดหาอาจารย์ชาวต่างชาติซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสารมาเป็นอาจารย์ผู้สอนหรือผู้ช่วยสอน หรือเป็นผู้อบรมภาษาอังกฤษให้แก่นักเรียน

๔) จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่กระตุ้นการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกห้องเรียน และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ

๕) จัดอบรมหลักสูตรเข้มข้นเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษขั้นสูงให้แก่นักเรียนตามระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและตามความสมัครใจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๖) ให้นักเรียนฟังตัวอย่างภาษาจากเทปหรือครูผู้สอนประมาณ ๒-๓ ครั้งในกรณีที่ผู้สอนเป็นผู้พูดให้ฟัง จะต้องออกเสียงพูดอย่างเป็นธรรมชาติด้วยความเร็วปกติ

๗) ให้นักเรียนฝึกพูดหรือออกเสียงพร้อมกันตามตัวอย่าง อาจให้ผู้เรียนฝึกพร้อมกันทั้งห้องหรือแบ่งฝึกทีละครึ่งห้องตามความเหมาะสม

๘) หลังจากฝึกพร้อม ๆ กันผู้สอนสุ่มเรียกผู้เรียนให้ฝึกทีละคน ในขณะเดียวกันให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ที่เหลือมีส่วนช่วยผู้ที่ถูกเรียกให้ฝึกเดี่ยวได้ ถ้าผู้เรียนนั้นมีปัญหาในการฝึกทั้งนี้เพื่อให้ร่วมกิจกรรม แม้จะเป็นการฝึกทีละคนก็ตาม นอกจากนี้ผู้สอนต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนแต่ละคนด้วย เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าตนใช้ภาษาถูกต้องหรือไม่

๕.๑.๓.๓ การให้ความรู้การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ควรเสริมทักษะเพิ่มเติมเพื่อการสอนที่ทันสมัย และน่าตื่นเต้นในการเรียนการสอน จัดให้มีกิจกรรม และโอกาสในการแสดงออกทางภาษาต่อนักเรียน แนวทางพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ๔ ด้าน มีดังนี้

๑) ด้านทักษะการฟัง ฝึกให้นักเรียนฟังจากสื่อมัลติมีเดีย ต่าง ๆ ฝึกฟังสำเนียงเจ้าของภาษา ฝึกจับใจความสำคัญในการฟัง ให้นักเรียนฝึกฟังจากสื่อต่าง ๆ ให้สม่ำเสมอและฝึกให้นักเรียนจับความสำคัญกับคำศัพท์เพื่อสร้างเป็นประโยคสั้น ประโยคยาว และเรื่องสั้น

๒) ด้านทักษะการพูด จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกที่ถูกต้อง และมีการแลกเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจและควรหาเทคนิคมาสอนให้ฝึกพูดคำง่าย ๆ ก่อนแล้วขยับตามลำดับ หากิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการพูด

๓) ด้านทักษะการอ่าน จัดให้มีมุมการเรียนรู้จัดหาสื่อที่เหมาะสมในการอ่าน ตามระดับความสามารถ จัดกิจกรรมให้สนุกสนาน น่าเรียนรู้มากขึ้น

๔) ด้านทักษะการเขียน ให้นักเรียนได้จับใจความด้านการเขียนเป็นคำศัพท์หรือประโยคสั้นและประโยคยาว สอนเทคนิคพื้นฐานใช้การเขียนให้ถูกหลัก ประธาน กริยา กรรม และฝึกการเขียนเขียนบรรยายง่ายตามหัวข้อที่ได้มอบหมาย

องค์ประกอบของการพูดที่จะประสบความสำเร็จมีดังนี้

๑) มีความรู้ด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (grammatical competence) หมายถึงความรู้ด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค ตลอดจนการสะกดและการออกเสียง

๒) มีความรู้ด้านสังคม (sociolinguistic competence) หมายถึงการใช้คำ และโครงสร้างประโยคได้เหมาะสมตามบริบทของสังคม เช่น การขอโทษ การขอบคุณ การถามทิศทางและข้อมูลต่าง ๆ และการใช้ประโยคคำสั่ง เป็นต้น

๓) มีความรู้ในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูด และเขียน (discourse competence) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมระหว่างโครงสร้างภาษา (grammatical form) กับความหมาย (meaning) ในการพูดและเขียนตามรูปแบบ และสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

๔) มีความรู้ในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (strategic competence) หมายถึงการใช้เทคนิคเพื่อให้การติดต่อสื่อสารประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการสื่อสารด้านการพูด เช่น การใช้ภาษาท่าทาง (body language) การขยายความโดยใช้คำศัพท์อื่นแทนคำที่ผู้พูดนึกไม่ออก เป็นต้น

๕.๑.๓.๔ กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ จากการสำรวจพบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิทยากรมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวและการพูดชัดเจน ($\bar{X}$ = ๔.๕๗) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๔๔) และ วิทยากรมีความทุ่มเทและตั้งใจในการฝึกพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X}$ = ๔.๔๐) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

๕.๑.๓.๕ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหาและอุปสรรค

๑) การไม่มีเวลาฝึกฝนในการพูดภาษาอังกฤษ ขี้เกียจฝึกฝน ไม่ซ้อมพูด ไม่ตั้งใจ ไม่มุมานะอดทนเพียรพยายามในการพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งการฝึกฝนสม่ำเสมออย่างเป็นประจำจะทำให้สามารถพูดภาษาอังกฤษได้

๒) การยึดติดกับความเคยชินตั้งแต่ดั้งเดิม เกิดจากการเขินอาย ไม่กล้าที่จะทำ ไม่กล้าพูด ไม่กล้าออกเสียง สำเนียงให้เหมือนฝรั่งกลัวออกเสียงผิด

๓) การไม่รู้คำศัพท์ เมื่อมีการดูหนังฝรั่งหรือมีฝรั่งมาพูดด้วยกลับไม่สามารถเข้าใจ เวลาแปลความหมายจากสิ่งที่ฝรั่งพูด ก็จะแปลคำศัพท์ตรงตัว

๔) การไม่รู้ไวยากรณ์ เวลาคนไทยจะพูดภาษาอังกฤษจะนึกถึงประโยค โครงสร้างแกรมมาร์แตกต่างกับการพูดภาษาไทย ที่คนไทยสามารถพูดได้ทันที เนื่องจากความเคยชินในการพูดภาษาไทย

๕) การไม่ได้พูดมานานแล้วลืม เพราะคนไทยไม่ได้พูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันดังนั้นเมื่อไม่ได้ใช้บ่อย ๆ หรือนาน ๆ ไป ก็มีโอกาสในการลืมและไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้

คนไทยไม่ได้เน้นการฝึกพูด การออกเสียง หรือสนทนาด้วยภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน จะใช้ภาษาอังกฤษในการพูดเฉพาะในชั่วโมงที่มีการเรียนเท่านั้น แม้ว่ารัฐบาลไทยจะมีการสนับสนุนงบประมาณทางด้านการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อให้คนไทยสามารถพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ เนื่องจากคนไทยมีการคิดประโยคหรือคำพูดเป็นภาษาไทยก่อนแล้วจึงคิดเป็นภาษาอังกฤษ เพราะความไม่เคยชิน หรือไม่ได้มีการฝึกฝนในการพูดภาษาอังกฤษอยู่เป็นประจำ

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

๑) การส่งเสริมการพัฒนาทักษะ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษให้ครอบคลุม ให้ผู้เรียนสามารถใช้ได้ใช้ถูก ใช้เป็น และใช้ อย่างคล่องแคล่ว กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้หลากหลายรอบตัว เพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นและเกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้ รอบตัว โดยยการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน ซึ่งทำได้โดยการแสดงให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ ที่จะได้รับจากการเป็นผู้มีทักษะภาษาอังกฤษ และการช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถตั้งเป้าหมายในการเรียนที่ เหมาะสมกับตนเอง และฝึกสร้างความมั่นใจหรือความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษ

๒) สร้างความมั่นใจหรือความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยสร้างกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยการออกไป สัมภาษณ์พูดคุยกับชาวต่างประเทศ ตามสถานที่สำคัญต่างๆ ที่มีชาวต่างชาติมาท่องเที่ยว และฝึก พูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนบ่อยๆ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจและความเคยชินเมื่อมีโอกาสได้ได้แสดงหรือ สื่อสารภาษาอังกฤษ

๓) การพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษผู้เรียนต้องมีความสามารถที่จะเข้าใจการสอนของครูอาจารย์และขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความสามารถทางภาษา ความถนัด และ เจตคติของผู้เรียนด้วย โดยความถนัดทางการเรียนภาษา ปัจจัยเสริมต่อความมานะบากบั่น เกิดแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้เจตคติที่มีต่อครูผู้สอนและภาษาอังกฤษ ความสนใจในภาษาที่ เรียน และเจตคติต่อภาษาอังกฤษโดยมองเห็นประโยชน์และความสำคัญของภาษาในอนาคต

๕.๑.๔ ความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

จากการจัดกิจกรรมอบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณร ซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕๐ รูป จาก ๒๕ วัด ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยใช้คู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีการพัฒนาโครงการและกิจกรรมด้านการเสริมสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการสร้างการรับรู้ กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร ผลการวิเคราะห์การสำรวจความพึงพอใจการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๐ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น

รายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ($\bar{X}$ = ๔.๖๙) รองลงมาคือ เนื้อหาในบทเรียนส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรมีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อกาสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ใช้โครงสร้างภาษาที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ($\bar{X}$ = ๔.๕๐) และ ใช้ประโยคเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ($\bar{X}$ = ๔.๔๙) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๐ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้ที่ได้ทำการจัดกิจกรรมฝึกอบรมพระภิกษุสามเณรในกลุ่มตัวอย่าง ตามคู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งทำให้พระภิกษุสามเณรมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น เป็นคู่มือที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๕.๒ การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕.๒.๑ ผลการศึกษาการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ กระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการและกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

๑) กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

๒) สร้างคู่มือการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

๓) นำรูปแบบคู่มือการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด ทักษะ

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

๔) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๑

๕) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับปรุงสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๖) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๒

๗) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ของคู่มือจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

๘) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรเข้ารับการอบรมการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๕๐ รูป

๙) อบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด โดยใช้คู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๐) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรจำนวน ๒๕ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๑) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๒) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้และกระบวนการสร้างการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากจำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ได้แก่ ๑) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจดีย์หลวง) ๒) โรงเรียนเชตุพนศึกษา (วัดเชตุพล) ๓) โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา) ๔) โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา (วัดสวนดอก) ๕) โรงเรียนอภัยอริย

ศึกษา (วัดดับภัย) ๖) โรงเรียนพลราชมวิทยากร (วัดพันเตา) ๗) โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง ๘) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา ๙) โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์ ๑๐) โรงเรียนเวียงแหงปริยัติศึกษา ผลการสำรวจกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีอายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ อายุ ๑๔ – ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ อายุ ๑๖ – ๑๗ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ – ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ

ผลการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๕๐) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X}$ = ๔.๕๘) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ = ๔.๔๗) ตามลำดับ

จากการเก็บรวมรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีเนื้อหาที่สำคัญแล้วนำมาประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพแล้วนำมา

วิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

๕.๒.๑.๑ นโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีลักษณะดังนี้

๑) คำนึงถึงความต้องการและเหตุผลของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ

๒) ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักในการเรียนการสอน ดังนั้นผู้สอนจึงควรพิจารณาถึงความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสามารถของแต่ละบุคคล ให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และเรื่องที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อผู้เรียน

๓) ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้ประเภทเอกสารจริง และสถานการณ์จริงประกอบการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงและมีคุณค่าในการเรียนรู้ภาษา

๔) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ ภูมิหลังและพื้นฐานของผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความเป็นตัวตนของตนเองให้มากที่สุด มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองความสนใจของผู้เรียน

๕) ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการพูด การแสดงความคิดเห็นตามที่ผู้เรียนต้องการ มิใช่ให้พูดตามที่ผู้สอนต้องการ ไม่ควบคุมแก้ไขข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ทำให้การสื่อสารขัดข้อง บทบาทของผู้สอนควรเป็นผู้ชี้แนะและนำทางผู้เรียน เป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ให้คำแนะนำในระหว่างการดำเนินกิจกรรมและตรวจความก้าวหน้าการเรียนของผู้เรียน

๕.๒.๑.๒ กระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑) ต้องสำรวจพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนว่าอยู่ในระดับใด

๒) กำหนดรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓) เนื้อหาของสื่อที่จะนำออกไปให้ผู้เรียน ต้องเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นเรื่องศาสนา ประเพณี ของชุมชนต่าง ๆ

๔) ความยากง่ายของสื่อที่จะใช้สอน ต้องเป็นสื่อที่กระตุ้นหรือเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน ไม่น่าเบื่อหรือไม่ยากจนเกินไป ต้องให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน

๕) ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง มีประโยคชัดเจน ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในระหว่างเรียนจากสื่อ

๕.๒.๑.๓ การให้ความรู้การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑) สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน

๒) เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด

๓) เป็นสื่อที่เหมาะกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน

๔) สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ วิธีใช้ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป

๕) เป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนเป็นจริง

๖) มีราคาไม่แพงเกินไป หรือถ้าจะผลิตควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

๕.๒.๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหา อุปสรรค

๑) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตคู่มือสื่อประกอบการจัดกิจกรรม บุคลากรขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ไม่เข้าใจและรู้จักวิธีการใช้คู่มือที่จัดทำขึ้น ขาดความชำนาญในการใช้นวัตกรรม ขาดสื่อประกอบการเรียน บุคลากรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการใช้คู่มือ แต่ขาดความต่อเนื่อง

๒) ขาดงบประมาณในการพัฒนาคู่มือสื่อ นวัตกรรม ขาดวัสดุ – อุปกรณ์และงบประมาณที่จะพัฒนาสื่อนวัตกรรม การจัดหา การใช้ การดูแลรักษาและขาดงบจัดหาสื่อทันสมัย

๓) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสมกับการใช้คู่มือสื่อ เนื่องจากความยุ่งยากและไม่คล่องตัว มีสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีห้องที่ใช้เพื่อเก็บรักษาสื่อนวัตกรรมเป็นการเฉพาะ ทำให้การดูแลทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

๔) สภาพการเรียนการสอน เด็กมีความแตกต่างกันด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ครูยังยึดวิธีการสอนแบบเดิม คือ บรรยายหน้าชั้นเรียน แต่ส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการพัฒนาที่ดีขึ้น ครูยังไม่มีการนำคู่มือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

๕) บุคลากรขาดความรู้ในการที่จะนำสื่อคู่มือมาใช้ในการวัดผลและประเมินผล นักเรียนที่ไม่ค่อยสนใจหรือไม่ชอบกิจกรรมก็จะมีผลต่อการจัดผลประเมินผล ขาดนวัตกรรมสื่อคอมพิวเตอร์อินเตอร์เน็ต การวัดประเมินผล ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการทำแบบทดสอบแบบปรนัย

๖) การพัฒนาคู่มือควรมีการพัฒนาบนพื้นฐานสภาพปัญหาของโรงเรียน สถานศึกษา ซึ่งเป็นครูและนักเรียน เพื่อดำเนินการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานทุกปี เพราะการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน แนวคิด หลักการ สภาวการณ์ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๗) ควรมีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อม ความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ

๑) สร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบของบุคลากร ส่งเสริมให้เข้าร่วมการอบรมสัมมนา ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์ในการใช้ผลิตคู่มือ สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาที่มากขึ้น

๒) เพิ่มงบประมาณให้เพียงพอ ให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดหางบประมาณสนับสนุนเพื่อใช้ในการพัฒนาคู่มือและนวัตกรรมให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

๓) ใช้คู่มือ สื่อ นวัตกรรมตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาตามความยากง่ายของเนื้อหา จัดทำห้องสื่อเคลื่อนที่ แบ่งคู่มือ สื่อไปตามห้องให้ครูรับผิดชอบ จัดหาห้องเพื่อการนี้เป็นการเฉพาะ

๔) จัดกลุ่มให้เพื่อนช่วยเพื่อน คอยกำกับแนะนำช่วยเหลือ จัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์ความถนัด ควรจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ จัดทำคู่มือที่มีโอกาสเป็นไปได้ และสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชน สอนเพิ่มเติมนอกเวลา และจัดการสอนแบบรวมชั้น โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามช่วงชั้น

๕) จัดทำแบบสอบถามสุ่มเป็นรายบุคคล เน้นนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดแบบทดสอบที่หลากหลาย ทั้งแบบปรนัย และอัตนัย และประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินผลงานจากแฟ้มสะสมงาน

๖) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อม ความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ช่วยให้ผู้เรียน เกิดความสนุกสนานในการเรียนและมีความสุขกับการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้ผลการเรียนสูงขึ้นและสามารถเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕.๒.๒ ผลการศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากจำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๕๐) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X}$ = ๔.๕๘) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ = ๔.๔๗) ตามลำดับ

สรุปได้ว่า การสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษนับเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกที่และทุกเวลา นอกจากนี้เนื้อหาในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังเน้นไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เรียนสนใจและต้องการพัฒนา

๕.๒.๓ ผลการศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนและหลังการอบรมภาษาอังกฤษให้กับพระภิกษุสามเณรโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จากตัวแทนพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จาก ๑๐ โรงเรียน จำนวน ๕๐ รูป พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายการอบรม ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\bar{X}$ = ๑๖.๖๘ S.D. = ๑.๑๔) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\bar{X}$ = ๑๘.๕๒ S.D. = ๐.๗๖) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมถวายการอบรม ($\bar{X}$ = ๘.๒๘ S.D. = ๑.๑๔) ผลการทดสอบก่อนการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร **แตกต่างกัน** อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

สรุปได้ว่า พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษมากขึ้นหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยความรู้ที่ได้รับจากการอ่านคู่มือ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและยังสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนได้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะ

ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะและความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารกับลูกค้าชาวต่างประเทศได้

๕.๓ การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕.๓.๑ ผลการศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การสำรวจความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากพื้นที่ ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีอายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ อายุ ๑๔ – ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ อายุ ๑๖ – ๑๗ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ – ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิทยากรมีทักษะในการใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและการพูดชัดเจน ($\bar{X}$ = ๔.๖๔) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๔๐) และ วิทยากรจัดสื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และมีการปรับพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X}$ = ๔.๓๔) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

จากการเก็บรวมรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕.๓.๑.๑ นโยบายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑) เพิ่มจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องให้มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและให้มีความหลากหลายที่เขียนโดยอาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๒) หาเว็บไซต์เกี่ยวกับการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเชิงวัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวมาแนะนำให้นักเรียน

๓) ฝึกนักเรียนด้วยการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษและใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยใช้วัดของตนเป็นสื่อในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัด

๔) ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลมาก

๕) ใช้สื่อ Multimedia และ Visual Media ให้มากที่สุดในการเรียนการสอน

๖) ทำ E-Book สำหรับการสอนภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๗) ทำเว็บไซต์เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๘) จัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษขึ้นในสถานศึกษา

๙) เน้นกิจกรรมเกี่ยวการฝึกสนทนาภาษาอังกฤษให้มาก

๕.๓.๑.๒ กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบสื่อ เช่น วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลสื่อการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลวัสดุและการผลิตและการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตสื่อการเรียนรู้

๒) สื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนต้องเป็นสื่อที่ประกอบด้วยภาพและเสียงที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เหมาะสมกับวัยระดับมัธยมศึกษา

๓) สื่อมีเนื้อหาสนุกสนานเมื่อนำมาประกอบกับการเรียนการสอนแล้วทำให้ผู้เรียนนั้นไม่เบื่อ เช่น สื่อเกี่ยวกับวัด เกี่ยวกับศาสนา เกี่ยวกับพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาสนาพุทธ ประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น

๔) มีประโยคภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และมีความชัดเจนของภาษา

๕.๓.๑.๓ การให้ความรู้การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๑) แหล่งวัสดุที่มีอยู่แล้วภายในโรงเรียน เช่น วัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เป็นต้น

๒) แหล่งวัสดุที่ได้จากการจัดระบบของโรงเรียนเอง คือ ครูในโรงเรียนช่วยกันในการผลิตสื่อ

๓) แหล่งวัสดุที่มีอยู่ในวัดอารามต่าง ๆ หรือท้องถิ่นนั้น ๆ

๔) แหล่งวัสดุที่จะหาได้จากนอกชุมชน หรือท้องถิ่นอื่น ๆ เล่น แผนภาพต่าง ๆ แบบฝึกหัด หนังสืออ่านเพิ่มเติม เว็บไซต์เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีอยู่มากมายใน Internet

๕) เมื่อรวบรวมได้แล้วก็จัดให้มีการฝึกอบรมครูในการผลิตสื่อในการเรียนการสอนให้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ

๕.๓.๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ปัญหาด้านบุคลากร คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อ ขาดประสบการณ์และความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงการไม่ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานอย่างต่อเนื่อง

๒) ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ คือ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อหรือนำสื่อมาประยุกต์ใช้กับการสอนต่าง ๆ

๓) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม คือ การที่สิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรคหรือไม่เหมาะต่อการใช้สื่อบางประเภท หรือสื่อนวัตกรรมบางชนิด ไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนในห้องเรียนที่มีจำนวนมาก

๔) ปัญหาด้านการเรียนการสอน คือ ความแตกต่างของผู้เรียนส่งผลทำให้การใช้สื่อมีผลลัพธ์ที่หลากหลาย มีทั้งสนใจและไม่สนใจ และสื่อหรือนวัตกรรมบางชนิดใช้เวลาในการใช้มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับการจัดเวลาเรียน

๕) ปัญหาด้านการวัดและประเมิน คือ การขาดการวัดและประเมินผลการใช้สื่อ ทำให้ไม่สามารถหาได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมใด มีผลต่อผู้เรียนอย่างไร

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน

๑) สื่อหรือนวัตกรรมที่จะนำมาใช้นั้น จะต้องมีจุดเด่นที่เห็นได้ชัดในการเป็นสื่อที่ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน มากกว่ารูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ เช่น การใช้สื่อวีดีทัศน์นำเสนอเรื่องของการเติบโตของสัตว์ ซึ่งเป็นสื่อที่ดีกว่าการสอนตามหนังสือแบบเดิม เป็นต้น

๒) สื่อหรือนวัตกรรมนั้น ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียน ยกตัวอย่างเช่น การยกตัวอย่างการแล่นของรถไฟในการคำนวณความเร็ว แต่ใช้กับผู้เรียนในพื้นที่ที่ไม่มีรถไฟวิ่งผ่าน ซึ่งลักษณะนี้ นับว่าเป็นการเลือกใช้สื่อที่ไม่เหมาะสม

๓) ควรเลือกใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่มีงานวิจัยหรือกรณีศึกษารองรับ ในเรื่องของการนำมาใช้ได้ในสภาวการณ์ที่คล้ายคลึงกัน คือ เมื่อใช้ในโรงเรียนหนึ่งแล้ว ไปใช้กับอีกโรงเรียนหนึ่ง ก็ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งโรงเรียนแรกและโรงเรียนที่สอง มีความเข้าใจในเนื้อหาใกล้เคียงกัน

๔) สื่อและนวัตกรรมนั้น ควรมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้เรียน เช่น การหยิบยกข่าว หนังสือที่กำลังเป็นที่สนใจของผู้เรียนเพื่ออธิบายถึงสถานการณ์ทางสังคมต่างๆ เป็นต้น

๕) ควรคำนึงถึงงบประมาณของแต่ละโรงเรียนในการเลือกซื้อหรือผลิตสื่อและนวัตกรรม พยายามเลือกสรรสื่อโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก ไม่ควรให้สิ้นเปลืองมากจนเกินไป ควรเลือกสื่อที่สามารถนำมาใช้ได้หลากหลาย มากกว่าสื่อที่ใช้ได้เพียงครั้งเดียว

๖) ในการใช้สื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ผู้ใช้จำเป็นต้องศึกษาคู่มือการใช้หรือออกแบบวิธีการใช้ให้เหมาะสมก่อนนำมาใช้ เพื่อให้สามารถใช้สื่อได้มีประสิทธิภาพและไม่ให้เกิดความเสียหายกับตัวสื่อ

๗) ปัจจุบันควรเน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น โดยสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีมาทดแทนสื่อสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น ใช้การฉายภาพจากอินเตอร์เน็ต แทนการปริ้นรูปภาพลงบนกระดาษ หรือการให้ผู้เรียนส่งงานทางอีเมลแทนการส่งรูปเล่มรายงาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยการผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น จะช่วยให้การเรียนการสอนเกิดความสนุกสนาน สื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญและเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง สื่อการเรียนแบ่งออกเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ จะมีความหลากหลาย ผู้สอนจะต้องมีหลักการเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน การประยุกต์ใช้สื่อให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน นับเป็นแนวทางที่ดีที่ช่วยกระตุ้นให้โรงเรียน ผู้สอนและผู้เรียนใช้สื่อและนวัตกรรมในการ

ส่งเสริมการเรียนรู้มากขึ้น ถ้าผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการสอนแล้ว จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้นด้วย ซึ่งสิ่งนั่นจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาทั้งปัจจุบันและในอนาคต

๕.๓.๒ ศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร กระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการการพัฒนาคู่มือรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

๑) กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือสื่อสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

๒) สร้างคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

๓) นำรูปแบบคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการจัดการเรียนการสอนทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

๔) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๑

๕) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มาปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับปรุงสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๖) นำคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๒

๗) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ของคู่มือจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

๘) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรเข้ารับการอบรมคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๕๐ รูป

๙) อบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๑๐ โรงเรียน โดยใช้คู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๐) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๑๐ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๑) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๒) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้และกระบวนการสร้างการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การอบรมคู่มือรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕๐ รูป จาก ๑๐ โรงเรียน ผลสำรวจการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายการอบรม ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\overline{x}$ = ๑๖.๔๔ S.D. = ๑.๓๗) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\overline{x}$ = ๑๘.๓๔ S.D. = ๑.๐๒) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมถวายการอบรม ($\overline{x}$ = ๘.๓๘ S.D. = ๑.๓๘) พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหา บทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอด ในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกสนานและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดี ในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและกับผู้สอนด้วย ช่วยให้ผู้เรียนเรียนสำเร็จง่ายขึ้น และผ่านการวัดผลได้อย่างตรงตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน

๕.๓.๓ ศึกษาความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การสำรวจความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากพื้นที่ ๑๐

โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ผลสำรวจความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เนื้อหาบทเรียนมีความสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ($\bar{X}$ = ๔.๕๗) รองลงมาคือ เนื้อหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับสภาพลักษณะการนำไปใช้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันกับเนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X}$ = ๔.๕๔) และ โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยกับกันกับ ท่านสามารถสนทนาสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ($\bar{X}$ = ๔.๕๐) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงและไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง สื่อการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และต้องการเรียนรู้สิ่งต่างๆ มากขึ้น เช่น การอ่าน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ เจตคติ การแก้ปัญหา และความซาบซึ้งทางศิลป์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดเป็นอย่างเดียวกัน ทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วย และสื่อการสอนเร้าให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ และยั่วยุให้กระทำกิจกรรมด้วยตนเอง

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ

กมล สุดประเสริฐ อ้างใน สุนีย์ ภู่พันธ์. **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร**. เชียงใหม่: ห้างหุ้นส่วนจ ากัด. ๒๕๔๖.

กระทรวงศึกษาธิการ. **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.. ๒๕๔๔..

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธ์. **ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตน. ๒๕๕๑.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. **ภาษากับการสื่อสาร**. กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๔๘.

ดวงเดือน แสงชัย. **การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์. ๒๕๓๓..

ดิเรก ฤกษ์หร่าย. **ทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาสังคม**. ในเอกสารการสอนชุดวิชา คหกรรมศาสตร์กับการพัฒนาชุมชน. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ๒๖๔๓.

ธีราภรณ์ กิจจารักษ์. **ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร**. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. ๒๕๕๓.

นันทนีย์ กมลศิริพิชัยพร. **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. เอกสารประกอบการสอน วิชา ๒๖๘๑๖๐๒ ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี. เอกสารอัดสำเนา. ม.ป.ป. ๕.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. **ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาชนบท หน่วยที่ ๑-๗**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ๒๕๓๔.

บุญเรือง ชื่นสุวิมล. **ลักษณะภาษาอังกฤษของคนขายของชาวไทยที่แผงลอยริมถนนสุขุมวิท**. ศาสตร์แห่งภาษา.

พรพิมล ริยาย และธนางกูร ขำศร. **“การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย”**. รายงานวิจัย. กองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่. ๒๕๕๒.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. **การพัฒนาชุมชน : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร :บางกอกบล็อก. ๒๕๓๔.

รสิกา อังกูร และคณะ. **ความพร้อมของวัดในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาโดยผ่านการนำชมศิลปวัฒนธรรมในวัด**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ๒๕๔๔.

วนาลี นพวงศ์ ณ อยุธยา. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล**. รายงานการวิจัย. โครงการวิจัยทุนสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชมงคลกรุงเทพ. ๒๕๕๕.

วิทยากร เชียงกูล. การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : ฉับแกระ. ๒๕๒๗.

วิรัช เตียงหงษากุล. หลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์. ๒๕๒๙.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. **ความหมายของการพัฒนาคำที่มีความหมายใกล้เคียงและแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา**. เอกสารอัดสำเนา. ม.ป.ท.

สนธยา พลศรี. **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์. ๒๕๔๗.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

สันติ เล็กสุขุม. **ศิลปะภาคเหนือ: หริภุญชัย-ล้านนา**. กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ. ๒๕๓๘.

สุมิตรา อังวัฒนกุล. **วิธีสอนภาษาอังกฤษ.** กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๐.

อวยชัย ผกามาศ. **วาทการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. .ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต. ๒๕๔๒.

(๒) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

กระทรวงศึกษาธิการ. **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔.** กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ. ๒๕๔๔.

จุฑาภรณ์ ภารพบ และฐิตินาร์ถ คำยอด. **การศึกษารูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ให้บริการคุณภาพการท่องเที่ยวจังหวัดสตูล**. รายงานวิจัย. คณะศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา. ๒๕๕๘.

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. **คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : จูนพับลิชชิ่ง. ๒๕๔๔.

สงัด อุทรานันท์. **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสหาย. ๒๕๓๒.

สมยศ เม่นแย้ม. **ครูไทยสอนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย. ๒๕๔๓.

สุจิณณา พานิชกุล. บทบาทของพระสงฆ์ต่อการท่องเที่ยว : กรณีศึกษากิจกรรมการสนทนาระหว่างพระสงฆ์กับนักท่องเที่ยว. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.** บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๔๙.

(๓) วารสาร

ทิตยา สุวรรณชฎ. พัฒนาสังคม: ขอบเขตและแนวความคิด. **วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์** ๑๙.๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒. หน้า ๓๔๑.

ณภัทร วุฒิวงศา. กลยุทธ์สร้างแรงจูงใจ: การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ. **วารสารนักบริหารมหาวิทยาลัย กรุงเทพ**. ปีที่ ๓๔. ฉบับที่ ๑ .มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๗.: ๘๙ – ๙๗.

ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง และ นรินทร์ สังข์รักษา. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร**. ปีที่ ๘. ฉบับที่ ๒ .พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๕. : ๔๙๓ – ๕๐๕.

ธีราภรณ์ พลายเล็ก. ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. **วารสารวิจัยและพัฒนา**. ปีที่ ๓. .๒๕๕๔.: ๕๒ –๕๘.

รสรินทร์ ปิ่นแก้ว และ ภานุวัฒน์ ศิรินุพงศ์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตจริง ๑ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาอุตสาหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ ๑๘. ฉบับที่ ๑ .มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๐. : ๘๓ – ๙๓.

วีรยุทธ พงษ์ศิริ. รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนากับชาวต่างชาติของพระสงฆ์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. **วารสารวารสารพุทธศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. ๒๕๖๐.

สุรศักดิ์ ศิลาวรรณา. การท่องเที่ยวและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา บทบาทของวัดในเขตกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาวัดบวรนิเวศวิหารและวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม. **สารนิพนธ์วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล**. ๒๕๕๐.

(๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

British Council. วิธีที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษให้มีสำเนียงคล้ายเจ้าของภาษามากที่สุด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.britishcouncil.or.th/english/tips/how-to-improveyour-english-pronunciation-to-talk-like-a-native [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

British Council. วิธีที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษให้มีสำเนียงคล้ายเจ้าของภาษามากที่สุด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.britishcouncil.or.th/english/tips/how-to-improveyour-english-pronunciation-to-talk-like-a-native [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

Chomsky. N. Language and mind. Retrieved May 10. 2007. [online]. available from: http://www.marxists.org/reference/subject/philosophy/works/us/chomsky.htm. [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

FMCP ENGLISH. การสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ๕ วิธี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.fmcpenglish.com [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

Hybel. Saundra. Communicating Effective Approach. .New York: Mc. Graw-Hill. 1995. p.6.

นฤมล จิตรเอื้อ และเขมมารี รักษ์ชูชีพ. .มปป. กลยุทธ์การจูงใจการท่องเที่ยวระยะยาวแบบเปี่ยมสุขของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างประเทศ. RMUTT Global Business and Economics Review Vol. 7 No. November 2012. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.bus.rmutt.ac.th/journal/pdf/vol7-no2-06.pdf [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

วิไล แผงศรี. แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน : เกาให้ถูกที่คัน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :https://www.gotoknow.org/posts/457133 [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

สุริน ร่วมคำ และคณะ. การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้บทบาทสมมติ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www/lannapoly.ac.th/mis/download.php? [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

๒. ภาษาอังกฤษ

Brown. Douglas H. **Teaching by Principles: An Interactive Approach to language Pedagogy**. 2nd ed. New York: Addison Wesley Longman. 2001.

Bygate. Martin. **“Speaking”. in The Oxford Handbook of Applied Linguistics. Edited Robert B. Kaplan**. William Grabe. Merrill Swain. G. Richard Tucker. Oxford: Oxford University press. 2005.

Byrne. Donn. **Teaching Oral English**. Singapore: Longman. 1990.

Canale. M. and Swain. M. **“Theoretical Bases of communicative Approach to Second Language Teaching and Testing.”** Applied Linguistics 1 7 . 6 .November 1980.

Corder. S. Pit. **Error Analysis and Inter-language**. New York: Oxford University Press. 1982.

Dornyei. Zoltan. **“On the Teachabillity of Communication Strategies.”** TESOL Quarterly 29. Spring 1995.

Freeman. Diane Larsen. **Techniques and Principles in Language Teaching.** 2nd ed. . Oxford: Oxford University press. 2000.

Harmer. Jeremy. **The Practice of English Language Teaching**. 3 th ed. London: Longman. 2001.

Harmer. Jeremy. **The Practice of English Language Teaching**. 3 th ed. London: Longman. 2001.

Hudson. R.A. **Sociolinguistics**. London: Cambridge University press. 1980.

Jeremy. **The Practice of English Language Teaching**. 3 th ed.. London: Longman. 2001.

Kasper. G. & Faerch. C**. Plan and strategies in foreign language communication. In Strategies in intern language communication**. London: Longman. 1983.

Krashen. Stephen. & Terrell. D. **The Natural Approach: Language Acquisition in the Classroom**. 3rd ed. Essex. United Kingdom: Pearson Education. 2000.

Lasswell. H.D. **"The Structure and Function of Communication in Society". In Public Opinion and Communication**. New York: Free Press. 1966.

Littlewood. W.T. **Foreign and second language learning**. London: Cambridge University press. 1998.

Littlewood. William. **Communicative Language Teaching**. Cambridge: Cambridge University press. 1995.

McDonough. Jo; & Christopher Shaw. **Materials and Methods in ELT**. 2 nd ed. England: Blackwell Publishing. 2003.

Poulisse. Nanda. and Schils. Erik. **"The Influence of Task – and Proficiency – Related Factors on the Use of Compensatory Strategies: A Quantitative Analysis."** Language Learning 39. January 1989.

Rebecca L. **Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know**. New York: Newbury House. 1990.

Richards. Jack; & Rodgers. Stephen. **Approaches and Methods in Language Teaching: A Description and Analysis**. Cambridge: Cambridge University press. 2001.

Savignon. Sandra J. **Communicative Competence: Theory and Classroom Practice**. California: McGraw-Hill. 1997.

Scott. Roger. **"Speaking in Keith' Johnson and Keith Morrow." In communication in the classroom**. London. Longman Group Ltd. 1981.

Tarone. E. & Yule. G. **Eliciting the performance of strategic competence**. Washington. DC: Newbury House. 1989.

Tarone. Elanine. **"Communicative Strategies. Foreigner Talk. and Repair in Interlingua"**. Language Learning 30. No.2 .1980.: 417-431.

Todd. L. **Modern English: Pidgins and creoles**. Oxford. England: Basil Blackwell. 1984.

Underwood. Mary; Joanne Kenworthy: & Michael Rost. **Teaching Listening.** London: Longman. 1989.

Varadi. Tamas. **Strategies of Target Language Learner Communication: Message Adjustment**. IRAL. 1980.

Wardhaugh. R. **An introduction to sociolinguistics**. New York: Basil Blackwell. 1986.

Williams. Warren. **Teaching English as a Second Language**. London: Longman. 1995.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บทความการวิจัย

การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

Development of Using English for Spreading Buddhism in the Age of Globalization

พระมหาบุญสุข ชนะชัย, ผศ.,ผศ.ดร. บุญมี พรรษา, ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก, พระมหาสันทัศน์ พงษ์สวัสดิ์, ดร.
Phramaha Bunsuk Chanacha, Asst. Prof., Asst. Prof. Dr. Boonmee Pansa,
Dr. Weerapong Paengkamhag, Phramaha Santhat Phongsawat, Dr.
ทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2564

บทคัดย่อ

ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์” เกิดจากในปัจจุบันพระภิกษุสามเณรมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องด้วยวัด อารามต่าง ๆ เป็นที่สนใจของชาวต่างชาติและทางรัฐบาลไทยในปัจจุบันมีนโยบายให้วัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนั้นมัคคุเทศก์ที่เข้าใจในด้านพระพุทธศาสนาหรือเป็นเจ้าของสถานที่ดีที่สุดก็คือพระภิกษุสามเณรผู้อาศัยอยู่ในวัดหรืออารามนั้น วัตถุประสงค์หลักของแผนการวิจัย คือ 1) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร 2) พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร 3) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร และ 4) วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิง และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยตัวแทนพระสงฆ์จำนวน 25 วัด รวมประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 320 รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการศึกษาการพัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.39 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก, ความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.39 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก, การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การทดสอบก่อนใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2) ผลการศึกษาการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร มีความต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 และไม่ต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 ตามลำดับ, การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนและหลังการอบรมถวายความรู้ให้กับพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พบว่า พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการถวายการอบรมและหลังการถวายการอบรมภาษาอังกฤษ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

0.05, กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

3) ผลการศึกษาการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก, ผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

4) ผลการศึกษาการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พบว่า ปัญหาและอุปสรรค คือ (1) การไม่มีเวลาฝึกฝนในการพูดภาษาอังกฤษ ขี้เกียจฝึกฝน ไม่ซ้อมพูด ไม่ตั้งใจ ไม่มุมานะอดทนเพียรพยายามในการพูดภาษาอังกฤษ (2) การยึดติดกับความเคยชินตั้งแต่ดั้งเดิม เกิดจากการเขินอาย ไม่กล้าที่จะทำ ไม่กล้าพูด ไม่กล้าออกเสียงสำเนียงให้เหมือนฝรั่งกลัวออกเสียงผิด (3) การไม่รู้ (4) การไม่รู้ไวยากรณ์ (5) การไม่ได้พูดมานานแล้วลืม, ความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.40 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.44 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนา, ยุคโลกาภิวัตน์, ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงวัฒนธรรม

Abstract

The research examines the development of using English for spreading Buddhism in the age of globalization. Now the monks and the novices must develop the skill of English communication because there are the foreigners interesting Thai temples and the Thai government gives the policy for all temples organizing to be the cultural tourist places. The guides who understand the Buddhism best are the monks and the novices living in the temples. The objectives of the research are 1) to develop instructional manual of English for the monks and novices 2) to develop cultural English communication skill for the monks and novices 3) to develop English media model for monks and novices and 4) to analyze problems and obstacles and satisfaction of using English communicational skill for spreading Buddhism. This study is the Mixed Methods Research such as documentary research, quantitative research, qualitative research and action research using data collecting and analyzing by the monks living in 25 temples. The population in the study are 320 people.

The results of the research were found that

1) the result of developing of instructional manual of English for the monks and novices is found that the agreement of monks and novices is average at 4.39 which is at high level, participating of developing instructional manual of English for the monks and novices is average at 4.39 which is at high level, comparing effectiveness of learning, pre-testing of instructional manual of English for the monks and novices and after using of instructional manual of English for the monks and novices is found that monks and novices in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools have the result of per-testing and post-test of using instructional manual of English for the monks and novices in statistically significant at the 0.05 level.

2) The result of developing cultural English communication skill for the monks and novices is found that there are 179 (71.6%) monks and the novices wanting to use English communication for cultural tourism and there are 71 (28.4%) monks and novices no need to use English communication for cultural tourism. The comparation pre-test and post-test of training the monks and the novices who are studying at the high school in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools are found that the monks and the novices who study at the high school in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools getting the result of pre-test and post-test of training are different statistically significant at the 0.05 level. The process of developing English communication using skill of cultural tourism of the monks and the novices who live in the tourist places in Chiang Mai is found that the agreement of all monks and novices in the average at 4.29 which is at the high level.

3) The result of developing English media model for monks and novices is found that the agreement of monks and novices in the average at 4.29 which is at the high level. The achievement of English learning and teaching media for the monks and the novices and the comparation of pre-test and post-test of using English learning and teaching media of the monks and the novices in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools are different statistically significant at the 0.05 level.

4) The result of analyzing of the problems and obstacles and satisfaction of using English communicational skill for spreading Buddhism is found that the problems and the obstacles are (1) no time for practicing speaking English (2) felling shy and no dare to pronounce like foreigner (3) no how to speak (4) no understand grammar and (5) no speak continuously and forget of speaking. The satisfaction of using English communicational skill for spreading Buddhism is found that the monks and the novice are satisfied in the average at 4.40 which is at the high level and

satisfaction of using English learning and teaching for monks and novices is found that satisfaction of monks and novices is in the average at 4.44 which is at the high level.

Keyword: Development, Age of Globalization, Cultural English Communication Skill

บทนำ

การเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรในปัจจุบันนี้จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระภิกษุสามเณรนับได้ว่าเป็นทูตทางวัฒนธรรมและศาสนา ถ้าพระภิกษุสามเณรสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ก็จะทำให้การเผยแพร่พระธรรมหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสู่ชาวโลกได้กว้างขึ้น นอกจากนั้นยังได้สื่อสารหรือเผยแผ่วัฒนธรรมไทยออกไปได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องทางพระพุทธศาสนา บางคนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้แต่ไม่เข้าใจหรือไม่มีองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาหรือทางวัฒนธรรมก็นับได้ว่าเป็นด้อยของประเทศไทย หรือพระบางรูปเณรบางรูปเข้าใจมีความเชี่ยวชาญทางระพุทธศาสนาหรือวัฒนธรรมแต่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ก็ทำให้ศาสนาพุทธหรือวัฒนธรรมไทยไม่สามารถออกไปสู่ชาวโลกได้ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อพระภิกษุสามเณรในยุคปัจจุบันนี้ (ดวงเดือน แสงชัย, 2533: 14)

งานวิจัยนี้เน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณรในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยออกแบบชุดความรู้เรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยคาดการณ์ว่าพระภิกษุสามเณรเหล่านี้จะสามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการพูด อ่าน เขียน และฟังเพื่อนำไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาต่อไป (วีรยุทธ พงษ์ศิริ, 2560: 34-43)

พระภิกษุสามเณรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องด้วยวัด อาราม ต่าง ๆ เป็นที่สนใจของชาวต่างชาติและทางรัฐบาลไทยในปัจจุบันมีนโยบายให้วัดต่างจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนั้นมัคคุเทศก์ที่เข้าใจในด้านพระพุทธศาสนาหรือเป็นเจ้าของสถานที่ดีที่สุดก็คือพระภิกษุสามเณรผู้อาศัยอยู่ในวัดหรืออารามนั้น วัดในพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ถือว่าเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นแล้ว วัดยังเป็นแหล่งรวมผลงานทางด้านศิลปะขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมไทยมาช้านาน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า บทบาทของวัดมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวของไทยเป็นอย่างมาก สืบเนื่องมาจากการที่วัดได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนักท่องเที่ยวบางรายเดินทางมาเพื่อการท่องเที่ยววัดโดยเฉพาะ เพราะต้องการชมความสวยงามทางพุทธศิลป์ภายในวัด อีกทั้งยังเป็นการศึกษาพระพุทธศาสนา จากองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในวัด ดังนั้น วัดจึงเป็นสถานที่ที่น่าสนใจสำหรับการเที่ยวชมศิลปะวัฒนธรรมต่าง ๆ รวมทั้งงานศิลปะซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นและส่งอิทธิพลทางด้านรูปแบบที่น่าสนใจ อีกทั้งเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยในด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีและนอกจากนี้ วัดไทยหลาย ๆ วัด ยังมีศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานที่ให้แรงบันดาลใจและการพัฒนาจิตใจให้กับชาวต่างประเทศจำนวนมากที่เดินทางมาประเทศไทยเพื่อศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานโดยเฉพาะ ด้วยเหตุผลดังกล่าวพระสงฆ์ถือได้ว่าเป็นเจ้าของสถานที่และเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเรื่องที่กล่าวมาตั้งแต่ต้น จึงมีบทบาทสำคัญในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัดและการเผยแผ่พุทธธรรม ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 2) ที่ว่าด้วยเรื่องบทบาทของวัดและพระสงฆ์กับการพัฒนาสังคม ในสองภารกิจของหกภารกิจหลักคือ งานเผยแผ่ศาสนธรรมและงานสาธารณูปการ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าวัดจะเป็นแหล่งศึกษาและท่องเที่ยวที่สำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้มาเที่ยวประเทศไทย แต่วัดต่าง ๆ ก็มีจุดอ่อนของพระสงฆ์ในเรื่องการใช้และการ

บริหารจัดการภาษาอังกฤษ จึงทำให้สอนได้แต่คนไทยเท่านั้น ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข (สุรศักดิ์ ศิลาวรรณา, 2550: ข)

จากการที่บทบาทใหม่ของวัดในปัจจุบันที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณวัตถุสถาน และศาสนานั้น พระสงฆ์ที่อยู่ในวัดที่เป็นแหล่งการท่องเที่ยวเหล่านี้จึงต้องมีการปรับตัวโดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาอังกฤษที่จะใช้เป็นสื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือมากกว่ามัคคุเทศก์ทั่ว ๆ ไป และยังสร้างภาพที่ดีให้กับวัด ตลอดถึงประเทศชาติและพระพุทธศาสนา ดั่งเช่น พระสุธีธรรมานุวัตร (เทียบ สิริญาโณ) ได้ทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายแนะนำสถานที่และเรื่องราวในวัดพระเชตุพนให้กับนายบารัค โอบาม่าร์ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาและคณะที่เข้าเยี่ยมชมภายในบริเวณวัด ซึ่งภาพนี้ได้มีการเผยแพร่ไปทั่วโลก และจากการที่ท่านได้ให้สัมภาษณ์นักข่าวที่ถามว่ารู้สึกอย่างไรบ้างกับการที่ได้ทำหน้าที่นี้ ซึ่งท่านได้ให้คำตอบว่า “อาตมาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของวัดนี้ เมื่อสิ่งไหนที่สามารถทำให้วัดได้ เราเป็นผู้อาศัยเราต้องทำ เมื่อคนระดับโลกมาและคนของวัดนำชมได้โดยไม่ต้องยืมจมูกคนอื่นหายใจ บางท่านยังมีอคติกับพระสงฆ์ว่าพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ ไม่สามารถสื่อสารอะไรได้ ในภาพรวมพระสงฆ์ของเราสามารถนำแขกบ้านแขกเมืองได้ ก็ถือว่าวัด “ได้” เมื่อวัดได้ อาตมากับพระสงฆ์ในวัดก็ได้ด้วย ในทางตรงกันข้าม ถ้าวัดต้อนรับไม่ได้ พระในวัดก็เสียชื่อเสียงด้วย ถือว่าเป็นความภูมิใจที่มีคนระดับโลกมาชม” นอกจากนี้ ยังมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในเรื่องบทบาทการนำชมวัดของพระสงฆ์เป็นบทบาทที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน สรุปได้ว่า เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป วัดและพระสงฆ์จึงควรมีการปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดรับกับสภาพสังคมในปัจจุบัน การทำหน้าที่ของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พุทธศาสนา โดยวิธีการแบบเดิมอย่างเดียวนั้นอาจไม่เพียงพอและไม่น่าสนใจสำหรับผู้ที่มาศึกษาหาความรู้และมาเที่ยวชมวัด ดังนั้น วัดและพระสงฆ์ควรที่จะปรับกลวิธีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาใหม่ โดยการเผยแผ่พระพุทธศาสนาควบคู่ไปกับการนำชมศิลปะวัฒนธรรมในวัด เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางส่วนที่มาชมวัดในพระพุทธศาสนาต้องการข้อมูลแนะนำหรือความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัด เช่น ประวัติความเป็นมาของวัด โบราณสถาน โบราณวัตถุตลอดถึงลวดลายจิตรกรรมฝาผนัง และสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ของวัด และอาจจะรวมถึงกิริยามารยาทอันควรปฏิบัติเมื่อท่องเที่ยววัด ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ บุคคลที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดได้ดีที่สุดคือ พระภิกษุสงฆ์ที่ประจำอยู่วัดนั้น ๆ อีกทั้งในฐานะที่พระสงฆ์เป็นผู้สืบทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระสงฆ์จึงสามารถใช้บทบาทดังกล่าวในการถ่ายทอดประวัติหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาสู่ความเป็นรูปธรรมให้มากขึ้นและเด่นชัดยิ่งขึ้น ให้แก่ผู้ที่มาท่องเที่ยววัดให้ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและวัดอย่างแท้จริง เพราะศิลปกรรมต่าง ๆ ในวัดส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปพระสงฆ์มีความรู้เรื่องเหล่านี้อยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระภิกษุสามเณรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องด้วยวัด อาราม ต่าง ๆ เป็นที่สนใจของชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก จากสถิติของกรมการท่องเที่ยวและทางรัฐบาลไทยในปัจจุบันมีนโยบายให้วัดต่างจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนั้นบุคคลที่เข้าใจในด้านพระพุทธศาสนาหรือเป็นเจ้าของสถานที่ดีที่สุดก็คือพระภิกษุสามเณรผู้อาศัยอยู่ในวัดหรืออารามนั้น (สันติ เล็กสุขุม, 2538: 6)

แผนงานวิจัยนี้มีโครงการวิจัยภายใต้แผนงานวิจัย จำนวน 3 โครงการ คือ 1) โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร 2) โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และ 3) โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร งานวิจัยทั้ง 3 โครงการนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 1) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร 2) พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร 3) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับ

พระภิกษุสามเณร และ 4) วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (สุจิณณา พาณิชกุล, 2549: 2)

แผนงานนี้จะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) คู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร 2) รูปแบบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร 3) รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร

วิจัยครั้งนี้เป็นการออกแบบชุดความรู้ โดยคัดเลือกพระภิกษุสามเณรจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เข้าอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้หลายรูปแบบ จุดประสงค์เพื่อให้พระภิกษุสามเณรมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้ผ่านการอบรมจะได้ชุดความรู้ซึ่งสามารถนำไปฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ และได้รับใบประกาศการผ่านการอบรมจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พร้อมสร้างเครือข่ายเพื่อร่วมการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษกับกลุ่มต่าง ๆ ในอนาคต

คณะผู้วิจัยมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี พร้อมประยุกต์ใช้กับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีประสบการณ์ทำงานวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพมาหลายปี นอกจากนั้น ยังมีเครือข่ายผู้เป็นนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษซึ่งมากพร้อมด้วยองค์ด้านนวัตกรรม สามารถออกแบบและสร้างชุดความรู้เพื่อให้เยาวชนเกิดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ซึ่งโดยใช้ประสบการณ์จากการเรียนรู้ของนักวิชาการเหล่านั้นเป็นเครื่องมือออกแบบ พระภิกษุสามเณรผู้เข้าร่วมสามารถปฏิบัติเกิดผลจริงและนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาได้จริง ผลเกิดจากการพัฒนาชุดความรู้ดังกล่าวสามารถแปรรูปเป็นผลแก่สถาบันการศึกษา โรงเรียน และพัฒนาเป็นคู่มือการเรียนรู้ได้ (รสิกา อังกูร และคณะ, 2544: 1-4)

ดังนั้นคณะผู้วิจัยได้มองเห็นสภาพปัญหาของพื้นที่ในการวิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ คือ การพูด การเขียน การอ่าน และการฟัง ในรูปแบบการพัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร เพื่อให้เป็นแบบอย่างการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและให้เกิดเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ได้จริง

วัตถุประสงค์หลักของแผนการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ

1) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

2) พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

3) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร

4) วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

การศึกษาทางการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน คือ 1) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร 2) พัฒนาทักษะการสื่อสาร

ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร 3) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร 4) ศึกษาความความพึงพอใจที่มีต่อชุดการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

ด้านพื้นที่ พื้นที่การศึกษาได้แก่วัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 25 วัด ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือพระภิกษุสามเณรมีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอาศัยอยู่ที่วัดซึ่งเป็นสถานที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 320 รูป/คน

ด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการดำเนินการของโครงการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย จำนวน 10 เดือน

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ การวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุดความรู้ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

ผลการวิจัย

1. พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

(1) พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร ช่วยให้ผู้เรียน เกิดความสนุกสนานในการเรียนและมีความสุขกับการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้ผลการเรียนสูงขึ้นและสามารถเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการสำรวจกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน 216 รูป คิดเป็นร้อยละ 86.4 และเป็นพระภิกษุ จำนวน 34 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.6 ตามลำดับ มีอายุ 18 - 19 ปี จำนวน 57 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.8 อายุ 14 – 15 ปี จำนวน 56 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.4 อายุ 16 – 17 ปี จำนวน 53 รูป คิดเป็นร้อยละ 21.2 อายุ 11 – 13 ปี จำนวน 50 รูป คิดเป็นร้อยละ 20.0 และอายุ 20 ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน 34 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.6 ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 ตามลำดับ

ผลการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.39 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.50) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X}$ = 4.58) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ = 4.47) ตามลำดับ

นโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีลักษณะดังนี้

1) คำนึงถึงความต้องการและเหตุผลของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ

2) ผู้สอนควรพิจารณาถึงความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสามารถของแต่ละบุคคล ให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และเรื่องที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อผู้เรียน

3) ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้ประเภทเอกสารจริง และสถานการณ์จริงประกอบการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงและมีคุณค่าในการเรียนรู้ภาษา

4) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ ภูมิหลังและพื้นฐานของผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองความสนใจของผู้เรียน

5) ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการพูด การแสดงความคิดเห็นตามที่ผู้เรียนต้องการ มิใช่ให้พูดตามที่ผู้สอนต้องการ ไม่ควบคุมแก้ไขข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ทำให้การสื่อสารขัดข้อง

กระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร มีลักษณะดังต่อไปนี้

1) ต้องสำรวจพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนว่าอยู่ในระดับใด

2) กำหนดรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

3) เนื้อหาของสื่อที่จะนำออกไปให้ผู้เรียน ต้องเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นเรื่องศาสนา ประเพณี ของชุมชนต่าง ๆ

4) ความยากง่ายของสื่อที่จะใช้สอน ต้องเป็นสื่อที่กระตุ้นหรือเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน ไม่น่าเบื่อหรือไม่ยากจนเกินไป ต้องให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน

5) ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง มีประโยคชัดเจน ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในระหว่างเรียนจากสื่อ

การให้ความรู้การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1) สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน

2) เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด

3) เป็นสื่อที่เหมาะกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน

4) สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ วิธีใช้ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป

5) เป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนเป็นจริง

6) มีราคาไม่แพงเกินไป หรือถ้าจะผลิตควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

(**2) ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร** ผลสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.39 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}$ = 4.50) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้าน

ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X}$ = 4.58) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ = 4.47) ตามลำดับ

(3) ศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การทดสอบก่อนใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2. พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

(1) ความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร ผลการสำรวจความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน 165 รูป คิดเป็นร้อยละ 66.0 และเป็นพระภิกษุ จำนวน 85 รูป คิดเป็นร้อยละ 34.0 ตามลำดับ มีอายุไม่เกิน 20 ปี จำนวน 165 รูป คิดเป็นร้อยละ 66.0 อายุ 21 – 25 ปี จำนวน 43 รูป คิดเป็นร้อยละ 17.2 อายุ 26 – 36 ปี จำนวน 23 รูป คิดเป็นร้อยละ 9.2 อายุ 27 – 49 ปี จำนวน 15 รูป คิดเป็นร้อยละ 6.0 และอายุ 50 ปี ขึ้นเป็น จำนวน 4 รูป คิดเป็นร้อยละ 1.6 ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 79.6 ระดับปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 ระดับอนุปริญญา/หรือเทียบเท่า จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 ระดับประถมศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 67.2 และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 ตามลำดับ มีความต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 และไม่ต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 ตามลำดับ

(2) สร้างคู่มือการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนและหลังการอบรมถวายความรู้ให้กับพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พบว่า พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการถวายการอบรมและหลังการถวายการอบรมภาษาอังกฤษ **แตกต่างกัน** อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

(3) พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

นโยบายและมาตรการในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1) ใช้กรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล ได้แก่ The Common European Framework of Reference for Language (CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศ ทั้งในการออกแบบหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การทดสอบ การวัดผล การพัฒนาครู รวมถึงการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

2) ปรับจุดเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้โดยเน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) โดยปรับการเรียนการสอนจากการเน้นไวยากรณ์มาเป็นเน้นการสื่อสารที่เริ่มจาก การฟัง ตามด้วยการพูด การอ่าน และการเขียนตามลำดับ

3) ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานหลักด้วยหลักสูตรแบบเรียนสื่อการเรียนการสอน แต่ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันได้ ตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษาและความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

4) ขยายโครงการพิเศษด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ (1) English Program (EP) (2) Mini English Program (MEP) และ(3) International Program (IP) สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถทางวิชาการสูง

5) จัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสามารถด้านภาษาอังกฤษ

6) ยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR โดยจัดให้มีการประเมินความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษสำหรับผู้สอน มีการฝึกอบรม ตลอดจนพัฒนาระบบติดตามแก้ปัญหาและช่วยเหลือผู้สอนให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีความหลากหลาย

7) ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้เรียน ทั้งการส่งเสริมให้มีการผลิต การสรรหา e-content, Learning applications รวมถึงแบบฝึกและแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ช่องทางการเรียนรู้ผ่านโลกดิจิทัล

กระบวนการการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1) จัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสาร และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR และให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีความหลากหลาย

2) พัฒนา จัดหา และจัดสรรสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาตามระดับ CEFR บริการแก่นักเรียน เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษที่หลากหลายและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

3) จัดหาอาจารย์ชาวต่างชาติซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสารมาเป็นอาจารย์ผู้สอนหรือผู้ช่วยสอน หรือเป็นผู้อบรมภาษาอังกฤษให้แก่นักเรียน

4) จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่กระตุ้นการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกห้องเรียน และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ

5) จัดอบรมหลักสูตรเข้มข้นเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษขั้นสูงให้แก่นักเรียนตามระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและตามความสมัครใจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

6) ให้นักเรียนฟังตัวอย่างภาษาจากเทปหรือครูผู้สอนประมาณ 2-3 ครั้งในกรณีที่ผู้สอนเป็นผู้พูดให้ฟังจะต้องออกเสียงพูดอย่างเป็นธรรมชาติด้วยความเร็วปกติ

7) ให้นักเรียนฝึกพูดหรือออกเสียงพร้อมกันตามตัวอย่าง อาจให้ผู้เรียนฝึกพร้อมกันทั้งห้อง หรือแบ่งฝึกทีละครึ่งห้องตามความเหมาะสม

8) หลังจากฝึกพร้อม ๆ กันผู้สอนสุ่มเรียกผู้เรียนให้ฝึกทีละคน ในขณะเดียวกันให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ที่เหลือมีส่วนช่วยผู้ที่ถูกเรียกให้ฝึกเดี่ยวได้ ถ้าผู้เรียนนั้นมีปัญหาในการฝึกทั้งนี้เพื่อให้ร่วมกิจกรรม แม้จะเป็นการฝึกทีละคนก็ตาม นอกจากนี้ผู้สอนต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนแต่ละคนด้วย เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าตนใช้ภาษาถูกต้องหรือไม่

การให้ความรู้การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1) ด้านทักษะการฟัง ฝึกให้นักเรียนฟังจากสื่อมัลติมีเดีย ต่าง ๆ ฝึกฟังสำเนียงเจ้าของภาษาฝึกจับใจความสำคัญในการฟัง ให้นักเรียนฝึกฟังจากสื่อต่าง ๆ ให้สม่ำเสมอและฝึกให้นักเรียนจับความสำคัญกับคำศัพท์เพื่อสร้างเป็นประโยคสั้น ประโยคยาว และเรื่องสั้น

2) ด้านทักษะการพูด จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกที่ถูกต้อง และมีการแลกเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจและควรหาเทคนิคมาสอนให้ฝึกพูดคำง่าย ๆ ก่อนแล้วขยับตามลำดับ หากิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการพูด

3) ด้านทักษะการอ่าน จัดให้มีมุมการเรียนรู้จัดหาสื่อที่เหมาะสมในการอ่าน ตามระดับความสามารถ จัดกิจกรรมให้สนุกสนาน น่าเรียนรู้มากขึ้น

4) ด้านทักษะการเขียน ให้นักเรียนได้จับใจความด้านการเขียนเป็นคำศัพท์หรือประโยคสั้น และประโยคยาว สอนเทคนิคพื้นฐานใช้การเขียนให้ถูกหลัก ประธาน กริยา กรรม และฝึกการเขียนเขียนบรรยายง่ายตามหัวข้อที่ได้มอบหมาย

กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ จากการสำรวจพบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิทยากรมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวและการพูดชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.57) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.44) และ วิทยากรมีความทุ่มเทและตั้งใจในการฝึกพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X}$ = 4.40) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

3. พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร

(1) ศึกษารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน 216 รูป คิดเป็นร้อยละ 86.4 และเป็นพระภิกษุ จำนวน 34 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.6 ตามลำดับ มีอายุ 18 - 19 ปี จำนวน 57 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.8 อายุ 14 – 15 ปี จำนวน 56 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.4 อายุ 16 – 17 ปี จำนวน 53 รูป คิดเป็นร้อยละ 21.2 อายุ 11 – 13 ปี จำนวน 50 รูป คิดเป็นร้อยละ 20.0 และอายุ 20 ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน 34 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.6 ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 ตามลำดับ

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้ง

ไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิทยากรมีทักษะในการใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและการพูดชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.64) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.40) และ วิทยากรจัดสื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และมีการปรับพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X}$ = 4.34) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

นโยบายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

1) เพิ่มจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องให้มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและให้มีความหลากหลายที่เขียนโดยอาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

2) หาเว็บไซต์เกี่ยวกับการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเชิงวัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวมาแนะนำให้นักเรียน

3) ฝึกนักเรียนด้วยการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษและใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยใช้วัดของตนเป็นสื่อในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัด

4) ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลมาก

5) ใช้สื่อ Multimedia และ Visual Media ให้มากที่สุดในการเรียนการสอน

6) ทำ E-Book สำหรับการสอนภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

7) ทำเว็บไซต์เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

8) จัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษขึ้นในสถานศึกษา

9) เน้นกิจกรรมเกี่ยวการฝึกสนทนาภาษาอังกฤษให้มาก

กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบสื่อ เช่น วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลสื่อการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลวัสดุและการผลิตและการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตสื่อการเรียนรู้

2) สื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนต้องเป็นสื่อที่ประกอบด้วยภาพและเสียงที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เหมาะสมกับวัยระดับมัธยมศึกษา

3) สื่อมีเนื้อหาสนุกสนานเมื่อนำมาประกอบกับการเรียนการสอนแล้วทำให้ผู้เรียนนั้นไม่เบื่อ เช่น สื่อเกี่ยวกับวัด เกี่ยวกับศาสนา เกี่ยวกับพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาสนาพุทธ ประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น

4) มีประโยคภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และมีความชัดเจนของภาษา

การให้ความรู้การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1) แหล่งวัสดุที่มีอยู่แล้วภายในโรงเรียน เช่น วัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เป็นต้น

2) แหล่งวัสดุที่ได้จากการจัดระบบของโรงเรียนเอง คือ ครูในโรงเรียนช่วยกันในการผลิตสื่อ

3) แหล่งวัสดุที่มีอยู่ในวัดอารามต่าง ๆ หรือท้องถิ่นนั้น ๆ

4) แหล่งวัสดุที่จะหาได้จากนอกชุมชน หรือท้องถิ่นอื่น ๆ เล่น แผนภาพต่าง ๆ แบบฝึกหัด หนังสืออ่านเพิ่มเติม เว็บไซต์เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีอยู่มากมายใน Internet

5) เมื่อรวบรวมได้แล้วก็จัดให้มีการฝึกอบรมครูในการผลิตสื่อในการเรียนการสอนให้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ

(2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลสำรวจการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

4. ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

(1) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหาและอุปสรรค

1) การไม่มีเวลาฝึกฝนในการพูดภาษาอังกฤษ ขี้เกียจฝึกฝน ไม่ซ้อมพูด ไม่ตั้งใจ ไม่มุมานะอดทนเพียรพยายามในการพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งการฝึกฝนสม่ำเสมออย่างเป็นประจำจะทำให้สามารถพูดภาษาอังกฤษได้

2) การยึดติดกับความเคยชินตั้งแต่ดั้งเดิม เกิดจากการเขินอาย ไม่กล้าที่จะทำ ไม่กล้าพูด ไม่กล้าออกเสียงสำเนียงให้เหมือนฝรั่งกลัวออกเสียงผิด

3) การไม่รู้คำศัพท์ เมื่อมีการดูหนังฝรั่งหรือมีฝรั่งมาพูดด้วยกลับไม่สามารถเข้าใจ เวลาแปลความหมายจากสิ่งที่ฝรั่งพูด ก็จะแปลคำศัพท์ตรงตัว

4) การไม่รู้ไวยากรณ์ เวลาคนไทยจะพูดภาษาอังกฤษจะนึกถึงประโยค โครงสร้างแกรมมาร์ แตกต่างกับการพูดภาษาไทย ที่คนไทยสามารถพูดได้ทันที เนื่องจากความเคยชินในการพูดภาษาไทย

5) การไม่ได้พูดมานานแล้วลืม เพราะคนไทยไม่ได้พูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันดังนั้น เมื่อไม่ได้ใช้บ่อย ๆ หรือนาน ๆ ไป ก็มีโอกาสในการลืมและไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

1) การส่งเสริมการพัฒนาทักษะ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษให้ครอบคลุม ให้ผู้เรียนสามารถใช้ได้ใช้ถูก ใช้เป็น และใช้ อย่างคล่องแคล่ว กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้หลากหลายรอบตัว เพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นและเกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้ รอบตัว โดยยการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน

2) สร้างความมั่นใจหรือความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยสร้างกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยการออกไป สัมภาษณ์พูดคุยกับชาวต่างประเทศ ตามสถานที่สำคัญต่างๆ ที่มีชาวต่างชาติมาท่องเที่ยว และฝึกพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนบ่อยๆ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจและความเคยชินเมื่อมีโอกาสได้ได้แสดงหรือ สื่อสารภาษาอังกฤษ

3) การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษผู้เรียนต้องมีความสามารถที่จะเข้าใจการสอนของครูอาจารย์และขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความสามารถทางภาษา ความถนัด และ เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อครูผู้สอนและภาษาอังกฤษ ความสนใจในภาษาที่ เรียน และเจตคติต่อภาษาอังกฤษโดยมองเห็นประโยชน์และความสำคัญของภาษาในอนาคต

(2) ปัญหา อุปสรรค และการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหา อุปสรรค

1) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตคู่มือสื่อประกอบการจัดกิจกรรม บุคลากรขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ไม่เข้าใจและรู้จักวิธีการใช้คู่มือที่จัดทำขึ้น ขาดความชำนาญในการใช้นวัตกรรม ขาดสื่อประกอบการเรียน บุคลากรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการใช้คู่มือ แต่ขาดความต่อเนื่อง

2) ขาดงบประมาณในการพัฒนาคู่มือสื่อ นวัตกรรม ขาดวัสดุ – อุปกรณ์และงบประมาณที่จะพัฒนาสื่อนวัตกรรม การจัดหา การใช้ การดูแลรักษาและขาดงบจัดหาสื่อทันสมัย

3) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสมกับการใช้คู่มือ

4) สภาพการเรียนการสอน เด็กมีความแตกต่างกันด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ครูยังยึดวิธีการสอนแบบเดิม คือ บรรยายหน้าชั้นเรียน ครูยังไม่มีการนำคู่มือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

5) บุคลากรขาดความรู้ในการที่จะนำสื่อคู่มือมาใช้ในการวัดผลและประเมินผล นักเรียนที่ไม่ค่อยสนใจหรือไม่ชอบกิจกรรม ขาดนวัตกรรมสื่อคอมพิวเตอร์ อินเตอร์เน็ต

6) การพัฒนาคู่มือควรมีการพัฒนาบนพื้นฐานสภาพปัญหาของโรงเรียน สถานศึกษา ซึ่งเป็นครูและนักเรียน เพราะการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน แนวคิด หลักการ สภาวการณ์ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

7) ควรมีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อม ความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ

1) สร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบของบุคลากร ส่งเสริมให้เข้าร่วมการอบรมสัมมนา ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์ในการใช้ผลิตคู่มือ สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาที่มากขึ้น

2) เพิ่มงบประมาณให้เพียงพอ ให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดหางบประมาณสนับสนุน เพื่อใช้ในการพัฒนาคู่มือและนวัตกรรมให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

3) ใช้คู่มือ สื่อ นวัตกรรมตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาตามความยากง่ายของเนื้อหา จัดทำห้องสื่อเคลื่อนที่ แบ่งคู่มือ สื่อไปตามห้องให้ครูรับผิดชอบ จัดหาห้องเพื่อการนี้เป็นการเฉพาะ

4) จัดกลุ่มให้เพื่อนช่วยเพื่อน คอยกำกับแนะนำช่วยเหลือ จัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์ความถนัด ควรจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ จัดทำคู่มือที่มีโอกาสเป็นไปได้ และสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชน สอนเพิ่มเติมนอกเวลา และจัดการสอนแบบรวมชั้น โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามช่วงชั้น

5) จัดทำแบบสอบถามสุ่มเป็นรายบุคคล เน้นนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดแบบทดสอบที่หลากหลาย ทั้งแบบปรนัย และอัตนัย และประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินผลงานจากแฟ้มสะสมงาน

6) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อม ความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

(3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหาและอุปสรรค

1) ปัญหาด้านบุคลากร คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อ ขาดประสบการณ์และความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงการไม่ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานอย่างต่อเนื่อง

2) ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ คือ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อหรือนำสื่อมาประยุกต์ใช้กับการสอนต่าง ๆ

3) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม คือ การที่สิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรคหรือไม่เหมาะต่อการใช้สื่อบางประเภทหรือสื่อนวัตกรรมบางชนิด ไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนในห้องเรียนที่มีจำนวนมาก

4) ปัญหาด้านการเรียนการสอน คือ ความแตกต่างของผู้เรียนส่งผลทำให้การใช้สื่อมีผลลัพธ์ที่หลากหลาย มีทั้งสนใจและไม่สนใจ และสื่อหรือนวัตกรรมบางชนิดใช้เวลาในการใช้มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับการจัดเวลาเรียน

5) ปัญหาด้านการวัดและประเมิน คือ การขาดการวัดและประเมินผลการใช้สื่อ ทำให้ไม่สามารถหาได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมใด มีผลต่อผู้เรียนอย่างไร

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอน

1) สื่อหรือนวัตกรรมที่จะนำมาใช้ต้องมีจุดเด่นที่เห็นได้ชัดในการเป็นสื่อที่ช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน มากกว่ารูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ

2) สื่อหรือนวัตกรรมต้องมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียน

3) ควรเลือกใช้สื่อหรือนวัตกรรมที่มีงานวิจัยหรือกรณีศึกษารองรับ ในเรื่องของการนำมาใช้ได้ในสภาวการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

4) สื่อและนวัตกรรมควรมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้เรียน

5) ควรคำนึงถึงงบประมาณของแต่ละโรงเรียนในการเลือกซื้อหรือผลิตสื่อและนวัตกรรม พยายามเลือกสรรสื่อโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก ไม่ควรให้สิ้นเปลืองมากจนเกินไป ควรเลือกสื่อที่สามารถนำมาใช้ได้หลากหลายมากกว่าสื่อที่ใช้ได้เพียงครั้งเดียว

6) ในการใช้สื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ผู้ใช้จำเป็นต้องศึกษาคู่มือการใช้หรือออกแบบวิธีการใช้ให้เหมาะสมก่อนนำมาใช้ เพื่อให้สามารถใช้สื่อได้มีประสิทธิภาพและไม่ให้เกิดความเสียหายกับตัวสื่อ

7) ปัจจุบันควรเน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีให้มากขึ้น โดยสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีมาทดแทนสื่อสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น ใช้การฉายภาพจากอินเตอร์เน็ต แทนการปริ้นรูปภาพลงบนกระดาษ

(4) ความพึงพอใจคู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

ผลการสำรวจความพึงพอใจคู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.45 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X}$ = 4.66) รองลงมาคือ คู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.62) และ คู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรง่ายต่อความเข้าใจ ($\bar{X}$ = 4.57) ตามลำดับ

(5) ความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

ผลการสำรวจความพึงพอใจการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.40 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ($\bar{X}$ = 4.69) รองลงมาคือ เนื้อหาในบทเรียนส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรมีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อกาสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ใช้โครงสร้างภาษาที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.50) และ ใช้ประโยคเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ($\bar{X}$ = 4.49) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.40 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

(6) ความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ผลสำรวจความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.44 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เนื้อหาบทเรียนมีความสอดคล้องกับบริบททองถิ่น ($\bar{X}$ = 4.57) รองลงมาคือ เนื้อหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับสภาพลักษณะการนำไปใช้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันกับเนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.54) และ โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยกับกันกับ ท่านสามารถสนทนาสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ($\bar{X}$ = 4.50) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.44 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรมีการกำหนดให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษทุกวันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการพูด การคิด การตีความ การวิเคราะห์คำถาม เข้าใจในสิ่งที่ตนกำลังสื่อสารอยู่ โดยการหมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ สำหรับผู้เรียนที่พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่วผู้สอนอาจต้องใช้การฝึกเพิ่มเติมนอกเวลากิจกรรมก่อนการทำกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษ จะทำให้ผู้เรียนไม่เครียด สนุกกับการพัฒนาตนเอง และมีความมั่นใจในตัวเองเพิ่มขึ้น

2) ควรมีการกำหนดเวลาอย่างพอเพียงในการฝึกอบรม อาจเพิ่มระยะเวลาในการฝึกอบรมให้มากขึ้นเป็น 7-8 ครั้ง

3) การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสื่อต่างๆ ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนแบบเนื้อหาวิชา จะเป็นการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ ตามความสนใจ ตามความถนัดของตนเอง

4) ผู้สอนควรเตรียมกิจกรรมนันทนาการ หรือใช้เกมในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจก่อนเข้าสู่บทเรียนและหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้ง

5) ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน จะทำให้นักเรียนมีความสนใจ เกิดความสนุกสนานและมีความสุข ไม่เกิดความเครียดกับการเรียนและมีความพร้อมที่จะศึกษาและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือการจัดการเรียนรู้

6) ผู้สอนควรเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้ภาษา การแสดงความคิดเห็นการให้เหตุผลที่มีน้ำหนักและสามารถชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนเลียนแบบตามตัวอย่างที่ดี

7) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อจะได้ผลิตสื่อได้ตรงตามความต้องการและตรงตามเนื้อหาของหลักสูตร

8) ผู้สอนควรมีการติดตามเทคนิคและวิธีการผลิตสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อที่จะได้ปรับใช้ได้อย่างทันสมัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและรูปแบบการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับกิจกรรมและต่างๆ ในชุมชนท่องเที่ยว

2) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร แล้วไปพัฒนาพระภิกษุสามเณรในภูมิภาคอื่น

3) ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและรูปแบบการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับกิจกรรมและต่างๆ ในชุมชนท่องเที่ยว

4) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร แล้วไปพัฒนาพระภิกษุสามเณรในภูมิภาคอื่น

5) ควรมีการศึกษาภาพรวมของความเหมาะสม และความต้องการใช้สื่อการ เรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ในทุกวิชา เพื่อผลักดันให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์

6) ควรมีการขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างให้กว้างและครอบคลุมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ดวงเดือน แสงชัย. (2533). **การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

วีรยุทธ พงษ์ศิริ. (2560). รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนากับชาวต่างชาติของพระสงฆ์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่,**วารสารวารสารพุทธศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. 8(2), หน้า 34-43.

สุรศักดิ์ ศิลาวรรณา. (2550). การท่องเที่ยวและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา บทบาทของวัดในเขตกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาวัดบวรนิเวศวิหารและวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม. **สารนิพนธ์วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล**.

สันติ เล็กสุขุม. (2538). **ศิลปะภาคเหนือ: หริภุญชัย-ล้านนา**. กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ.

สุจิณณา พานิชกุล. (2549). บทบาทของพระสงฆ์ต่อการท่องเที่ยว : กรณีศึกษากิจกรรมการสนทนาระหว่างพระสงฆ์กับนักท่องเที่ยว, (**วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รสิกา อังกูร และคณะ. (2544). ความพร้อมของวัดในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาโดยผ่านการนำชศิลปวัฒนธรรมในวัด. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ภาคผนวก ข
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
(Executive Summary)

การศึกษา “การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ภายใต้คำถามการวิจัย ดังนี้

๑) คู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีลักษณะอย่างไร

๒) ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีลักษณะอย่างไร

๓) รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณรมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน

๔) ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์หลักของแผนการวิจัย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๔ ประการ คือ ๑) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร และ ๔) วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย การศึกษาทางการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ ส่วน คือ ๑) พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร ๔) ศึกษาความความพึงพอใจที่มีต่อชุดการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

ด้านพื้นที่ พื้นที่การศึกษาได้แก่วัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๒๕ วัด ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือพระภิกษุสามเณรมีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอาศัยอยู่ที่วัดซึ่งเป็นสถานที่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน

ด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการดำเนินการของโครงการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย จำนวน ๑๐ เดือน

รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ การวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งพัฒนาชุดความรู้ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

๑. ผลการศึกษา

๑. พัฒนาคู่มือการจัดเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการสำรวจกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีอายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ อายุ ๑๔ – ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ อายุ ๑๖ – ๑๗ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ – ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ

ผลการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๕๐) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X}$ = ๔.๕๘) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ = ๔.๔๗) ตามลำดับ

นโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีลักษณะดังนี้

๑) คำนึงถึงความต้องการและเหตุผลของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ

๒) ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักในการเรียนการสอน ดังนั้นผู้สอนจึงควรพิจารณาถึงความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสามารถของแต่ละบุคคล ให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และเรื่องที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อผู้เรียน

๓) ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้ประเภทเอกสารจริง และสถานการณ์จริงประกอบการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงและมีคุณค่าในการเรียนรู้ภาษา

๔) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ ภูมิหลังและพื้นฐานของผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความเป็นตัวตนของตนเองให้มากที่สุด มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองความสนใจของผู้เรียน

๕) ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการพูด การแสดงความคิดเห็นตามที่ผู้เรียนต้องการ มิใช่ให้พูดตามที่ผู้สอนต้องการ ไม่ควบคุมแก้ไขข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ทำให้การสื่อสารขัดข้อง บทบาทของผู้สอนควรเป็นผู้ชี้แนะและนำทางผู้เรียน เป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ให้คำแนะนำในระหว่างการดำเนินกิจกรรมและตรวจความก้าวหน้าการเรียนของผู้เรียน

กระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑) ต้องสำรวจพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนว่าอยู่ในระดับใด

๒) กำหนดรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓) เนื้อหาของสื่อที่จะนำออกไปให้ผู้เรียน ต้องเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นเรื่องศาสนา ประเพณี ของชุมชนต่าง ๆ

๔) ความยากง่ายของสื่อที่จะใช้สอน ต้องเป็นสื่อที่กระตุ้นหรือเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน ไม่น่าเบื่อหรือไม่ยากจนเกินไป ต้องให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน

๕) ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง มีประโยคชัดเจน ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในระหว่างเรียนจากสื่อ

การให้ความรู้การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑) สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน

๒) เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด

๓) เป็นสื่อที่เหมาะกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน

๔) สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ วิธีใช้ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป

๕) เป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนเป็นจริง

๖) มีราคาไม่แพงเกินไป หรือถ้าจะผลิตควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๕๐) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X}$ = ๔.๕๘) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X}$ = ๔.๔๗) ตามลำดับ

ศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลสำรวจการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การทดสอบก่อนใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๒. พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการสำรวจความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๑๖๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๐ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๘๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐ ตามลำดับ มีอายุไม่เกิน ๒๐ ปี จำนวน ๑๖๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๐ อายุ ๒๑ – ๒๕ ปี จำนวน ๔๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒ อายุ ๒๖ – ๓๖ ปี จำนวน ๒๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๙.๒ อายุ ๒๗ – ๔๙ ปี จำนวน ๑๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖.๐ และอายุ ๕๐ ปี ขึ้นเป็น จำนวน ๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๖ ระดับปริญญาตรี จำนวน ๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘ ระดับอนุปริญญา/หรือเทียบเท่า จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘ ระดับประถมศึกษา จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๖ และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๒

คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘ ตามลำดับ มีความต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน ๑๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๖ และไม่ต้องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔ ตามลำดับ

สร้างคู่มือการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนและหลังการอบรมถวายความรู้ให้กับพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พบว่า พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการถวายการอบรมและหลังการถวายการอบรมภาษาอังกฤษ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

นโยบายและมาตรการในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๑) ใช้กรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล ได้แก่ The Common European Framework of Reference for Language (CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศ ทั้งในการออกแบบหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การทดสอบ การวัดผล การพัฒนาครู รวมถึงการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

๒) ปรับจุดเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้โดยเน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) โดยปรับการเรียนการสอนจากการเน้นไวยากรณ์มาเป็นเน้นการสื่อสารที่เริ่มจาก การฟัง ตามด้วยการพูด การอ่าน และการเขียนตามลำดับ

๓) ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานหลักด้วยหลักสูตรแบบเรียนสื่อการเรียนการสอน แต่ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันได้ ตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษาและความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

๔) ขยายโครงการพิเศษด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ (๑) English Program (EP) (๒) Mini English Program (MEP) และ (๓) International Program (IP) สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถทางวิชาการสูง

๕) จัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความสามารถด้านภาษาอังกฤษ เช่น (๑) การเข้าค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้ม ในช่วงปิดภาคเรียนสำหรับนักเรียนทั่วไป และค่ายนานาชาติสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถสูง (๒) การเพิ่มชั่วโมงเรียนการเรียนอย่างต่อเนื่อง ครึ่งวัน/ทั้งวัน/หรือมากกว่านั้น (๓) การจัดสภาพแวดล้อม/บรรยากาศที่ส่งเสริม/กระตุ้นการฝึกทักษะการสื่อสาร

๖) ยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสื่อสาร (CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR โดยจัดให้มีการประเมินความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษสำหรับครู (ผู้สอน) มีการฝึกอบรมครู ตลอดจนพัฒนาระบบติดตามแก้ปัญหาและช่วยเหลือ

ครูและให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีความหลากหลาย เพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษได้จริง มีระบบการฝึกฝนและการสอบวัดระดับความสามารถออนไลน์เพื่อการพัฒนาต่อเนื่องด้วย

๗) ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของครูและผู้เรียน ทั้งการส่งเสริมให้มีการผลิต การสรรหา e-content, Learning applications รวมถึงแบบฝึกและแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้ช่องทางการเรียนรู้ผ่านโลกดิจิทัล

กระบวนการการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังอย่างเข้าใจ กระบวนการการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

๑) จัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) และเป็นไปตามกรอบความคิดหลัก CEFR และให้มีกลไกการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีความหลากหลาย

๒) พัฒนา จัดหา และจัดสรรสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาตามระดับ CEFR บริการแก่นักเรียน เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษที่หลากหลายและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๓) จัดหาอาจารย์ชาวต่างชาติซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสารมาเป็นอาจารย์ผู้สอนหรือผู้ช่วยสอน หรือเป็นผู้อบรมภาษาอังกฤษให้แก่นักเรียน

๔) จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่กระตุ้นการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกห้องเรียน และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ

๕) จัดอบรมหลักสูตรเข้มข้นเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษขั้นสูงให้แก่นักเรียนตามระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและตามความสมัครใจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๖) ให้นักเรียนฟังตัวอย่างภาษาจากเทปหรือครูผู้สอนประมาณ ๒-๓ ครั้งในกรณีที่ผู้สอนเป็นผู้พูดให้ฟัง จะต้องออกเสียงพูดอย่างเป็นธรรมชาติด้วยความเร็วปกติ

๗) ให้นักเรียนฝึกพูดหรือออกเสียงพร้อมกันตามตัวอย่าง อาจให้ผู้เรียนฝึกพร้อมกันทั้งห้องหรือแบ่งฝึกทีละครึ่งห้องตามความเหมาะสม

๘) หลังจากฝึกพร้อม ๆ กันผู้สอนสุ่มเรียกผู้เรียนให้ฝึกทีละคน ในขณะเดียวกันให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ที่เหลือมีส่วนช่วยผู้ที่ถูกเรียกให้ฝึกเดี่ยวได้ ถ้าผู้เรียนนั้นมีปัญหาในการฝึกทั้งนี้เพื่อให้ร่วมกิจกรรม แม้จะเป็นการฝึกทีละคนก็ตาม นอกจากนี้ผู้สอนต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนแต่ละคนด้วย เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าตนใช้ภาษาถูกต้องหรือไม่

การให้ความรู้การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๑) ด้านทักษะการฟัง ฝึกให้นักเรียนฟังจากสื่อมัลติมีเดีย ต่าง ๆ ฝึกฟังสำเนียงเจ้าของภาษา ฝึกจับใจความสำคัญในการฟัง ให้นักเรียนฝึกฟังจากสื่อต่าง ๆ ให้สม่ำเสมอและฝึกให้นักเรียนจับความสำคัญกับคำศัพท์เพื่อสร้างเป็นประโยคสั้น ประโยคยาว และเรื่องสั้น

๒) ด้านทักษะการพูด จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกที่ถูกต้อง และมีการแลกเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจและควรหาเทคนิคมาสอนให้ฝึกพูดคำง่าย ๆ ก่อนแล้วขยับตามลำดับ หากิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการพูด

๓) ด้านทักษะการอ่าน จัดให้มีมุมการเรียนรู้จัดหาสื่อที่เหมาะสมในการอ่าน ตามระดับความสามารถ จัดกิจกรรมให้สนุกสนาน น่าเรียนรู้มากขึ้น

๔) ด้านทักษะการเขียน ให้นักเรียนได้จับใจความด้านการเขียนเป็นคำศัพท์หรือประโยคสั้นและประโยคยาว สอนเทคนิคพื้นฐานใช้การเขียนให้ถูกหลัก ประธาน กริยา กรรม และฝึกการเขียนเขียนบรรยายง่ายตามหัวข้อที่ได้มอบหมาย

กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ จากการสำรวจพบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิทยากรมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวและการพูดชัดเจน ($\bar{X}$ = ๔.๕๗) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๔๔) และ วิทยากรมีความทุ่มเทและตั้งใจในการฝึกพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X}$ = ๔.๔๐) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

๓. พัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็น

ร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีอายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ อายุ ๑๔ – ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ อายุ ๑๖ – ๑๗ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ – ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรต่อกระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิทยากรมีทักษะในการใช้รูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและการพูดชัดเจน ($\bar{X}$ = ๔.๖๔) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๔๐) และ วิทยากรจัดสื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และมีการปรับพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X}$ = ๔.๓๔) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

นโยบายการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑) เพิ่มจำนวนหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวต้องให้มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและให้มีความหลากหลายที่เขียนโดยอาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๒) หาเว็บไซต์เกี่ยวกับการสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเชิงวัฒนธรรมหรือการท่องเที่ยวมาแนะนำให้นักเรียน

๓) ฝึกนักเรียนด้วยการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษและใช้ภาษาในชีวิตประจำวันโดยใช้วัดของตนเป็นสื่อในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัด

๔) ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลมาก

๕) ใช้สื่อ Multimedia และ Visual Media ให้มากที่สุดในการเรียนการสอน

๖) ทำ E-Book สำหรับการสอนภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๗) ทำเว็บไซต์เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๘) จัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษขึ้นในสถานศึกษา

๙) เน้นกิจกรรมเกี่ยวการฝึกสนทนาภาษาอังกฤษให้มาก

กระบวนการพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบสื่อ เช่น วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลทักษะ วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลสื่อการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลวัสดุและการผลิตและการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตสื่อการเรียนรู้

๒) สื่อที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนต้องเป็นสื่อที่ประกอบด้วยภาพและเสียงที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เหมาะสมกับวัยระดับมัธยมศึกษา

๓) สื่อมีเนื้อหาสนุกสนานเมื่อนำมาประกอบกับการเรียนการสอนแล้วทำให้ผู้เรียนนั้นไม่เบื่อ เช่น สื่อเกี่ยวกับวัด เกี่ยวกับศาสนา เกี่ยวกับพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาสนาพุทธ ประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น

๔) มีประโยคภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และมีความชัดเจนของภาษา

การให้ความรู้การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๑) แหล่งวัสดุที่มีอยู่แล้วภายในโรงเรียน เช่น วัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ เป็นต้น

๒) แหล่งวัสดุที่ได้จากการจัดระบบของโรงเรียนเอง คือ ครูในโรงเรียนช่วยกันในการผลิตสื่อ

๓) แหล่งวัสดุที่มีอยู่ในวัดอารามต่าง ๆ หรือท้องถิ่นนั้น ๆ

๔) แหล่งวัสดุที่จะหาได้จากนอกชุมชน หรือท้องถิ่นอื่น ๆ เล่น แผนภาพต่าง ๆ แบบฝึกหัด หนังสืออ่านเพิ่มเติม เว็บไซต์เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีอยู่มากมายใน Internet

๕) เมื่อรวบรวมได้แล้วก็จัดให้มีการฝึกอบรมครูในการผลิตสื่อในการเรียนการสอนให้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการใช้สื่อ

ศึกษาผลสัมฤทธิ์สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลสำรวจการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนและหลังการสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๔. ปัญหาอุปสรรคและความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ปัญหา อุปสรรค การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๑) การไม่มีเวลาฝึกฝนในการพูดภาษาอังกฤษ ขี้เกียจฝึกฝน ไม่ซ้อมพูด ไม่ตั้งใจ ไม่มุมานะอดทนเพียรพยายามในการพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งการฝึกฝนสม่ำเสมออย่างเป็นประจำจะทำให้สามารถพูดภาษาอังกฤษได้

๒) การยึดติดกับความเคยชินตั้งแต่ดั้งเดิม เกิดจากการเขินอาย ไม่กล้าที่จะทำ ไม่กล้าพูด ไม่กล้าออกเสียง สำเนียงให้เหมือนฝรั่งกลัวออกเสียงผิด

๓) การไม่รู้คำศัพท์ เมื่อมีการดูหนังฝรั่งหรือมีฝรั่งมาพูดด้วยกลับไม่สามารถเข้าใจ เวลาแปลความหมายจากสิ่งที่ฝรั่งพูด ก็จะแปลคำศัพท์ตรงตัว

๔) การไม่รู้ไวยากรณ์ เวลาคนไทยจะพูดภาษาอังกฤษจะนึกถึงประโยค โครงสร้างแกรมมาร์แตกต่างกับการพูดภาษาไทย ที่คนไทยสามารถพูดได้ทันที เนื่องจากความเคยชินในการพูดภาษาไทย

๕) การไม่ได้พูดมานานแล้วลืม เพราะคนไทยไม่ได้พูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันดังนั้นเมื่อไม่ได้ใช้บ่อย ๆ หรือนาน ๆ ไป ก็มีโอกาสในการลืมและไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้

ปัญหา อุปสรรค การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๑) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตคู่มือสื่อประกอบการจัดกิจกรรม บุคลากรขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ไม่เข้าใจและรู้จักวิธีการใช้คู่มือที่จัดทำขึ้น ขาดความชำนาญในการใช้นวัตกรรม ขาดสื่อประกอบการเรียน บุคลากรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการใช้คู่มือ แต่ขาดความต่อเนื่อง

๒) ขาดงบประมาณในการพัฒนาคู่มือสื่อ นวัตกรรม ขาดวัสดุ – อุปกรณ์และงบประมาณที่จะพัฒนาสื่อนวัตกรรม การจัดหา การใช้ การดูแลรักษาและขาดงบจัดหาสื่อทันสมัย

๓) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสมกับการใช้คู่มือสื่อ เนื่องจากความยุ่งยากและไม่คล่องตัว มีสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีห้องที่ใช้เพื่อเก็บรักษาสื่อนวัตกรรมเป็นการเฉพาะ ทำให้การดูแลทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

๔) สภาพการเรียนการสอน เด็กมีความแตกต่างกันด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ครูยังยึดวิธีการสอนแบบเดิม คือ บรรยายหน้าชั้นเรียน แต่ส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการพัฒนาที่ดีขึ้น ครูยังไม่มีการนำคู่มือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

๕) บุคลากรขาดความรู้ในการที่จะนำสื่อคู่มือมาใช้ในการวัดผลและประเมินผล นักเรียนที่ไม่ค่อยสนใจหรือไม่ชอบกิจกรรมก็จะมีผลต่อการจัดผลประเมินผล ขาดนวัตกรรมสื่อคอมพิวเตอร์อินเตอร์เน็ต การวัดประเมินผล ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการทำแบบทดสอบแบบปรนัย

๖) การพัฒนาคู่มือควรมีการพัฒนาบนพื้นฐานสภาพปัญหาของโรงเรียน สถานศึกษา ซึ่งเป็นครูและนักเรียน เพื่อดำเนินการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานทุกปี เพราะการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน แนวคิด หลักการ สภาวการณ์ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๗) ควรมีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อม ความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ปัญหา อุปสรรค การพัฒนารูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๑) ปัญหาด้านบุคลากร คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อ ขาดประสบการณ์และความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงการไม่ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานอย่างต่อเนื่อง

๒) ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ คือ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการผลิตสื่อหรือนำสื่อมาประยุกต์ใช้กับการสอนต่าง ๆ

๓) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม คือ การที่สิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรคหรือไม่เหมาะต่อการใช้สื่อบางประเภท หรือสื่อนวัตกรรมบางชนิด ไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนในห้องเรียนที่มีจำนวนมาก

๔) ปัญหาด้านการเรียนการสอน คือ ความแตกต่างของผู้เรียนส่งผลทำให้การใช้สื่อมีผลลัพธ์ที่หลากหลาย มีทั้งสนใจและไม่สนใจ และสื่อหรือนวัตกรรมบางชนิดใช้เวลาในการใช้มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับการจัดเวลาเรียน

๕) ปัญหาด้านการวัดและประเมิน คือ การขาดการวัดและประเมินผลการใช้สื่อ ทำให้ไม่สามารถหาได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมใด มีผลต่อผู้เรียนอย่างไร

ความพึงพอใจคู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการสำรวจความพึงพอใจคู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๕ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือฝึกอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X}$ = ๔.๖๖) รองลงมาคือ คู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = ๔.๖๒) และ คู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรง่ายต่อความเข้าใจ ($\bar{X}$ = ๔.๕๗) ตามลำดับ

ความพึงพอใจในการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการสำรวจความพึงพอใจการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดย

ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๐ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ($\bar{X}$ = ๔.๖๙) รองลงมาคือ เนื้อหาในบทเรียนส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรมีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อกาสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ใช้โครงสร้างภาษาที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ($\bar{X}$ = ๔.๕๐) และ ใช้ประโยคเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ($\bar{X}$ = ๔.๔๙) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๐ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

ความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลสำรวจความพึงพอใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เนื้อหาบทเรียนมีความสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ($\bar{X}$ = ๔.๕๗) รองลงมาคือ เนื้อหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับสภาพลักษณะการนำไปใช้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันกับเนื้อหามีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X}$ = ๔.๕๔) และ โครงสร้างทางภาษาสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยกับกันกับ ท่านสามารถสนทนาสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ($\bar{X}$ = ๔.๕๐) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๔๔ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

๒. ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ควรมีการกำหนดให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษทุกวันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกกระบวนการพูด การคิด การตีความ การวิเคราะห์คำถาม เข้าใจในสิ่งที่ตนกำลังสื่อสารอยู่ โดยการหมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ สำหรับผู้เรียนที่พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่วผู้สอนอาจต้องใช้การฝึกเพิ่มเติมนอกเวลากิจกรรมก่อนการทำกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษ จะทำให้ผู้เรียนไม่เครียด สนุกกับการพัฒนาตนเอง และมีความมั่นใจในตัวเองเพิ่มขึ้น

๒) ควรมีการกำหนดเวลาอย่างพอเพียงในการฝึกอบรม อาจเพิ่มระยะเวลาในการฝึกอบรมให้มากขึ้นเป็น ๗-๘ ครั้ง

๓) การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสื่อต่างๆ ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนแบบเนื้อหาวิชาจะเป็นการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ ตามความสนใจ ตามความถนัดของตนเอง

๔) ผู้สอนควรเตรียมกิจกรรมนันทนาการ หรือใช้เกมในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจก่อนเข้าสู่บทเรียนและหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้ง

๕) ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน จะทำให้นักเรียนมีความสนใจ เกิดความสนุกสนานและมีความสุข ไม่เกิดความเครียดกับการเรียนและมีความพร้อมที่จะศึกษาและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือการจัดการเรียนรู้

๖) ผู้สอนควรเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้ภาษา การแสดงความคิดเห็นการให้เหตุผลที่มีน้ำหนัก และสามารถชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนเลียนแบบตามตัวอย่างที่ดี

๗) ควรมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเป็นผู้ผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อจะได้ผลิตสื่อได้ตรงตามความต้องการและตรงตามเนื้อหาของหลักสูตร

๘) ผู้สอนควรมีการติดตามเทคนิคและวิธีการผลิตสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อที่จะได้ปรับใช้ได้อย่างทันสมัย

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

๑) ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและรูปแบบการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับกิจกรรมและต่างๆ ในชุมชนท่องเที่ยว

๒) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร แล้วไปพัฒนาพระภิกษุสามเณรในภูมิภาคอื่น

๓) ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและรูปแบบการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับกิจกรรมและต่างๆ ในชุมชนท่องเที่ยว

๔) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร แล้วไปพัฒนาพระภิกษุสามเณรในภูมิภาคอื่น

๕) ควรมีการศึกษาภาพรวมของความเหมาะสม และความต้องการใช้สื่อการ เรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ในทุกวิชา เพื่อผลักดันให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๖) ควรมีการขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างให้กว้างและครอบคลุมมากขึ้น

ภาคผนวก ค

การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์

ภาคผนวก ช

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

พระมหาบุญสุข สุทฺธิญาโณ, ผศ. สังกัด คณะครุศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ชื่อ / ฉายา / นามสกุล	พระมหา บุญสุข สุทฺธิญาโณ / ชนะชัย
วัน / เดือน / ปี เกิด	วันที่ ๒๕ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๑๘
เลขที่ / วัน / เดือน / ปี ที่บรรจุ	เลขที่ ๐๓๔๑๐๐๔ วันที่ ๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕
ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
วัด / ที่อยู่	เลขที่ ๑๓๑๙ วัดสร้อยทอง แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ ๑๐๘๐๐
วุฒิการศึกษา	นธ. เอก พ.ศ. ๒๕๓๓ ป.ธ. ๙ พ.ศ. ๒๕๔๖ พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ) พ.ศ. ๒๕๔๓ M.A. (English Literature) พ.ศ. ๒๕๔๙
ผลงานทางวิชาการ	**หนังสือ** ๑. สัทศาสตร์และสรวิทยาภาษาอังกฤษ ๒. พระพุทธศาสนาในอินโดนีเซีย ๓. กระบวนการเรียนรู้ในพระพุทธศาสนา ๔. ไตรภูมิพระร่วง **งานวิจัย** ๑. เรื่อง **“แรงจูงใจและแนวปฏิบัติของประชาชนที่มีต่องานพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙”** สถานภาพ: ผู้ร่วมวิจัย ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
สถานที่ติดต่อ	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
เบอร์โทรศัพท์มือถือ	๐๙๘-๒๗๔-๖๕๕๓

อีเมล์	cbunsuk@yahoo.com
ตำแหน่ง	รองคณบดีคณะครุศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ลงชื่อ เจ้าของประวัติ

(พระมหาบุญสุข สุทฺธิญาโณ, ผศ.)